

Riksdagens protokoll

2005/06:36

Onsdagen den 23 november

Kl. 9.00 – 15.25

Protokoll
2005/06:36

1 § Justering av protokoll

Justerades protokollet för den 17 november.

2 § Anmälan om fördröjda svar på interpellationer

Till riksdagen hade inkommit följande skrivelser:

Interpellation 2005/06:102

Till riksdagen

Interpellation 2005/06:102 av Lars-Ivar Ericson (c)

Framtiden i Östra Göinge

Interpellationen kommer att besvaras 9 december 2005.

Skälet till dröjsmålet är tjänsteresor.

Stockholm den 21 november 2005

Näringsdepartementet

Thomas Östros

Enligt uppdrag

Fredrik Ahlén

Departementsråd

Interpellation 2005/06:116

Till riksdagen

Interpellation 2005/06:116 av Camilla Sköld Jansson (v)

Meddelarfrihet för alla anställda

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 13 december 2005.

Skälet till dröjsmålet är tjänsteresor.

Stockholm den 17 november 2005

Justitiedepartementet

Thomas Bodström

Enligt uppdrag

Nils Öberg

Expeditionschef

3 § Hänvisning av ärende till utskott

Föredrogs och hänvisades
Proposition
2005/06:48 till lagutskottet

4 § Förnyad bordläggning

Föredrogs och bordlades åter
Skatteutskottets betänkande 2005/06:SkU1
Miljö- och jordbruksutskottets betänkande 2005/06: MJU3
Bostadsutskottets betänkanden 2005/06:BoU2 och BoU4

*Utgiftsramar
och beräkning av
statsinkomsterna*

5 § Utgiftsramar och beräkning av statsinkomsterna

Föredrogs
finansutskottets betänkande 2005/06:FiU1
Utgiftsramar och beräkning av statsinkomsterna (prop. 2005/06:1 delvis).

Anf. 1 CARIN LUNDBERG (s):

Herr talman! Vi börjar dagen med att debattera finansutskottets förslag till det så kallade rambetänkandet. Det är regeringens finansplan, förslagen över statens inkomster och utgifter för år 2006, förslag till hur utgifterna ska fördelas på utgiftsområden och förslag till utgiftstak för år 2007.

När riksdagen behandlat detta betänkande och fattat beslut om ramar för budgetens alla 27 utgiftsområden är utgiftsramarna styrande för riksdagens fortsatta behandling av anslagen.

Finansutskottet tillstyrker regeringens förslag till riktlinjer för den ekonomiska politiken.

Förutsättningarna är goda för en hög tillväxt i världsekonomin under de närmaste åren. Utskottet tvingas däremot på nytt konstatera att sysselsättningen i Sverige utvecklats svagt och att arbetslösheten fortfarande är alltför hög.

Detta är enligt utskottet en oacceptabel situation. I budgetpropositionen föreslås ett omfattande sysselsättningspaket som beräknas ge 55 000 personer möjligheter till arbete, praktik och utbildning.

Paketet är utformat för att få effekt på såväl kort som lång sikt och syftar till att öka efterfrågan på och utbudet av arbetskraft samt förbättra matchningen på arbetsmarknaden.

Förslagen är många. Jag vill bara peka på ett av förslagen som jag tror kommer att diskuteras här i dag, nämligen förslaget att höja kvaliteten i den offentliga verksamheten genom att 20 000 så kallade plusjobb inrättas.

Ett antal åtgärder vidtas för att öka möjligheterna till jobb för arbetshandikappade, och dessutom höjs taket i lönebidraget för att ytterligare öka jobbmöjligheterna för arbetshandikappade.

För att öka den ekonomiska tryggheten för sjukskrivna höjs taket i sjukförsäkringen den 1 juli 2006.

Satsningarna på barn och barnfamiljer uppgår sammanlagt till 1 miljard kronor år 2006. I det ingår bland annat höjda barnbidrag och höjt tak i föräldraförsäkringen och ökat bostadsbidrag till barnfamiljer.

Hållbar utveckling är ett övergripande mål för regeringens politik. Utskottet ställer sig bakom ökade satsningar på miljömålsarbetet samt en fortsatt grön skatteväxling om sammanlagt 3,6 miljarder kronor för år 2006.

När det gäller budgetpolitiken ställer sig utskottet bakom regeringens förslag till fördelning av utgifterna på utgiftsområdena med hänsyn tagen till de förslag som lämnas i tre gemensamma motioner från Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet.

Utskottet avvisar de budgetalternativ som föreslagits av Moderata samlingspartiet, Folkpartiet liberalerna, Kristdemokraterna och Centerpartiet.

Utgiftstaket för staten för år 2006 är tidigare fastställt till 907 miljarder kronor. Regeringen föreslår nu ett utgiftstak för år 2007 och redovisar en bedömning av utgiftstaket för år 2008.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag.

I budgetförslaget finns naturligtvis förslag till skattepolitik. Bland förslagen kan nämnas att kompensationen för egenavgifterna som infördes under 1990-talets budgetsanering fullföljs. Det sista steget i kompensationen innebär att skatterna sänks med nära 7 miljarder kronor.

En fråga som är aktuell i mina hemtrakter i Västerbotten är bilavdraget som höjs från 17 till 18 kr per mil. En annan fråga som förtjänar stor uppmärksamhet häromkring i Stockholm är att begränsningsregeln för fastighetsskatt förstärks.

Den gröna skatteväxlingen om 3,6 miljarder kronor genomförs och innebär höjningar av fordonsskatten, kärnkraftsskatten, naturgrusskatten, avfallsskatten och skatten på el samt nya skatter på flygresor och avfall som förbränns.

Skattehöjningarna motsvaras av lika stora sänkningar av skatterna på arbete.

De stormdrabbade områden i södra Sverige kommer att få skattelättnader.

I betänkandet finns 16 reservationer och två särskilda yttranden.

Anf. 2 MIKAEL ODENBERG (m):

Herr talman! Politisk debatt har ibland den nackdelen att den tenderar att låta slagord ersätta analys. Förenklingarna drivs rätt långt, och verkligheten målas i svart eller vitt. Överfört till en budgetdebatt brukar det innebära att regeringssidan konstaterar att läget är ljusare än någonsin. Alla kurvor pekar åt rätt håll, statsfinanserna är stabila och nya reformer är på väg till medborgarna i en aldrig sinande ström. Å andra sidan brukar företrädare för oppositionen bara finna fel och brister. Det mesta är egentligen väldigt dystert och eländigt. Om någonting som går bra är det något som det gör trots regeringen.

Nu är verkligheten som vi alla vet inte fullt så svart eller vit. Myntet har två sidor. Verkligheten är ofta mer gråmelerad. Möjligen illustreras det av att finansministern när han nyss landade med flygplanet från Kina

Prot. 2005/06:36
23 november

*Utgiftsramar
och beräkning av
statsinkomsterna*

och slog upp morgontidningarna kunde läsa SE-banksekonomernas Nordic Outlook som beskriver deras framtidsförväntningar för svensk ekonomi men också Föreningssparbankens och Företagarnas gemensamma företagsbarometer.

SE-banksekonomerna bedömer att tillväxten nästa år blir i storleksordningen 3,3 %, vilket till och med är någon tiondel högre än regeringens egen uppskattning i budgetpropositionen. Hushållens köpkraft räknar man med ska öka med 4 %. Då kan man fråga sig vad man ska anse om en tillväxt på 3,3 %. Det beror förstås på vad man jämför med, herr talman.

Jämför man med USA och bortre Asien återstår en del fortfarande. Jämför man med Europeiska unionen är däremot tillväxtsiffran mycket bra. Tar vi dock bort de tre stora ekonomier som har betydande problem – Tyskland, Frankrike och Italien – ligger vi på någon sorts genomsnitt eller kanske något under. Men sätter vi in tillväxtsiffrorna i ett historiskt svenskt sammanhang är det ingen tvekan om att 3,3 % i ekonomisk tillväxt är en mycket hög och god siffra.

Till de höga tillväxtsiffrorna kommer också en köpkraftsförstärkning för hushållen som SE-banksekonomerna uppskattar till 4 %. Med undantag för något enstaka år under IT-boomen är det den starkaste ökningen av hushållens köpkraft sedan 1960-talet. Så långt får man säga att det är ett guldåge för en sittande regering inför ett valår. Mer pengar i plånboken brukar inte vara någon nackdel för en regering när den ska gå till val.

Det är naturligtvis heller ingen händelse att vi har dessa starka siffror på ökning av hushållens köpkraft. Jag sade redan för två månader sedan när vi hade remissdebatten om budgetpropositionen att regeringen har lagt fram en utpräglad valbudget. Även tillfälliga inkomstförstärkningar investeras och intecknas i varaktiga statsutgifter. Vi ser nu en massiv stimulanspolitik som slår de flesta rekord.

Redan nästa år, säger SE-banksekonomerna, väntas stimulanserna i statsbudgeten att uppgå till i storleksordningen 40 miljarder kronor, eller 1 ½ % av bruttonationalprodukten. Det kommer naturligtvis en nota för den här investeringen i ett socialdemokratiskt återval hösten 2006. Jag ska dock inte gå in på det utan konstaterar att Småföretagsbarometern, som presenteras i morgontidningarna i dag, också visar ett mycket starkt konjunkturläge. Småföretagens omsättning ökar kraftigt, orderingången ökar kraftigt och lönsamheten ökar. Men trots det blir ökningen av de nya arbetena blygsam.

Då kommer man till det som inga goda siffror – det finns många goda siffror för tillväxt, inflation och annat – och inga köpkraftsökningar för hushållen kan dölja, det faktum att Socialdemokraterna efter elva år vid regeringsmakten har misslyckats med jobben. Vi hade i augusti drygt 300 000 människor öppet arbetslösa. Det var fler än i augusti förra året. Vi hade i storleksordningen 110 000 människor i arbetsmarknadspolitiska åtgärder. Det var fler Amsåtgärder än ett år tidigare. Vi hade 150 000 latent arbetssökande, alltså sådana som jobbade mindre än vad de skulle vilja eller som studerade därför att de inte kunde få jobb. Vi hade i storleksordningen 230 000 människor som uppbar sjukpeng och ca 550 000 förtidspensionärer. Antalet sjukskrivna minskade visserligen, men antalet förtidspensionärer ökade med nästan lika mycket.

Det här summerar sig till nära 1,4 miljoner människor som inte arbetade eller arbetade mindre än vad de skulle vilja. Jag vet att dessa siffror tenderar att uppröra socialdemokrater om man rakt av översätter dem till någon sorts arbetslöshet. Jag inser att alla de som finns bland dessa förtidspensionerade eller som är sjukskrivna inte någonsin kommer att stå till arbetsmarknadens förfogande. Icke desto mindre kvarstår som faktum att en vanlig dag i Sverige, den här dagen till exempel, är det nära 1,5 miljoner människor som inte går till jobbet eller som jobbar mindre än vad de skulle vilja.

Vår kritik, herr talman, är att ni socialdemokrater i allt det myckna talet om de siffror som är bra blundar för allvaret i den här situationen, ni bara slår ifrån er den. Ni kramar hellre våra bidragssystem än försöker att återupprätta en arbetslinje i vårt land.

Vi däremot vill kraftigt sänka skatten på arbete, särskilt för låg- och medelinkomsttagare. Ni väljer att höja taket i sjukförsäkringen, det vill säga att göra det mer lönsamt för en höginkomsttagare att vara sjukskriven och inte arbeta.

Vi vill genom nystartsjobb, det vill säga en rabatt, slopa alla arbetsgi-varavgifter för människor som befunnit sig i långtidsarbetslöshet, långtidssjukskrivning eller förtidspension och som försöker komma tillbaka på arbetsmarknaden och öka deras konkurrenskraft. Ni satsar i stället på att genom friår betala människor för att de inte ska gå till jobbet. Jag tyckte att den ultimata domen över friårsförsöket kom i våras när regeringen föreslog en senareläggning av 5 000 friårsplatser av det skälet att det tog så mycket resurser på arbetsförmedlingarna att förmedla ledighet att det blev för lite kvar för att förmedla jobb.

I dag har vi en expansiv finanspolitik, det vill säga kraftiga stimulan-ser till ekonomin över statsbudgeten. Vi har en mycket expansiv pen-ningspolitik, extremt låga räntor, och vi har en valuta som successivt för-svagas. Ändå uteblir i stort de nya jobben. Det, herr talman, säger åtskil-ligt om bristerna i det svenska företagsklimatet. Det är också huvudskälet till att Moderaterna, Folkpartiet liberalerna, Kristdemokraterna och Cen-tern gemensamt har tagit initiativet till Allians för Sverige och för ett maktskifte år 2006, för vi måste av flera skäl få till stånd en förändring och återupprätta en arbetslinje.

Först och främst behövs det för människors egen skull. Arbetet ger oss identitet, arbetet ger oss ett socialt sammanhang, arbetet ger oss självkänsla. De flesta människor vill försörja sig själva genom eget ar-bete. Många drabbas hårt av arbetslöshet och utanförskap. Hela livssitu-ationen påverkas, möjligheten att påverka sitt eget liv försämras.

Det andra skälet är förstås att det i längden inte kommer att vara möj-ligt att försörja drygt en miljon människor med olika sociala ersättningar. Det understryks av de demografiska utmaningar som vi i Sverige står inför, det vill säga att vi blir allt färre i arbetsför ålder och allt fler äldre. Ska vi långsiktigt ha råd att betala för den välfärd som vi i dag har vant oss vid att ta för givet måste vi bli fler som arbetar, fler som vill och kan arbeta mer än vad vi gör i dag. Kommunalskattehöjningar på 8 kr, det som Pär Nuder och Göran Persson tidigare har flaggat för, är knappast någon lösning på den offentliga servicens finansieringsproblem.

Följaktligen har Allians för Sverige tagit initiativ till ett omfattande gemensamt program för arbete. Det består av tre delar.

Den första delen är en stor inkomstskattereform på 45 miljarder kronor, varav 37 miljarder i ett första steg. Det är ett jobbvdrag som ger den som arbetar som förskollärare 1 000 kr mer i månaden efter skatt men som än mer förbättrar utbytet för den som går från bidragsförsörjning till försörjning genom eget arbete, som går från halvtidssjukskrivning till halvtidsarbete, som går från deltidsarbete till heltidsarbete.

Vi föreslår för det andra reformer av arbetsmarknadspolitiken, arbetslöshetsförsäkringen och sjukförsäkringen. Inte minst Småföretagsbarometerns uppgifter om att de småföretag som ändå vill anställa har svårt att finna personal är ett underbetyg på hur arbetsmarknadspolitiken fungerar och hur matchningen mellan lediga jobb och arbetssökande fungerar på den svenska arbetsmarknaden.

För det tredje, herr talman, föreslår vi en rad åtgärder för att förbättra det svenska företagsklimatet. Det finns gott om idéer i Sverige. Det kommer till uttryck i patentstatistiken, men alltför få av dessa idéer omsätts i levande och fungerande företag. SE-banksekonomerna bedömer i sin prognos att vi får i storleksordningen knappt 60 000 nya jobb nästa år. Men hälften av dem kommer att vara Amsjobb, det som Miljöpartiets Peter Eriksson brukar kalla för konstgjorda jobb. Det är klart att i det starka konjunkturläge vi befinner oss i är det mycket illavarslande om vi bara får en ökning på i storleksordningen 30 000 reguljära jobb nästa år. Trots en stark ekonomi investeras det inte i nya jobb i Sverige utan utanför våra gränser.

En del av det här handlar förstås om skatter, förmögenhetsskatt, 3:12-regler, riskkapitalavdrag, arbetsgivaravgifter och annat. Men mycket handlar också om attityder till företagandet, om krångel, om regelbörda, om en bristande förståelse för och insikt i småföretagarens villkor och vad som driver den lille entreprenören att satsa på sin företagsidé. Vi tar oss an det som i Småföretagsbarometern pekas ut som företagarnas huvudproblem – det krångliga regelverket och medfinansieringen i sjukförsäkringen, som vi föreslår ska avskaffas, liksom vi föreslår ett stopp för den stolliga idén, eller tron, att man skulle kunna lagstifta fram heltidsjobb på den svenska arbetsmarknaden.

Med paketet för jobb har de fyra borgerliga partierna lagt grunden för en ny regerings ekonomiska politik. Vi har lagt grunden för en politik som syftar till att återupprätta en arbetslinje i vårt land och föra människor tillbaka från utanförskap till arbete och ge människor mer makt över sina egna liv. Samarbetet är ett uttryck för de fyra partiernas förmåga och vilja att bära ett gemensamt regeringsansvar, någonting som demonstreras i bjärt kontrast mot den vänsterkartell som regerar landet och vars samfälliga budskap ändå är: Vi vill inte sitta i samma regering.

Med det, herr talman, ber jag att få yrka bifall till reservationerna 1 och 3 i finansutskottets betänkande.

Anf. 3 KARIN PILSÄTER (fp):

Herr talman! Jag vill börja med att hälsa finansministern välkommen tillbaka till Sverige efter resan. Jag förstår att det kan kännas lite motigt att sitta här efter en så lång flygning, men vi ska se till hålla finansministern vaken i några timmar i alla fall.

Det kommer många goda rapporter om konjunkturen nu. Konjunkturen är ungefär som femdygnsprognoserna för vädret. Det är beskrivning-

ar av vad man tror kommer att hända, inte en beskrivning av någon viljeinriktning där man tror att man kan påverka saker och ting.

SE-banksekonomernas rapport och Småföretagsbarometern kom i går, och båda visar att det är bra drag i konjunkturer men att det likafullt är så att jobben inte kommer alls i den utsträckning som de borde. Med tanke på den mycket låga räntan, den mycket svaga kronan och den eldiga finanspolitiken borde resultatet konjunkturmässigt vara ett helt annat.

Vi vet att vi ganska snart kommer att få höra först Arne Kjörnsberg och sedan Pär Nuder räkna upp hur bra Sverige ligger i alla möjliga rankingslistor. Men det är egentligen ganska ointressant. Det intressanta är ju vilket resultat man uppnår. Det är ungefär som att jämföra den som är rankad si och så i golfligan med den som vinner och faktiskt får prispengarna. Man har ingen nytta av en bra ranking om man inte presterar resultat.

Det blir inte tillräckligt många nya jobb, och det beror på att vi har ett antal systemfel i svensk ekonomi. Det är systemfel som vi kan göra någonting åt. Jag är helt övertygad om att Sverige verkligen kan, herr talman.

Vi har två mycket stora utmaningar som ligger framför oss. Den ena är den demografiska förändringen där allt fler kommer att vara över 65 år i förhållande till hur många som kommer att vara mellan 20 och 64 år, och därmed utgöra den normala arbetskraften. Det är den ena stora utmaningen.

Den andra är att stå stark i en fortsatt turboglobalisering där alltmer blir mer och mer öppet. Men Sverige har klarat det här jättebra förut. Vi har klarat en sådan omställning jättebra förut. Hundra år tidigare, mellan 1850 och 1950, utvecklades Sverige från ett u-land till ett av världens absolut rikaste länder. Det är ingen som helst omöjlighet att vi inte bara skulle kunna hänga med utan också klättra närmare toppen igen.

Det Kina som finansministern just kom hem ifrån hade för nionde kvartalet i rad över 9 % i tillväxt. Det är naturligtvis ingenting man kan sätta upp som mål för ett land som Sverige som har en helt annan befolkningstillväxt, i själva verket ingen befolkningstillväxt alls i stort sett, och ligger på en helt annan nivå. Men det är ändå ganska slående.

Låt mig, i diskussionen om globalisering och Kina, börja med att säga att det finns väl egentligen ingenting som skulle gagna både tillväxt och välbefinnande i den här världen så mycket som om Kina kunde förvandlas från en av världens absolut blodigaste diktaturer till en demokrati. Jag är helt övertygad om att den ekonomiska utvecklingen och den ekonomiska öppenhet som Kina nu har slagit in på också innebär att man har tagit oåterkalleliga steg på vägen mot en demokratisk utveckling, även om det är mycket lång väg kvar. Jag förutsätter att finansministern, vid sina överläggningar i Kina, har framfört en sådan ståndpunkt från Sverige som innebär att vi ställer klara krav på Kina att gå mot en demokratisk utveckling. Det har ju varit lite otydligheter tidigare från olika representanter för Socialdemokraterna på den punkten. Jag förutsätter att finansministern har haft en annan hållning.

Herr talman! I skenet av de goda konjunkturrapporterna räknar regeringen nu med att Sverige ska ha nått full ekonomisk kapacitet 2007. Det kommer man att ha gjort trots det mycket stora utanförskapet, den myck-

Prot. 2005/06:36
23 november

*Utgiftsramar
och beräkning av
statsinkomsterna*

et stora långtidssjukfrånvaron och förtidspensioneringarna på arbetsmarknaden. Det här visar bara att uppdraget för en ny regering är att verkligen ta itu med de här systemfelen och inte försöka heja på eller mäta konjunkturen bättre än någon annan.

Sverige kan stå starkare, men vi kan bara göra det genom mer kunskap, mer arbete och mer trygghet för sjuka och äldre och genom en trygghet genom förebyggande och brottsbekämpande arbete.

Herr talman! I den närmaste historien bakåt har det visat sig att det framför allt är i de små och medelstora företagen som antalet anställda verkligen ökar. De stora företagen är viktiga, men där ökar inte antalet jobb. Småföretagsbarometern som kom i går visar att det är väldigt bra drag, särskilt i de exportorienterade småföretagen som kan dra nytta av den mycket svaga kronan, men det är få som planerar nyanställningar. Och varför är det så? Jo, företagen har inte i tillräcklig utsträckning lust att växa. Det finns några mycket enkla grejer som man skulle kunna göra snabbt för att ge företagarna – för det här handlar om människor av kött och blod som måste ta ansvar och risker – lusten att också ta det här ansvaret och de här riskerna. Det kan man göra genom att minska riskernas storlek där man kan och genom att se till att om de lyckas och om det fungerar finns det lite mer kvar åt dem själva när de har tagit det här stora ansvaret. Ta bort medfinansieringen av sjukpenningen, den här delprivatiseringen som ni har genomfört! Den skrämmer många mindre företagare från att ta det här ansvaret och gör att människor som har den minsta förhöjd risk att bli sjuka ställs ännu längre bak i kön. Ta bort den här delprivatiseringen av sjukförsäkringen! Ge alla företagare en rabatt när de ökar antalet nyanställda, och inte bara som ni har föreslagit under mycket kort tid. Vi vet ju inte ens riktigt vad ni har föreslagit, men ni har sagt att man under mycket kort tid, det vill säga ett år, ska få rabatt om man går från noll till en. Vårt förslag är att man ska få rabatt på alla nyanställningar och under fyra års tid.

Herr talman! En statistisk uppgift som vi säkert snart kommer att få höra talas om är den höga siffran för antalet nyregistrerade företag. Samtidigt kom ju ITPS i går eller förrgår med en rapport om att det visar sig, i alla fall i glesbygden, att nyföretagandet inte alls skapar nya jobb, vilket ju då skulle kunna vara en liten motsägelse mot hur vi tidigare har läst utvärderingar och resultat. Det beror just på detta att man blandar ihop korten i statistiken. Antalet nya företag är inte alls samma sak som antalet nya företagare.

En sak som händer just nu är att på grund av de förslag som finns i de nya skattereglerna för de företagare som är aktiva i egna aktiebolag kommer det att löna sig att omregistrera företag inför de nya skattereglerna. Det är en sak som blåser på statistiken. En annan är folk som på deltid eller vid sidan om startar företag. När det gäller antalet företagare är ökningen inte alls så stor, och den verkar plana ut. Man är fortfarande inte uppe i lika många företagare som det fanns på botten av lågkonjunkturen 1993.

Vi läser i betänkandet när det gäller riktlinjerna för den ekonomiska politiken att majoriteten är väldigt upprörd över att de borgerliga partierna i alliansen använder andra siffror än den formella AKU-statistiken över öppet arbetslösa och personer i arbetsmarknadspolitiska åtgärder. Man skriver till och med så här: Längst går Folkpartiet som oriktigt på-

står att den verkliga arbetslösheten uppgår till 17 %. De andra partierna hävdar att nära en och en halv miljon personer inte går till jobbet.

Då förstår ju alla här att det var några avsnitt av barnprogramserien Fem myror är fler än fyra elefanter som majoriteten missade, eftersom 17 % av arbetskraften är betydligt mindre än en och en halv miljon människor. Det här visar att man för det första måste ha koll på siffrorna, och för det andra måste man också kunna tolka dem.

Vi menar att det är precis tvärtom. Det är genom att man nöjer sig med att använda AKU-statistiken över den öppna arbetslösheten som man också leder politiken i fel riktning. Majoriteten skriver att vi skapar stor förvirring bland de ekonomiska aktörerna samt leder den ekonomiska politiken i fel riktning.

I Rosengård är den officiella öppna arbetslösheten 6 %. Det är en procentenhet högre än i riket. Om man bara tittar på den statistiken skulle man kunna dra slutsatsen att situationen i Rosengård är ungefär som i Sverige i övrigt när det gäller arbetslöshet. Därför behöver vi inte ta till några andra särskilda åtgärder för att komma till rätta med situationen där.

Det menar jag är ett exempel på när regeringens och majoritetens användning av statistiken för det första skapar stor förvirring. Jag tror att väldigt få känner igen sig i uppgiften att det skulle vara bara 6 % arbetslöshet i Rosengård. För det andra leder det just politiken i helt fel riktning, och det är därför vi måste ta itu med det stora utanförskap som även finns bland de människor som inte släpps in på arbetsförmedlingen och som går på socialbidrag och hamnar hos socialtjänsten fast de ingenting har där att göra, och bland alla de som är långtidssjukskrivna därför att de inte kan gå tillbaka till sitt gamla jobb eller inte får rätt hjälp och stöd att komma tillbaka i arbete.

Herr talman! I dag ska vi fatta beslut om riktlinjerna för den ekonomiska politiken och budgetramarna. Ändå vet vi att i år, precis som förra året, är det här egentligen inaktuellt innan det ens klubbas. Jag vill bara nämna ett enda exempel på det. Under tiden som vi har behandlat det här i finansutskottet har det kommit en uppgörelse om avstängningen av Barsebäck 2. Den redovisas i ett pressmeddelande på regeringens hemsida. Den är inte tydligt redovisad, men det finns vissa uppgifter. Den kommer att kosta statskassan minst 1 miljard kronor nästa år och de kommande åren. Det här är ingenting som finns med i budgetramarna, så budgeten är på det sättet redan överspelad.

Herr talman! Förutom de satsningar på jobb och företagande som vi tillsammans med kamraterna i alliansen och i någon mån även på egen hand föreslår i våra riktlinjer vill vi satsa över 1 miljard kronor per år på äldre. Vi tycker att äldreomsorgen behöver en kraftig förstärkning. Vad gäller människor med funktionshinder: Den kanske största frihetsreformen under 90-talet, lagen om stöd och assistans, bör återställas och förbättras.

Vi tillstyrker att man höjer anslaget till biståndet till 1 %. Vi vill gärna också se att det betalas ut. Regeringen har ju ett väldigt dåligt *track record* när det gäller att avsätta pengar som aldrig betalas ut.

Rättsväsendet behöver förstärkas.

Vi behöver avsätta mer pengar till forskning. Folkpartiet föreslår en satsning på ett elituniversitet som ska vara i topp i riktig världsklass.

Prot. 2005/06:36
23 november

*Utgiftsramar
och beräkning av
statsinkomsterna*

Vi föreslår också en sänkt fastighetsskatt.

Herr talman! Jag är mycket optimistisk: Sverige kan klara det här. Men det krävs att vi lägger om politiken. Sverige behöver en ny regering, och vi kommer att arbeta och göra vad vi kan för att Sverige om ett år ska kunna fastställa en budgetproposition som innehåller en helt annan riktning på jobb och företagande.

Jag står bakom alla våra reservationer men yrkar bifall till nr 1 och nr 4.

(Applåder)

Anf. 4 MATS ODELL (kd):

Herr talman! Jag vill också hälsa finansministern välkommen tillbaka till fosterlandet.

Karin Pilsäter talade om Barsebäck. Hon nämnde summan 1 miljard. Ja, den siffran gäller för statsbudgeten, men för folkhushållet, herr talman, är detta något vida dyrare. Till att börja med: Själva uppgörelsen kostar 5,6 miljarder, Pär Nuder. Till råga på detta kommer naturligtvis att utbudet av elkraft minskar vilket kommer att höja elpriserna ytterligare för konsumenterna. Nu sitter man ute i svenska kommuner och planerar för hur man ska stänga ned olika delar av det svenska elnätet om det blir en kall vinter. Hur klokt är det på en skala, finansministern?

Jag har en hälsning till finansministern från en numera arbetslös maskiningenjör som jag träffade i lördags. Han är nu uppsagd från ett av svensk industris verkliga flaggskepp, där han har jobbat sedan han tog sin ingenjörsexamen, när detta företag nu drar ned. Han var väldigt besviken på regeringens arbetsmarknadspolitik. Han upplevde att arbetsförmedlingens energi helt och hållet inriktades på att förmedla åtgärder som skulle dölja hans arbetslöshet. En annan sak var att de lediga jobben styrde arbetsrätten in till personer som kom via Lernia och andra bemanningsföretag. Så här kan det naturligtvis inte fortsätta i en av de stora industrikommuner som vi har i vårt land. Arbetsmarknaden kan inte se ut på det sättet.

Samtidigt kan vi konstatera, som flera talare har gjort, att världskonjunkturen nu är god. Det finns stora möjligheter. Marknader öppnar sig för svensk industri. Globaliseringen skapar ju faktiskt i första hand möjligheter för ett land som Sverige. Men den öppnar också ögonen för våra problem. Om vi granskar exportframgångarna riktigt noga ska vi se att svensk industri faktiskt tappar andelar på en växande världsmarknad, och det är en allvarlig signal.

Bakgrunderna är flera. Vi kan titta på skattesituationen. Vi vet att våra skatter ligger högt över genomsnittet i EU, som i sin tur ligger över skattetrycket i resten av världen. Det är naturligtvis ingenting att bekymra sig för för den som tycker att allting är väl ställt i vårt land och som tycker att skatterna går till rätt saker. Dock är det ju så att arbetslösheten numera är hög och frånvaron alarmerande. Utanförskapet, som har beskrivits här, kostar de offentliga finanserna, eller faktiskt bara statsbudgeten, ungefär 500 miljoner kronor per dygn om vi räknar in de ungefär 1,4–1,5 miljoner människor som inte går till arbetet.

Studier lönar sig föga. Vi har hela kullar som lämnar universitet och högskolor och går rakt ut i arbetslöshet.

Sedan tycker jag att regeringens ideologiska skygglappar är ett av de riktigt stora problemen. Låt mig ta ett exempel. Vi har i den här kammaren ganska mycket diskuterat förmögenhetsskatten och dess effekter. Det är alldeles otvetydigt så att förmögenhetsskatten, som inbringar ungefär 5 miljarder kronor till statskassan, samtidigt har drivit ut någonstans mellan 500 miljarder och kanske 1 500 miljarder, om vi räknar in de individer och familjer som helt och hållet har flyttat ut från Sverige. Jag tänker på familjen Rausing, jag tänker på familjen Kamprad och många andra. Det kanske är 1 500 miljarder. Hur klokt är det, Pär Nuder, att i en globaliserad ekonomi hålla fast vid ett klasskampsperspektiv?

Pär Nuder sade till mig när vi hade remissdebatten den 20 september att jag borde ta fram räknescenariot och titta på att ett borttagande av skatten skulle tillföra de redan rika 5 miljarder. Men förmögenhetsskatten borde avskaffas för de oförmögnas skull, för att få bort vårdköerna och för att se till att gamla och sjuka får en värdig vård. Nu finns pengarna utanför landet. De måste naturligtvis tillbaka. Problemet är att för Socialdemokraterna är det fortfarande viktigare att bekämpa rikedom än att bekämpa fattigdom. Det är därför som vi måste få en ny regering i det här landet som har ett annat perspektiv och kan vidta de åtgärder som är nödvändiga för att få tillbaka riskkapital som kan ge investeringar och nya jobb i vårt land. Faktum är att företagen i allt högre grad investerar mer för att rationalisera än för att expandera, och många flyttar ju både produktion och forskning och utveckling till utlandet.

Men det är klart: Om man avvecklar förmögenhetsskatten kan man inte vara säker på att pengarna kommer tillbaka direkt. Därför föreslår vi kristdemokrater att man faktiskt också borde överväga en amnesti som gör att den som då tar tillbaka sina pengar och investerar dem i Sverige inte omedelbart straffas för detta. Det är en affärsidé som kanske inte är helt genomtänkt om man gör detta och inte får tillbaka pengarna. Självklart finns det erfarenheter från exempelvis Österrike och Italien, där man med mycket gott resultat har fått tillbaka hundratals miljarder kronor genom att både avveckla förmögenhetsskatt och införa amnesti. Jag tror att Pär Nuder borde fundera på detta.

Ett annat problem, herr talman, är att välfärdsstaten inte längre förmår leverera det den lovar. Den stat som lovat att ta väl hand om både barn och gamla är inte längre den välfärdsstat som makthavarna beskriver, inte för de många tusentals gamla som saknar äldreboende eller för de barnfamiljer som inte får den valfrihet som gäller beträffande barnomsorgen – de barnfamiljer som får allt mindre tid med barnen. Då frågar man sig: Vad gör nu regeringen för att råda bot på de här ganska akuta problemen? Ja, svaret blir ganska tudelat. Å ena sidan gör regeringen ganska mycket – för att dölja det mest uppenbara av problemen, nämligen arbetslösheten. Man satsar nu 30 miljarder på olika tillfälliga arbetsmarknadsåtgärder över valet. Men det görs å andra sidan väldigt lite för att skapa reguljära jobb i det näringsliv som ändå ska generera resurserna för den offentliga sektorn.

Socialdemokraterna har haft ganska lång tid på sig att prova sina olika recept. Sedan början av 30-talet har de med undantag av nio år varit med och styrt det här landet. När Göran Persson tillträdde sade han i sin första regeringsförklaring: ”Att minska arbetslösheten är den främsta och

allt annat överskuggande uppgiften för min regering. Målet är att Sverige år 2000 skall ha halverat den öppna arbetslösheten till 4 procent.”

Herr talman! Hösten 2005 kvarstår den allt annat överskuggande uppgiften med en öppen arbetslöshet på 5,9 % under det här året. Den verkliga arbetslösheten är, som vi talat om tidigare, kanske det tredubbla. Men det är klart att om den allt annat överskuggande uppgiften är den borde man inte satsa på tillfälliga sysselsättningsåtgärder. Det är mer fråga om åtgärder ägnade att uppfylla kravet att den allt annat överskuggande uppgiften är att behålla makten.

Herr talman! Mot det ställer Kristdemokraterna och Allians för Sverige en ny giv, och i långa och viktiga stycken har vi kommit fram till en politik som vi tror kommer att förändra utvecklingen och ge förutsättningar för fler människor att komma i arbete. Då handlar det naturligtvis om att fler entreprenörer vill investera, vill anställa och faktiskt vill bli arbetsgivare, vilket verkligen inte är någon självklarhet om man tittar på de regelverk som finns och de krav som ställs på dem som ska bli arbetsgivare. Det måste bli mer lönsamt att arbeta, mer lönsamt att anställa och enklare för dem som förlorat jobbet att ta sig tillbaka till arbetsmarknaden.

Vid sidan av alliansens program har vi kristdemokrater prioriterat några andra viktiga områden. Jag vill kort nämna dem. Vi underlättar för de sämst ställda pensionärerna genom att höja garantipensionen med 300 kr i månaden. Dessutom föreslår vi en ytterligare skattesänkning på 130 kr i månaden utöver regeringens förslag. Vi tycker också att pensionärer som vill jobba kvar ska kunna tjäna upp till 10 000 kr i månaden utan att deras pension påverkas negativt. Och vi föreslår att äldre äldre, alltså de som uppnått 85 års ålder, ska garanteras plats på ett anpassat boende, antingen ett så kallat särskilt boende eller ett gemenskapsboende.

Vi tycker att det är dags att myndigförklara landets småbarnsföräldrar och ge dem frihet att bestämma över sin barnomsorg för att fler ska få mer tid med barnen.

Herr talman! Vi tycker att fastighetsskatten är en omoralisk skatt. Den driver människor från gård och grund. Vi föreslår därför att fastighetsskatten avskaffas och ersätts med en låg kommunal avgift, högst 2 800 kr per år, för de kostnader som kommunen har för gator, vägar, räddningstjänst och så vidare.

Vi sänker momsen på drivmedel från 25 % till 12 %. Det ger en pris-sänkning vid pump på 1:30 kr per liter. Den skattesänkningen är lika stor på biogas och E 85 som på bensin och diesel.

Vi tycker att vårdköerna och bristerna i äldreomsorgen i vårt land är helt oacceptabla. Därför anslår vi under de närmaste två åren totalt 9 miljarder kronor mer än regeringen till kommuner och landsting för att säkra en god vård och omsorg.

Herr talman! De reformer som vi föreslår kostar naturligtvis pengar för staten i form av minskade inkomster och ökade utgifter på skilda konton. De är emellertid finansierade och ger som helhet en budget för 2006 som är 6 miljarder kronor stramare än regeringens förslag.

Jag vill yrka bifall till reservationerna 1 och 5.

Herr talman, ledamöter och åhörare! När man läser betänkandet och hör debatten undrar man om det är människorna eller statistiken som är det viktiga. För mig är det ganska självklart att det är människorna som är det viktiga, för det är människorna som är köttet och blodet. Det statistiken beskriver är egentligen bara människorna och verkligheten.

När Centerpartiet och övriga partier inom Allians för Sverige säger att nära en och en halv miljon människor står utanför arbetsmarknaden, inte går till jobbet en vanlig dag, är det inte för att manipulera statistiken utan för att synliggöra dessa människor. Det är människor som i dag inte får plats på arbetsmarknaden, som osynliggörs i regeringens statistik. Det, herr talman, irriterar uppenbarligen regeringen och utskottets majoritet. I utskottsbetänkandet sägs att "om man skapar egna definitioner av arbetslöshet riskerar man att skapa stor förvirring bland de ekonomiska aktörerna samt leda den ekonomiska politiken i fel riktning".

Frågan är då hur de människor som inte får plats på arbetsmarknaden, eller inte får hjälp att komma tillbaka, känner sig. Jag tror att de upplever att det är den förda ekonomiska politiken, laborerandet med statistik, som leder i fel riktning. De får inte plats. De får inte chansen i dag. Det handlar inte, som utskottets majoritet vill göra gällande, om att skapa en illusion av massarbetslöshet, utan det handlar om att beskriva ett massivt utanförskap.

Det är därför, herr talman, som Centerpartiet vill förändra den ekonomiska politiken. Det är därför Allians för Sverige vill förändra den ekonomiska politiken. Vi vill göra det lönsamt att arbeta genom att sänka skatten på arbete för framför allt låg- och medelinkomsttagare så att de får en premie när de går från bidragsförsörjning till arbete. Vi vill göra det lönsamt att starta och driva företag, framför allt genom att förbättra möjligheterna till riskkapital. Vi har gemensamt föreslagit att reglerna för förmånsrätten återställs. I dag är det hart när omöjligt att få kapital om man vill starta företag i glesbygden eftersom fastigheter och andra fasta tillgångar har låga värden. Därför känns det bra att vi gemensamt i alliansen kunnat ta ställning för att vi vill återställa reglerna för förmånsrätten, möjligheten att låna på fasta tillgångar, till hundra procent.

Centerpartiet har dessutom ett eget förslag där vi vill att människor ska kunna spara till ett startkapital. Vi kan i dag se att kvinnor, invandrare och ungdomar startar företag i mindre utsträckning än män. Den genomsnittlige företagaren är en vit medelålders man. Kvinnor, invandrare och ungdomar har inte färre företagsidéer, men de har mindre kapital. Därför har vi föreslagit att man ska kunna spara till ett startkapital, ungefär som i ett allemanssparande, för att på så sätt ha möjlighet att sätta in sparandet i ett företag.

Vi vill också göra det lönsamt för företagen att anställa genom att sänka arbetsgivaravgifterna för nyanställningar – inte bara på ett ännu oklart sätt och under en tillfällig period såsom regeringen gör när det gäller soloföretagare. Det är ett gigantiskt steg att anställa sin första medarbetare och att göra det på tillfälliga premisser tror jag inte på. Om man däremot gör sänkningarna på ett bredare sätt, riktade till alla företag och under en längre tid tror jag, och det tror vi gemensamt, att det kan få effekt och stimulera till nyanställningar.

Det handlar också om att röja undan hinder som i dag innebär att företagare väljer att inte nyanställa. Det gäller exempelvis medfinansiering av sjukförsäkringen som gör att arbetsgivare tvingas selektera. De tittar på människors sjukdomshistoria och på riskerna för att de ska vara borta från arbetet eftersom arbetsgivarna vet att de kommer att ta en stor risk. Man kan säkert på makronivå säga att det här i genomsnitt är lönsamt för företagen, men bara känslan, oron, gör att företagen väljer att inte anställa. I stället sker nyanställningarna i bemanningsföretagen.

Och det handlar om att hjälpa människor som är sjuka och arbetslösa tillbaka till arbetslivet, bland annat genom ett nytt mål i sjukförsäkringen. I dag har sjukförsäkringen bara ett mål, inkomsttrygghet. Det finns inget mål om att leda människor tillbaka till arbetslivet. Vi i Centerpartiet är väldigt nöjda med att vi gemensamt i Allians för Sverige nu är överens om att vi ska ha ett sådant mål i sjukförsäkringen och också ett mål om en arbetslinje.

Eftersom det i dag bara är inkomsttrygghet som gäller är vägen för den som är långtidssjuk förtidspension. Försäkringskassan ska ju inom ett år pröva möjligheten att förtidspensionera en långtidssjuk. Jag tycker att det är en cynisk hantering. Återigen: Människor behandlas som statistik, inte som människor av kött och blod.

Herr talman! Om man, som situationen är, inte klarar arbetslösheten och det stora utanförskapet klarar man inte heller de offentliga finanserna. Man kan se att marginalerna i budgeten är oerhört små. Redan marginalerna i budgetpropositionen var så små att jag vid den budgetdebatten beskrev att de motsvarar 30 kr i månaden för den som har en månadslön på 15 000. Med det kommer man inte ens till Flemingsberg med buss, sade jag då. Efter det har vi fått ytterligare motioner från Vänstern, Socialdemokraterna och Miljöpartiet, som minskar marginalerna ytterligare. Nu är marginalen 17:50 för den person som har 15 000 i månadslön. Jag vet inte exakt, men jag tror inte ens att man kommer till Söder med buss för 17:50. Man kanske kommer över på Söder, men man kommer inte långt ned på Söder. Jag tror i alla fall inte att man kommer till Zinkensdamm för att kolla på bandy.

Då är det klart att händer det oförutsedda saker – det kan vara tsunamikatastrofer, och det kan vara stormar – har man inga marginaler i budgeten för att kunna agera i ett sådant läge. Regeringen och myndigheterna blir lamslagna.

Herr talman! Regeringen bedömer redan i budgetpropositionen att utgiftstaken för 2006 riskerar att överskridas. För att undvika ett överskridande kommer regeringen att vidta olika slags utgiftsbegränsande åtgärder. Sedan har vi då det som tillkommer från utskottet. Utskottet säger att man förutsätter att utgifterna ryms inom de redan beslutade utgiftstaken.

Ja, regeringen har bedömt att marginalerna till utgiftstaken är väldigt små. Det kommer att krävas utgiftsbegränsande åtgärder. Och vi såg förra året att dagen efter riksdagen hade klubbat budgeten kom regeringen med beska besked till myndigheter. Det var anslagsbegränsningar och annat. Frågan är: Är det så vi ska ha det, att riksdagen tar beslut om en budget, och dagen efter gäller den inte? Då vet vi redan nu att de här utgiftsbegränsande åtgärderna kommer. Borde inte de debatteras och diskuteras här i riksdagen för att vi ska få en så bra balans på helheten som möjligt? Jag tycker att det här är att kringgå riksdagen.

Herr talman! Centerpartiet vill något annat med den ekonomiska politiken. Vi vill att människor ska få chans att komma tillbaka till arbetslivet. Det är därför som vi riktar in skattesänkningar på låg- och medelinkomsttagare så att det lönar sig att jobba. Det är därför vi riktar in arbetsmarknadspolitiken på att arbetsförmedlingen verkligen ska förmedla jobb, inte friår. De ska förmedla jobb och också ge företag som söker anställda hjälp med matchning. Det är därför som vi också riktar in utvecklingspolitiken på att hela Sverige ska kunna leva. Vi har i vår budget föreslagit att man bättre ska utnyttja EU:s strukturfonder, där vi är berättigade till dem. Vi har föreslagit att man ska ha en mer utvecklingsinriktad regionalpolitik som bygger på människors egna förmågor.

Jag ställer mig givetvis bakom Centerpartiets samtliga reservationer men yrkar för tids vinnande bifall till reservation 1.

Anf. 6 ARNE KJÖRNSBERG (s):

Herr talman! När finansutskottets vice ordförande Mikael Odenberg började sitt anförande började jag förtvivlat leta efter mina stolpar. Har Mikael Odenberg fått mina stolpar av ett misstag? tänkte jag. Men så var det inte. Han hade liksom jag läst, tror jag, en av landets kvällstidningar, de som numera kommer på morgonen. Fast Mikael Odenberg citerade inte det som jag nu ska återge, i varje fall inte början här:

Gårdagen var kanske inte precis oppositionsledarens bästa dag. Först kom SE-banken och meddelade att tillväxten nästa år kommer att överstiga 3 %. Sedan kom Företagarna och Föreningssparbanken och talade om att konjunkturen för Sveriges småföretagare stärks kraftigt. Därefter visade Almis barometer att nyföretagandet ökar starkt även nästa år. Och sedan kom Statistiska centralbyrån och talade om att 2004 var det nionde året i rad med höjd ekonomisk standard för svenska hushåll. Sedan 1995, det vill säga sedan Göran Persson tog över, har svenskarnas disponibla inkomst ökat med 25 %.

Det är inte mina siffror. Det är inte jag som har hittat på dem. De står på ledarsidan i en av de där kvällstidningarna som numera kommer på morgonen, Expressen närmare bestämt.

Jag tycker att Mikael Odenberg ska hållas räkning för att han talar om det här. Detsamma gäller Karin Pilsäter. Men det jag inte förstår är att ni sedan ändå körde ert gamla manus. Tar ni inte något som helst intryck av det här? Ja, Mikael Odenberg kommer säkert att svara på det.

Herr talman! Ibland brukar man säga att svensk arbetarrörelse alltid varit fattig på utopister men rik på praktiker, att vår rörelse haft föga till övers för teoretiska spetsfundigheter men desto mer för konkret samhällsbygge.

Så sade Olof Palme i ett tal i Malmö 1965. Samtidigt som han sade detta var det han som på kanske allra bästa sätt band ihop dagspolitiken med idéerna och värderingarna.

”Ska vi ta oss an gemensamma samhällsuppgifter måste vi ha en idé som bär. Det får inte ske planlöst eller spontant. Det måste finnas en tanke, en idé, en ideologi bakom”.

Så formulerade Göran Persson 40 år senare, hösten 2005, på vår partikongress precis samma sak som Olof Palme sade 40 år tidigare. Båda gjorde det här i Malmö.

Den idé som Göran Persson lyfte fram var solidariteten, ett ord som Olof Palme väldigt ofta använde. Ett rött, varmt litet ord, brukar en del säga att det är.

Ideologi och budget handlar om både ideologi och praktik. Ekonomi och budget handlar om människors vardag. Som jag har sagt så många gånger tidigare: Ekonomisk politik och skattepolitik har inget värde i sig. De är bara väl skötta verktyg för att man ska kunna göra det man vill göra. För vår del handlar det om att förändra samhället, minska klyftorna, göra det bättre för de äldre och för barnen, bygga det gröna folkhemmet, för att nämna några exempel.

Det finns de som säger att ekonomi är alldeles för svårt för vanliga människor, inklusive politiker. Det vore bättre om experterna fick sköta det, säger de – experterna, de självutnämnda, räknemännen, de där som vet allt, och inte har förstått något, i motsats till vi politiker, som måhända vet bättre vad medborgarna vill, vet bättre vad medborgarna drömmer om, vet bättre vad medborgarna väntar sig av det gemensamma.

Jag är övertygad om precis motsatsen. Den dag vi slutar lägga politiska värderingar på ekonomiska frågor är demokratin illa ute.

En budgetproposition är för mig i första hand ett politiskt och ideologiskt dokument och i andra hand – viktigt, men ändå i andra hand – ett ekonomiskt sådant. Det är ingen tillfällighet att socialdemokratiens vid sidan av Olof Palme främste ideolog Ernst Wigforss också var finansminister. Jag tror att det var den bedömningen som Per Albin Hansson och Tage Erlander gjorde.

Det var då det. Då var Socialdemokraterna en kraft, säger Moderaterna och högeralliansen. Då hade Socialdemokraterna minsann visioner. Då tänkte socialdemokratin nya tankar. Så säger samma höger som var emot allt vad Erlander, Wigforss och alla de andra framträdande socialdemokraterna på den tiden stod för. Det är inte utan att jag drar mig till minnes Tage Erlanders ord: En bra socialdemokrat är död eller i varje fall pensionär. Så brukade Sveriges ”längste” statsminister uttrycka saken.

Så har det låtit från högerens och borgerlighetens sida. Det var bättre förr, säger man. Till och med Socialdemokraterna var bättre förr. Jag är socialdemokrat; alltså är jag både självkritisk och samhällskritisk. Dock får inte samhällskritiken urarta till ett frossande i eländesbeskrivningar. Vi som varit med ett tag vet: Det var *inte* bättre förr!

Som individer och som nation kommer vi alltid att möta nya problem, nya utmaningar och nya frågor som söker sina lösningar. Vi måste finna svaren på dem. Vi måste bilda majoritet för att lösa dem.

Vi socialdemokrater har hanterat svensk ekonomi väl. Det är ordning och reda i Moder Sveas portmonnä. Inflationen är låg. Räntan är låg – exceptionellt låg tror jag Karin Pilsäter sade, och jag håller med. Tillväxten är god. Reallönerna ökar. Som SCB sade får vi gå tillbaka till 60-talet för att hitta motsvarigheten. Och ni fortsätter era eländesbeskrivningar! Ni kan väl se er om. Lyft era tankar och er blick och titta ut över samhället!

Vi har den lägsta arbetslösheten i Europa. Vi har den högsta sysselsättningen. Varför är det så? Beror det på låga skatter? Beror det på den

lilla offentliga sektorn? Beror det på att det är lätt att avskeda folk? Beror det på att vi har låga ersättningsnivåer i trygghetssystemen?

Nej, det beror inte på detta. Vi har ju höga skatter. Vi har en stor offentlig sektor. Vi har en rättvis arbetsrätt, som vi ska göra ännu bättre. Vi har rimliga, kanske till och med generösa, ersättningsnivåer när vi blir sjuka eller arbetslösa.

Vad beror det på då?

Finansministern brukar peka på sju skäl. Jag ska nämna några av dem.

Sverige är öppet mot omvärlden. Vi är frihandelsvänliga. Vi är internationellt aktiva.

Vi, svenskarna tillsammans, är välutbildade och yrkesskickliga. Från förskolan till högskolan satsar vi miljarder för att nå detta.

Just här passar det att citera från tekoindustrins nättidning – det berör den valkrets jag själv kommer ifrån, vilket ger det lite extra krydda: ”Gynnsammare löneläge, lägre bolagsskatt, effektivare logistik samt högre kompetensnivå och produktivitet i Sverige gör att luftfiltertillverkaren Scandifilter AB:s amerikanska ägare ... beslutat att flytta produktion och maskiner från flera systerföretag i Europa till fabriken i Svenljunga.”

Och så står ni och talar om hur förskräckligt dåligt det är i vårt land! Det är inte jag, det är amerikanska kapitalägare som har fattat detta beslut att flytta fabriker från andra delar av Europa. Vart då? Jo, till Svenljunga i södra Älvsborg.

Jag återgår till det finansministern brukar tala om. Det tredje han brukar säga är att vi har ordning och reda i ekonomin. Det är det jag brukar kalla Moder Sveas portmonnä.

Vi är bäst i världen på jämställdhet och familjepolitik. Vi har världens bästa föräldraförsäkring.

De två senaste fredagarna har jag med stort intresse läst kolumnisten Britta Svensson i Expressen. Hon säger att svensk valfrihet vad gäller barnomsorg är bäst i världen. ”Nu vet jag att den svenska förskolan är bäst i världen.” Jag ska inte nu utveckla detta, men eventuellt ska jag i repliker fortsätta att citera Britta Svensson.

Det var detta om jämställdhet och familjepolitik. Nästa punkt är att vi har kommit en bra bit på väg i omställningen till ett hållbart samhälle. Vi har inte nått målet – vi kommer troligen aldrig att nå målet – men vi har kommit en bra bit på väg.

Sverige och svenskarna, inte minst fackföreningsrörelsen, är mer förändringsbenägna än andra.

Men det räcker inte. Vi ska göra mer om väljarna ger oss förtroendet. Vi ska förstärka, förbättra och förnya på alla dessa områden. Det är klassisk socialdemokratisk politik. Det är det vi ber om stöd för. Klyftorna ska minska, inte öka. Det arbetande folkets ställning ska stärkas, inte undergrävas. Det är inte så att hungriga vargar jagar bäst. Det är tryggheten i omställningen som gör oss förändringsbenägna. Det är inte de vassa armbågarna, satsa-på-dig-själv, som lyfter ett modernt samhälle. Det är solidariteten, att vi ställer upp för varandra, som gör att vårt land blir ännu bättre att leva och verka i.

Eller för att göra det riktigt konkret: Alla ska med. Så enkelt är det.

Prot. 2005/06:36
23 november

*Utgiftsramar
och beräkning av
statsinkomsterna*

Eller för att göra det ännu mer konkret: Alla ska med. Så svårt är det. Men vi ska lyckas med det, och vi ska göra det tillsammans.

Jag tror att de allra flesta tycker att även om man kan ha anmärkningar mot oss socialdemokrater vad gäller ekonomin så sköter vi den egentligen ganska bra. Jag vet inte om jag är oförsämd om jag säger att våra politiska motståndare kan förknippas med motsatsen. Nej, jag är inte oförsämd; det är faktiskt bara att läsa statistik.

Under efterkrigstiden, alltså efter andra världskriget, har vårt land vid två tillfällen, slutet på 70- och början på 80-talet samt början på 90-talet, haft stora nedgångsperioder. Vid det sistnämnda tillfället hade vi till och med minustillväxt, detta konstiga ord. Det är en händelse som ser ut som en tanke att vi vid båda tillfällena har haft borgerliga regeringar. Senast, 1991–1994, hade vi den mest inkompetenta – nej, förlåt! Hur var det dåvarande statsministern sade? Jo, vi hade den mest *kompetenta* regeringen i modern tid. Så sade han. Det var den som på tre korta år lyckades fördubbla statsskulden, tredubbla arbetslösheten och fyrdubbla budgetunderskottet. Det är ert facit: fördubblad statsskuld, tredubblad arbetslöshet och fyrdubblad budgetunderskott. 400 000 arbetstillfällen försvann, 200 000 av dem i privat sektor, på tre korta år. 290 000 av dem har kommit tillbaka, men vi har mycket kvar att göra.

På det sättet kommer jag naturligt över till arbetslösheten. Vi har högkonjunktur i ekonomin, men som vi alla vet har vi i flera år haft lågkonjunktur på arbetsmarknaden. Detta är en ständigt återkommande politisk fråga. Det berättar för oss politiker att vi inte äger makten över ekonomin. Däremot har vi om vi vill och bestämmer oss, och vi socialdemokrater vill och har bestämt oss, möjligheter att påverka den. Ett sätt är att göra det genom den offentliga sektorn. Vi hoppas att näringslivet, som jag också tycker har ett ansvar i detta, ställer upp i de attacker mot arbetslösheten som vi ska göra.

I samarbete med Vänsterpartiet och Miljöpartiet – jag vill verkligen tacka dem för ett gott samarbete under utarbetandet av vårt betänkande – tar vi nu fram en lång rad av åtgärder som ska skjuta på den uppgång i konjunkturen på arbetsmarknaden som vi kan skönja.

Tiden räcker inte till. Den är redan slut. Men det är flera, herr talman, som har överskridit tiden. Jag tar mig därför friheten att runda av. Tiden räcker inte till för att presentera allt, men rubrikmässigt är det fem områden:

- Fler jobb i näringslivet.
- Kvalitetslyft i offentlig sektor.
- Jobb åt högskoleutbildade.
- Arbete åt ungdomar.
- Ökad kunskap.

Jag tar lite mer om näringslivet, och det andra får jag glida över.

Vi sänker arbetsgivaravgifterna rejält för soloföretagare som anställer ny medarbetare. Vi satsar nästan 1 miljard på forskning och utveckling i små och medelstora företag. Vi utarbetar i samarbete med branschen utvecklingsprogram för sex svenska nyckelbranscher. Vi fortsätter att

reformera skattereglerna för fåmansföretag. Kostnaden vid fullt genomslag blir 1 miljard. Vi förstärker de arbetsmarknadspolitiska programmen med 13 000 platser.

Sedan har vi frågan om kvalitetslyft i offentlig sektor. Jag säger bara ”plusjobb”. Alla vet vad de är. Det är fråga om att sätta den där lilla guldkanten, göra det som inte blir gjort för de äldre. Det har varit ett radioprogram som har skildrat hur det här har genomförts i Borås. Boservarna kallar man det där.

Eftersom tiden alltid rinner i väg när jag försöker göra utvecklingar och koppla på vad mina ärade meddebattörer har sagt, får jag nu nöja mig detta. Jag ska gå över till det som måhända ska uppfattas som en sammanfattning.

Det finns ingen viktigare uppgift för oss än att alla som vill och kan arbeta på morgonen ska kunna säga vad min partiordförande har sagt: ”Hej! Nu går jag till jobbet.” Det är detsamma som full sysselsättning. Vi är inte där, men vi ger oss inte. Vi ber om förtroende för att få fortsätta. Vi har lagt en grund i samarbete – jag säger det på nytt – med Vänsterpartiet och Miljöpartiet. Det finns ingenting som är viktigare för en socialdemokrat än att människor ska få bidra till det gemensammas bästa, ingå i en social gemenskap, ha arbetskamrater, kunna stå för sina egna och familjens utgifter, köpa bröd, smör, mjölk och kläder till barnen. Det finns ingenting som är viktigare för oss.

Men kom inte och snacka om bidragsförsörjning! Jag blir vred när jag hör er säga detta. En mig närstående person drabbades för några år sedan av en mycket svår sjukdom och var sjuk länge. Och ni säger att han var bidragsförsörjd! Han hade, precis som vi andra, en försäkring som vi har löst gemensamt. Den försörjde honom och hans familj, som bestod av fru och två små barn. Och ni säger att han var bidragsförsörjd. Jag hittar inget bättre ord än att jag blir vred. Det är kanske gammalbibliskt, men jag tillåter mig ändå att i detta sammanhang använda det ordet.

Herr talman! Jag vill, precis som Göran Persson och Pär Nuder, ha ett solidariskt Sverige. Jag vill ha ett Sverige där rättvisa och jämställdhet råder, ett Sverige där alla människors lika värde gäller, ett Sverige där politiken försöker sätta ramar för ekonomin och penningens makt, ett Sverige med full sysselsättning, ett Sverige med ordning och reda i de offentliga finanserna, ett rödgrönt folkhem utan kapitalstarka kelgrisar och marginaliserade styvbarn. Kort sagt: Ett socialdemokratiskt Sverige.

Herr talman! Jag yrkar bifall till finansutskottets förslag i betänkandet i alla dess delar och avslag på samtliga reservationer.
(Applåder)

Anf. 7 KARIN PILSÄTER (fp) replik:

Herr talman! Jag blev lite slagen i början av Arne Kjörnsbergs anförande. Arne Kjörnsberg redogjorde för olika typer av statistik, och sedan avslutade han med att bedyra: ”Det är inte som jag har hittat på.” Är det något som särskilt måste framhåvas när Arne Kjörnsberg inte har hittat på statistiken utan den är korrekt? Varför kom det bedyrandet?

Den statistik Arne Kjörnsberg inte redogjorde för är hur mycket mer folk i Sverige faktiskt kan köpa för välståndsökningen, det vill säga vad de får för pengarna. Det är ändå det som är relevant, inte hur många kronor de har i plånboken utan vad de kan köpa för pengarna. Under

Prot. 2005/06:36
23 november

*Utgiftsramar
och beräkning av
statsinkomsterna*

perioden har svenskarna inte segat uppåt i den så kallade välståndsligan, som inte är något exakt mått. Men i en klump där på mitten ligger Sverige och har inte förflyttat sig, därför att våra pengar blir ständigt mindre värda.

Jag noterade också att Arne Kjörnsberg refererade till Malmö och Olof Palmes och Göran Perssons besök där. Under de ungefär 40 år som har gått däremellan har det hänt mycket med Malmö. Då är vi tillbaka till statistiken.

Vad är det som är relevant i Rosengård? Är det att där är 6 % öppen arbetslöshet? Eller riskerar det att leda politiken fel, som ni skriver i utskottsbetänkandet, om man tar in alla människor som är arbetslösa, som står utanför arbetsmarknaden i Rosengård men som inte är registrerade som arbetslösa? I Rosengård har man en sysselsättningsgrad bland den vuxna befolkningen som är under 50 %. Vad är problemet i Rosengård? Är det de 6 procenten man ska titta på eller det stora utanförskapet?

Herr talman! Arne Kjörnsberg pratar gärna om Borås. I en doktorsavhandling av Per Fröjd har det visats att läsförståelsen i Borås har sjunkit mycket kraftigt bland grundskoleeleverna de senaste tre åren.

Anf. 8 ARNE KJÖRNSBERG (s) replik:

Herr talman! Jag tar det sista först. Läsförståelsen har sjunkit de tre senaste åren? Kan det möjligen, herr talman, bero på att det är borgerlig majoritet i Borås kommun? Kan det möjligen vara det? Den poängen var alldeles för billig. Jag ska inte ta hem den. Det finns naturligtvis många bakomliggande faktorer. Den var för dålig, Karin Pilsäter!

Jag poängterade att jag inte hittade på därför att ni brukar excellera i det. Ni brukar säga att jag läser statistik som en viss potentat läser Bibeln. Det var därför jag poängterade detta. Jag kan till och med hålla upp tidningen – jag gör ogärna reklam för olika tidningar. Det var därför jag poängterade detta så att ni åtminstone inte skulle försöka med den grejen. Precis som Karin Pilsäter sade är välståndsligan ett mycket trubbigt mått.

Men se på den statistik som visar hur länge vi lever, att spädbarnsdödligheten går ned, att vi är välutbildade, att vi satsar mer än de allra flesta länder på forskning, att klyftorna minskar – är troligen lägst i världen, även när man tar med de allra fattigaste länderna. Läs den statistiken. Där ligger Sverige, Finland, Norge och Danmark, lite skiftande, på första, andra, tredje och fjärde plats. Det är alltid de nordiska länderna, med ett välfärdssystem där medborgarna är med, som ligger i toppen.

Malmö har förändrats under 40 år, precis som Borås och andra ställen i vårt land. Men genom att svenskarna, som finansministern brukar säga, har en bro som gör tryggheten till det nya, är vi förändringsbenägna. Visst är det stora problem i Malmö, men låt oss hjälpas åt med dem. Lägg inte ökade bördor på dem som är arbetslösa och sjuka. Gör det i stället solidariskt.

Anf. 9 KARIN PILSÄTER (fp) replik:

Herr talman! Statistiken från Borås gällde åren 2000–2003, så Arne Kjörnsbergs poäng var väl tämligen poänglös. Det intressanta med statistik är att det gäller inte bara att kunna läsa rätt i tabellerna, utan också

att kunna förstå statistiken. Där kommer möjligen poängen om läsförståelse in.

Jag har aldrig – och sällan någon annan heller – hävdad att Arne Kjörnsberg har hittat på statistik. Däremot måste man förstå den, kunna använda den och sätta in den i sitt sammanhang.

Att till exempel OECD visar att Sverige är det land som lägger ned mest pengar på skolan – *what's the point*, om det ändå är så att resultaten inte håller måttet bland de svenska eleverna? I så fall visar statistiken bara att vår förmåga att inte få valuta för skattepengarna ökar. Men är det någonting att vara stolt över? Vi satsar mest i världen, men vi får mindre och mindre för pengarna.

Statistiken visar samtidigt att svenska åttondeklassare i dag kan ungefär lika mycket som vad sjundeklassarna kunde för ett par år sedan, för att ta ett exempel. I dag är det individuella programmet, gymnasieskolans obklasser, det största bland pojkar i hela landet. Är det någonting att vara stolt över?

Man skulle också kunna lyfta fram den statistiken som något positivt om man ville det. Statistiken måste förstås, och man måste kunna dra en slutsats av den.

Jag tycker att Arne Kjörnsberg helt och hållet glider undan frågan om vad som är viktigt och relevant när det gäller frånvaron.

Så här skriver SNS-forskarna i dag på Dagens Nyheters debattsida: ”Vår rapport visar att läkare i 90 procent av fallen sjukskriver människor som vill ha ett sjukintyg, trots att läkarna anser dem vara friska. Sjukförsäkringen tycks fungera som ett långsiktigt försörjningsstöd för utsatta grupper, snarare än som en försäkring mot ... inkomstbortfall. Sjukkostnaderna gör företagen allt mindre villiga att anställa äldre arbetskraft och kvinnor, vilket påskyndar tillkomsten av ett A-lag och ett B-lag på arbetsmarknaden.”

Det här tycker jag är viktig information, som jag vill göra någonting åt. Det vill jag inte göra någonting åt genom att bara titta på den öppna arbetslösheten. Det vore bra om Arne Kjörnsberg kunde kommentera det.

Anf. 10 ARNE KJÖRNSBERG (s) replik:

Herr talman! Poängen med Borås: Jag är ledsen, Karin Pilsäter, i flera dimensioner, men det har faktiskt varit borgerlig majoritet i Borås – dessvärre – 1998–2002 och är det nu också. Det är kanske det. Eller är slutsatsen man ska dra att det är det som förklarar att läsförståelsen i Borås har gått ned? Det finns naturligtvis andra orsaker. Kan det möjligen vara så att Borås har tagit emot ganska många flyktingar. Kan det möjligen vara det?

Läkarna som sjukskriver: Jag tycker att detta är ett jätteproblem. Det är därför som Försäkringskassan försöker stötta läkarna. Sjukskriven ska man bli om man är sjuk.

Jag blev lite förvånad när jag för någon dag sedan kunde se att en känd idrottsledare i en klubb på västsidan av vårt land skulle gå från tjänstledighet till sjukskrivning. Jag ifrågasätter inte det, men jag hoppas att det är en läkare som sjukskriver. Alltför ofta hör vi att man går och sjukskriver sig. Jag har aldrig haft någon förståelse för det. Jag har alltid för mig att det är läkarna som sjukskriver människor.

Prot. 2005/06:36
23 november

*Utgiftsramar
och beräkning av
statsinkomsterna*

Det finns några exempel. Finansutskottet var i Tornedalen, någonstans i Norrbotten, innan jag blev ordförande för några år sedan. Där var det en läkare som beskrev de problem han hade, men han följde reglerna. Men vi ska inte straffa dem! Jag påminner om den person som jag kände, småbarnspappan som blev svårt, långvarigt sjuk. Hur skulle han bli bättre genom att han, med ert uttryck, var bidragsförsörjd och dessutom skulle få sänkta bidrag när han fick ersättning från Försäkringskassan, det som vi gemensamt hade finansierat och beslutat om?

Anf. 11 MIKAEL ODENBERG (m) replik:

Herr talman! Jag försökte i mitt inledningsanförande säga att det blir väldigt fattigt när politiker sätter på sig skyggglappar i debatten och bara ser den ena sidan av myntet. Det är klart att allting inte är bara svart och vitt. Därför har jag inget problem med att bejaka att vi har låg inflation och bra tillväxt och att det finns många positiva tecken i den svenska ekonomin. Jag har inte alls något problem med det.

Ändå blev Arne Kjörnsberg så konfunderad över detta att han trodde att han hade tappat bort sitt eget manus. Han höll mig räkning för detta. Men sedan sade han: Sedan återföll Odenberg i det sedvanliga gnället. Det ”sedvanliga gnället” var att jag övergick till att också berätta om den andra sidan av myntet, nämligen det stora utanförskapet i Sverige.

Det är mycket begärt, Arne Kjörnsberg, att jag ska göra ditt jobb också. Det finns en annan sida, men Arne Kjörnsberg är inte direkt den som lyfter fram den – tvärtom.

Hela Arne Kjörnsbergs inledningsanförande var verkligen det partidirigerade, som bara lyfte fram ordning och reda, låg ränta, god tillväxt, ökande reallöner – och att vi bara fortsätter i eländesbeskrivningar. Sedan var det Bildt, Erlander och Per Albin. ”Högern var emot allt” – det är ett ordagrant citat ur Arne Kjörnsbergs nyanserade anförande. Ingenting var bättre förr. Nej, det kanske det inte var. Och det är heller ingen i den här debatten som har påstått att det var bättre förr.

Det vore klädsamt om Arne Kjörnsberg hade någonting att säga om det stora utanförskapet. I stället för att vara vred borde Arne Kjörnsberg fundera lite över varför det på de elva år han har varit med och styrt inte har hänt något med det stora utanförskapet, varför vi fortfarande har nästan lika många utanför den reguljära arbetsmarknaden som vi hade under de värsta krisåren i början av 1990-talet.

Det är inget fel i att Arne Kjörnsbergs vän fick del av de svenska trygghetssystemen vid långvarig sjukdom. Men det är ett problem att vi också använder sjukpenning och förtidspensionering till att betala människor för att de inte ska jobba. Jag undrar vad Arne Kjörnsberg vill göra åt det.

Anf. 12 ARNE KJÖRNSBERG (s) replik:

Herr talman! Mikael Odenberg! Det jag säger bestämmer jag själv. Det är inte partidirigerat. Men jag är socialdemokrat. Jag är socialdemokrat – av födsel och ohejdad vana, höll jag på att säga, inte riktigt men nästan. Jag är det i hjärtat. Därför framför jag socialdemokratiska tankgångar. Pär Nuder skulle aldrig komma på idén att tala om för mig vad jag ska säga. Han vet att jag säger vad jag tycker är viktigt, och jag hoppas att han har förtroende för mig i det avseendet.

Inget har hänt på elva år, säger denne man, Mikael Odenberg, vice ordförande i finansutskottet.

På tre korta år fördubblade ni statsskulden, tredubblade arbetslösheten och fyrdubblade budgetunderskottet. 400 000 jobb, varav 200 000 i privat sektor, försvann under er tid. På tre korta år lyckades ni med det. Det finns två i kammaren närvarande som deltog, som satt i regeringen. Jag ska inte gå längre än att säga så, eftersom en av dem inte kan begära ordet. Den andre kan det och kommer säkert att göra det.

290 000 av dessa 400 000 jobb som försvann på tre korta år har kommit tillbaka. Detta räcker inte – vi måste ha mycket mera! Det är det vi nu försöker skjuta på. Det är därför vi underlättar. Det är därför vi förenklar reglerna. Det är därför vi sträcker ut handen till alla goda krafter som vill vara med och lösa vårt lands för närvarande allra största problem, att så många människor som vill och kan arbeta inte kan säga på morgonen ”Hej, nu går jag till jobbet”.

Det är vårt lands övergripande problem, och det ska vi satsa alla våra krafter på. Vi har förutsättningarna. Vi är ett bra land. Svartmåla det inte! Låt oss hjälpas åt!

Anf. 13 MIKAEL ODENBERG (m) replik:

Herr talman! Hallå, Arne Kjörnsberg! Hallå! Det är 2005 nu, inte 1993. Försök se framåt! Försök se ut genom de fönster som ännu inte är täckta av plusjobbsgardiner! Försök se dagens verklighet och vegetera inte över verkliga eller inbillade oförrätter från 1990-talets början!

Vi har dagens situation, när det är nära en och en halv miljon människor som varje dag inte går till ett jobb eller som inte kan jobba så mycket som de vill. Det är ett problem som Arne Kjörnsberg över huvud taget inte talar om, över huvud taget inte berör.

Jag försöker se den vita sidan, och jag försöker se den svarta sidan.

Arne Kjörnsberg ser bara den vita, utom när han tänker tillbaks till 90-talets början. Då ser han nämligen bara den svarta. Det kallar jag att vara partidirigerad. Nitet går ju så långt att han till och med har läst den strategipromemoria från partihögkvarteret på Sveavägen som stipulerar att man ska kalla Allians för Sverige för högeralliansen. Han lyckades även leva upp till det i sitt inledningsanförande.

Låt mig återgå till utanförskapet. Jag ska läsa ett citat som jag tror att Arne Kjörnsberg kommer att känna igen. ”En miljon människor är antingen långtidsarbetslösa, långtidssjukskrivna eller förtidspensionerade i Sverige i dag. Av dem är ungefär hälften fullt arbetsföra. Vi använder sjukpenning och förtidspensionering till att betala människor för att de inte ska jobba.

Vi är några stycken här på LO som mellan skål och vägg brukar säga att arbetslösheten i Sverige nått europeisk nivå. Mellan 20 och 25 % av människor i arbetsför ålder står ofrivilligt utanför arbetsmarknaden”.

Som Arne Kjörnsberg vet så är detta ett citat från hans tidigare socialdemokratiska riksdagskollega Hans Karlsson, tidigare också Europaparlamentariker och nu medarbetare i LO-borgen. Jag delar Hans Karlssons oro. Jag är bekymrad över det stora utanförskapet. Jag tror att det är oerhört viktigt för de människorna och för finansieringen av den svenska välfärden att vi kan återupprätta en arbetslinje. Jag undrar vad Arne Kjörnsberg vill göra åt saken.

Prot. 2005/06:36
23 november

*Utgiftsramar
och beräkning av
statsinkomsterna*

Anf. 14 ARNE KJÖRNSBERG (s) replik:

Herr talman! Jag kanske ska börja med att säga hallå. Det var ju så Mikael Odenberg inledde sin senaste replik innan han började tala lite föraktfullt, i varje fall som jag uppfattade det, om plusjobbsgardiner.

Jag ska från den moderata Borås Tidning ta fram en artikel som skildrade boservarna på Sjöbo i Borås när jag vid ett tillfälle hade möjlighet att vara med dem där. Vilken glädje den gamla damen, som inom parentes sagt hörde ännu sämre än jag, visade när vi kom dit för att hon skulle få hjälp med att handla! Men egentligen var det inte det hon ville ha hjälp med. Hon ville ha någon att tala med. Det gav det där lilla extra. Hon fick lite mer. Hennes liv blev lite ljusare, varmare och skönare genom det som i Borås kallas boservarna, det som är plusjobb. Det kallar finansutskottets vice ordförande plusjobbsgardiner.

Hans Karlsson på LO, tidigare ledamot av arbetsmarknadsutskottet tror jag, har – men det vill inte Mikael Odenberg vidgå – bestämt tagit avstånd från detta citat, som inom parentes var från en av de där tidningarna som trycks på rosa papper. Då tänker jag inte på Aftonbladets sportbilaga utan på en annan. Han har bestämt tagit avstånd från det. Jag vet inte om den rosa tidningen har publicerat det.

Vi fylls ju ständigt av det här. Det är vårt lands största problem. Ni tror väl inte att vi socialdemokrater som har ansvar för vårt land bortser från att mängder av människor inte får göra det de helst av allt vill? Vi sliter ju med detta.

Mikael Odenberg och jag ... Nej, herr talman, jag såg den röda lampan om att talartiden är slut.

Anf. 15 MATS ODELL (kd) replik:

Herr talman! Annars brukar den röda färgen vara sådant som får Arne Kjörnsberg upplivad, har jag en känsla av.

Jag tyckte att Arne Kjörnsberg, herr talman, hade ett sympatiskt om än väldigt tillbakablickande anförande. Han rörde sig tryggt i det svenska folkhemmet. Jag tror att den folkhemsstuga han vandrar omkring i står någonstans uppe på den högplatå på Djurgården som kallas Skansen. Det här finns ju inte längre i verkligheten, Arne Kjörnsberg. Det är det som är problemet. Jag har stor sympati för ditt ideologiska patos. Det behövs mycket mer, skulle jag vilja säga, i svensk politik. Det är väldigt bra med idéburna och värdegrundsbaserade politiker. Det ger trygghet. Men problemet är ju, herr talman, att de välfärdssystem som tidigare har gjort att den svenska modellen har beundrats över världen inte längre levererar vad de lovar.

Vi har tusentals pensionärer som i dag väntar på att få komma in på särskilda boenden, som i dag väntar på att någon ska komma och tala med dem. Trots det höga skattetrycket klarar inte den välfärdsmodell som Arne Kjörnsberg så ömt omfamnar att leverera. Därför behövs det nya grepp i en globaliserad värld. Det är där jag kommer tillbaka till att Socialdemokraterna tyvärr, enligt den här ideologiska plattformen, tycker att det är viktigare att bekämpa rikedom än att bekämpa fattigdom.

Nu vill jag ställa en fråga: Tycker Arne Kjörnsberg att förmögenhetsskatten är en bra fördelningspolitisk skatt som skapar rättvisa i det svenska samhället? Ser han över huvud taget några problem med att pengar försvinner ut ur landet som skulle kunna ge jobb? Även om något

amerikanskt företag har skapat jobb i Svenljunga är det väldigt många jobb som försvinner, och det finns för lite riskkapital. Ser Arne Kjörnsberg förmögenhetsskatten i Sverige som ett problem, eller är den ett bra fördelningspolitiskt instrument som vi ska ha kvar i det svenska folkhemmet?

Anf. 16 ARNE KJÖRNSBERG (s) replik:

Herr talman! Upplivad blir jag av att få debattera med Mats Odell och Mikael Odenberg och Karin Pilsäter och så småningom Roger Tiefensee. Jag tycker att det är bra. Det är ett utslag av svensk demokrati att vi kan bryta våra meningsmotsättningar mot varandra och göra det offentligt, tala om det som är viktigt för vårt land och förhoppningsvis för dem som bor och verkar i vårt land. Det är därför jag blir upplivad, Mats Odell. Jag tycker definitivt inte att det är en plåga, tvärtom. Jag tycker att det är roligt.

Välfärdsmodellen levererar inte längre vad den lovar, säger Mats Odell, och så anknyter han till äldreboendet. Jag ska avslöja något som inte borde vara en hemlighet för Mats Odell. Jag tror att vi har gått alldeles för långt. I min hemkommun drog man in alldeles för många äldreomsorgsplatser som fanns på det man förr i tiden lite slarvigt kallade ålderdomshem. Det var de gamla ålderdomshemmen med två våningar utan hiss och små rum utan minsta möjlighet att koka en kopp kaffe en gång. De skulle bort. Men vi har gått för långt. Det är därför som min och mina kollegers partiordförande Göran Persson har sagt att under de närmaste tio åren är det de äldre som kommer först. Vi ska satsa, har Göran Persson sagt, 1 miljard kronor per år på de äldre.

Men att äldreboendena slogs igen i Borås var socialdemokraterna i Borås emot. De bedömde att vi behövde dem. Kommunal självstyrelse kallas det, Mats Odell. Det är naturligtvis ett känt begrepp för ett tidigare statsråd.

Får jag bara till slut mycket kort, herr talman, säga något om rikedom och fattigdom. Mats Odell säger att vi bekämpar rikedomen men inte fattigdomen. Båda sakerna är lika fel. Man får faktiskt bli rik i Sverige. Visst får man det. Men jag tycker inte att förmögenhetsskatten är vårt lands största problem. Jag tycker inte det. Jag vill inte öka klyftorna. Jag vill minska klyftorna. Det är där vi skiljer oss åt.

Anf. 17 MATS ODELL (kd) replik:

Herr talman! Tyvärr bekräftar Arne Kjörnsberg mina farhågor. Han ser inget problem med förmögenhetsskatten. Det är bara att konstatera att med Socialdemokraterna kommer vi att fortsätta att driva ut svenskarnas sparkapital ur landet som skulle ge jobb åt dem som vill säga Hej, nu går jag till jobbet.

Men det finns, herr talman, andra saker som jag vill återkomma till. Jag tror inte att jag kan omvända Arne Kjörnsberg. Det är lika osannolikt som att Pär Nuder eller Göran Persson skulle behöva oroa sig över vad Arne Kjörnsberg säger i den här talarstolen. Jag tror att de kan vara ganska lugna och sova gott om natten.

Vi har väldigt många som skulle vilja säga Hej, nu går jag till jobbet. Men det ni har infört, nämligen en medfinansiering för den lille företagaren av sjuklönen livsvarigt på 15 %, gör ju att man granskar den som ska

Prot. 2005/06:36
23 november

*Utgiftsramar
och beräkning av
statsinkomsterna*

få jobb väldigt noga. Om du har varit sjuk tidigare – och det är tyvärr ganska ohälsosamt att leva i Socialdemokraternas Sverige, för sjukfrånvaron har ökat dramatiskt under den perioden så det är ganska många som har en dålig historik när det gäller detta – får du inte jobb, Arne Kjörnsberg. De personerna får i stället de olika försäkringssystemen, som jag också föredrar att kalla dem, ta hand om.

Vi har fler och fler som det offentliga måste ta hand om på grund av den typ av ordning som Socialdemokraterna har ställt till med. Är det inte dags, Arne Kjörnsberg, att ta bort den utsorteringsmekanism som medfinansieringen av sjuklönen de facto har fått på svensk arbetsmarknad?

Anf. 18 ARNE KJÖRNSBERG (s) replik:

Herr talman! Jag börjar med frågan om förmögenhetsskatten.

Mats Odell utmålar det som att om man slopar förmögenhetsskatten skulle hundratals miljarder – han sade så om Italien – komma tillbaka. De hade visst amnesti också. De hade amnesti för skattefusk. Det sistnämnda, det där om amnesti för skattefusk, tror jag inte på.

Erfarenheterna från andra länder som har försökt är att det inte kom tillbaka några pengar. Det är inte bara för att undgå förmögenhetsskatt som man flyttar ut pengar. Det finns andra skäl för att flytta ut pengar. Det finns andra skäl för att svenska storföretag låter pengarna vara kvar ute. Det kan måhända vara för att de ska investeras där, eller så småningom tas hem till Sverige.

Tanken bakom medfinansieringen är att alla ska ta ansvar för att de som finns på svensk arbetsmarknad ska ha bra arbetsförhållanden. Alla ska ta det ansvaret. Penningen brukar ju tala. Om det blir dyrbart att inte ta ansvar tar man ansvar, verkar det som.

Jag vet inte om det är en överraskning eller en nyhet för Mats Odell, men samtidigt som vi införde detta sänkte vi arbetsgivaravgiften. Det är väl bekant för Mats Odell?

De som tjänar på detta är de små företagen. Det är dem som ni alltid talar om. De har bättre arbetsmiljö. De bryr sig om sina anställda mer. Det är bättre förhållanden mellan arbetskompisarna. Man ringer om någon är sjuk och frågar: Hur är det med dig? När kommer du tillbaka? Kan vi hjälpa dig med något?

De små företagen tjänar på detta. Vilka skulle vara förlorare om vi slopade medfinansieringen och höjde arbetsgivaravgiften? Jo, de små företagen.

Det kanske inte är så dumt. Men det är säkert inte optimalt. Vi kanske behöver göra vissa justeringar. Låt oss studera det närmare.

Anf. 19 ROGER TIEFENSEE (c) replik:

Herr talman! Det är glädjande att Arne Kjörnsberg ser fram emot ett replikskifte med mig.

Arne höll ett långt anförande. Jag upplevde att Arne blev fast i sin egen retorik. Det var mycket tillbakablickande. Jag ska ge Arne Kjörnsberg ett erkännande: Tillväxten i Sverige är hög. Då vill jag få tillbaka att Arne Kjörnsberg erkänner att arbetslösheten i Sverige också är hög.

I sitt anförande pratar Arne Kjörnsberg om att vi har den lägsta arbetslösheten och den högsta sysselsättningen i EU. Det stämmer, men är

vi nöjda med det? Vi har ju i Sverige, framför allt drivet av Socialdemokraterna, byggt upp en alldeles egen självbild. Vi har haft en egen självbild. Vi ska inte jämföra oss med andra länder. Vi har en annan svensk modell. Vi vill ha full sysselsättning.

Frågan är om strax under 6 % arbetslöshet är högt eller lågt.

Den socialdemokratiska kongressen var inte nöjd med partiledningens skrivning om 4 %. Det skulle vara full sysselsättning. Det är helt rätt.

Frågan är om det är mer av samma politik som leder till det. Inriktningen på Socialdemokraternas politik har ju varit att det är tillväxten som ska ge jobben. Nu har vi hög tillväxt, men vi får inte jobben. Borde det inte vara tvärtom då, att man ska satsa på jobb och företagande som ger en långsiktigt hållbar tillväxt?

Anf. 20 ARNE KJÖRNSBERG (s) replik:

Herr talman! Ibland vet man inte vad man ska göra. Jag trodde att jag var bland dem som hör sämst i den här kammaren, men Roger Tiefensee måste vara stendöv. Hela mitt anförande handlade ju egentligen om att människor ska få arbete.

Jag tycker, inom parentes sagt, att det är mycket trevligt att debattera med Roger Tiefensee nu, precis som när vi satt i skatteutskottet. Jag understryker det.

Nu säger Roger Tiefensee att jag inte talar om arbetslöshet. Alla andra som lyssnade måste ha upptäckt det. De som inte har upptäckt det, som exempelvis Roger Tiefensee, kan läsa protokollet när det kommer sent i eftermiddag eller i morgon.

Arbetslösheten i Sverige är hög. Det var det jag talade om. Det är det som är vårt stora problem. Jag sträckte ut händerna mot svenskt näringsliv och sade: Ni har också ett ansvar. Låt oss hjälpas åt. Låt oss se till att alla som vill och kan arbeta kan säga på morgonen: Hej, nu går jag till jobbet. Det var det hela mitt anförande handlade om. Hela vår ekonomiska politik syftar till att vi ska skapa det.

Precis när talmannen nyss sade att talartiden var slut började jag säga något om Mikael Odenberg och mig. Jag ska fortsätta det nu.

Mikael Odenberg och jag var på vårkanten på Landsorganisationen och hade en debatt med riksbankschefen, chefen för Konjunkturinstitutet och två professorer. Vi frågade oss då alla: Vad beror det på att de gamla mönstren inte håller längre? Nu går den ekonomiska konjunkturen upp. Då brukar jobben komma, enligt vad alla ekonomer av facket brukar säga, efter sex månader eller kanske efter tre kvartal. De kommer inte. Vad beror det på?

Då svarade herrar professorer, riksbankschefen och KI-chefen: Vi vet inte.

Det är först om tio år som ekonomihistoriker kan se om det har skett vad jag vid det tillfället kallade ett paradigmskifte.

Vi försöker med nya vägar. Vi tar nya tag i år jämfört med förra året. De gamla mönstren stämmer inte, Roger Tiefensee. Arbetslösheten är vårt lands och Socialdemokraternas största problem. Den vill vi satsa alla våra krafter på.

Prot. 2005/06:36
23 november

*Utgiftsramar
och beräkning av
statsinkomsterna*

Anf. 21 ROGER TIEFENSEE (c) replik:

Herr talman! Jag kan upplysningsvis tala om att jag faktiskt har en hörselskada. Men den bidrog inte till att jag inte hörde vad Arne Kjörnsberg sade.

Jag gillar Arne Kjörnsbergs erkännande som kom i sista meningen: Arbetslösheten är vårt lands och Socialdemokraternas största problem.

Då är frågan om Socialdemokraterna har lösningen på det problemet. Jag tror inte att mer av arbetsmarknadspolitik och mer av tillfälliga åtgärder är lösningen. Det är det som regeringens politik är inriktad på.

Alla de 55 000 jobben och utbildningarna är tillfälliga. Det finns en åtgärd som är riktad mot företagen. Det är att soloföretag ska få en nedsatt arbetsgivaravgift, under en lång period, dock max ett år. Det är nyspråk för kortsiktighet.

Det är det enda som är riktat till företagen. Jag tror inte att det räcker.

Jag var i Svenljunga i torsdags kväll. Där var man oroad för utanförskapet. Arne Kjörnsberg pratar i sitt anförande om att inte öka klyftorna med adress till Allians för Sverige.

Vi hade Jan Edling på vår riksdagsgrupp i går. Han beskrev just hur klyftorna ser ut. 40 % i Haparanda har a-kassa, är sjukskrivna eller förtidspensionerade. I Stockholm är det 8 %. Snittet i landet är 20 %.

Klyftorna finns där redan. Frågan är vad man ska göra åt det. Jag tror att man ska släppa loss kraften underifrån, att man ska regionalisera det som har regional logik, arbetsmarknadspolitik, utbildning och infrastruktur. Nu blir det paket. Västra Götaland och Trollhättan fick ett paket. Då blev Katrineholm, som var utsatt för några år sedan, av med sin förbifart.

När pengarna inte räcker och man skickar runt paket blir det brandutryckningar. Det finns inte en helhet. Det finns inte en logik. Varför inte regionalisera Sverige?

Anf. 22 ARNE KJÖRNSBERG (s) replik:

Herr talman! I Svenljunga, där Roger Tiefensee var i torsdags, är den öppna arbetslösheten 1,9 %. I grannkommunen Tranemo – i Sverige – är den öppna arbetslösheten 1,7 %.

I Svenljunga har företaget AB Blåkläder beslutat att satsa 20 miljoner kronor på att bygga ut produktionen. Det kanske är av samma skäl som amerikanska företag flyttar till Svenljunga.

Det handlar om bra logistik, låg bolagsskatt, bra utbildad arbetskraft och ordning och reda. Det är väl därför som Blåkläder satsar i Svenljunga.

När det gäller paket kan ju något ställe i vårt land få specifika problem av något slag. Det kan vara en chock. Trollhättan kan vara ett sådant exempel. Är det då fel att vi går in och solidariskt hjälper till? Nej, det är det naturligtvis inte. Ärligt talat så tror jag inte att Roger Tiefensee menar det, men i retoriken framställs det så. Det är bara *en* åtgärd riktad till företagen.

Jag har 26 sekunder på mig, herr talman, för att snabbt rabbla upp detta: Arbetsgivaravgiften för soloföretag sänks. Vi satsar en miljard på att stimulera forskning i små och medelstora företag. Vi har utvecklingsprogram för sex svenska nyckelbranscher. Vi reformerar de så kallade 3:12-reglerna, som Roger Tiefensee och jag har diskuterat många gånger i skatteutskottet. Det kostar totalt en miljard. De arbetsmarknadspolitiska

programmen utökas med 13 000 platser. Vi förenklar reglerna för småföretag.

Roger Tiefensee! Detta är mer än slopad arbetsgivaravgift när soloföretagare anställer en person.

Anf. 23 LARS BÄCKSTRÖM (v):

Herr talman! Vi har nu hört fyra politiker attackera och debattera mot en socialdemokrat. Men fyra mot en är inte rättvist. Vi i Vänstern gillar rättvisa, så jag ska försöka jämma ut oddsen och kanske ta och recensera recensenterna.

Jag ska börja så snällt som jag kan. Allt som de borgerliga partierna vill är inte dåligt. Men alla förslag har ett pris, och priset för deras förslag är för högt. Det priset är nedskärningar i vår gemensamma välfärd. För budgetar gäller principen allt eller inget. Det är alltså inte möjligt att säga nej till alla deras dåliga förslag och ja till de bra förslag som kan finnas. Budgetar är helhetspaket som man måste ta eller förkasta i deras helhet. Det kanske också förklarar varför de borgerliga partierna inte kan klara av att komma överens, som vi gör i den rödgröna alliansen.

Herr talman! Moderaterna med vänner vill gynna jobben med sänkt skatt. Det är nog sant att sänkt skatt kan gynna jobben. Uppenbarligen tror vi i majoriteten det, för vi har ju sänkt skatten på arbete rejält under de gångna åren. Vi har sänkt skatten för företag på kapitalinkomster och vi har slopat arvs- och gåvoskatten. Det gjorde vi inte av fördelningsskäl, utan det gjorde vi för att stärka de mindre företagen. Men vi tror inte så mycket på sänkt skatt som en säker väg till jobb att vi är beredda att finansiera skattesänkningar genom att skära i den generella välfärden. Där går det en skiljelinje mellan oss.

Moderaterna och deras vänner tycks mena att skattesänkningar alltid är så bra att det alltid är värt att skära i välfärden för att finansiera sänkningarna. Det är en uppfattning som mer liknar en ideologisk tro än rationella överväganden.

Varje år pågår det en tävlan inom borgerligheten om vem som ska föreslå mest när det gäller skattesänkningar och minskade inkomster i ofentlig sektor. I år ser listan för de kommande tre åren ut så här: Etta är Moderaterna, inte oväntat, med 88,8 miljarder. Tvåa är Folkpartiet med 82,6. Trea är kd med 67,3. Fyra är Centern med 35,1. Det ryms alltså två centerpartier i den moderata inkomstminskningen. Ryktena om att Moderaterna har släppt sina ambitioner tycks vara lite överdrivna. Alla i oppositionen talar gärna om den här listan. Det är en lista som är ett slags politisk stormarknad, med något för de flesta.

Men, herr talman, det finns en annan lista också. Det är en lista som inget borgerligt parti vill tala så mycket om. Det är listan på de besparingar som ska finansiera alla de här skattesänkningarna och inkomstminskningarna. Placeringarna på den listan är desamma, men siffrorna är ännu högre. Man inte bara finansierar, utan man skär till och med ännu hårdare i välfärden. Moderaterna har 110 miljarder, Folkpartiet 100,5, kd 88,3 och Centern 52,5.

Det är klart att deras sparprogram skiljer sig åt när siffrorna skiljer sig så mycket. Men de är också överens om mycket. Alla fyra är eniga om att tre saker: Försämrings i a-kassan och i sjukförsäkringen och en dramatiskt höjd bilförsäkring för alla. Alla utom Centern är dessutom över-

Prot. 2005/06:36
23 november

*Utgiftsramar
och beräkning av
statsinkomsterna*

ens om minskade satsningar på miljöanslagen. Moderaterna och Centern är också överens om att spara på biståndet till fattiga länder.

Herr talman! Det är inte svårt att säga nej till deras alternativ. Det är ett alternativ som säger att Sverige måste skära i välfärden för att klara jobben och att Sverige måste välja jobb eller välfärd. Vi i Vänsterpartiet säger nej till det valet. Vi i den rödgröna alliansen säger nej till det. Vi säger att Sverige ska klara både–och.

Och det kan vi klara! Vi har redan visat att det är möjligt. Den svenska modellen och det rödgröna samarbetet har klarat sig långt bättre än andra länder i Europa. EU:s finansministrar – en av dem sitter där borta – fick på ett möte i september ta del av en rapport beställd av det engelska ordförandeskapet från professor Sapir på Bruegelinstitutet. I rapporten konstaterades att det finns fyra modeller i Europa: Medelhavsmodellen, som ger lite tillväxt och lite jämlikhet, Rhenmodellen, som ger hög trygghet men låg tillväxt, Anglomodellen, som ger god tillväxt men låg jämlikhet – och så en nordisk, svensk, modell med både hög tillväxt och små klyftor. I rapporten rekommenderas i praktiken att alla länder i Europa ska välja någon av de två modeller som gav bättre tillväxt.

Herr talman! Varför vill den moderatledda alliansen att Sverige ska byta från en nordisk–svensk modell till en engelsk modell när vi har en modell som i internationell jämförelse fungerar bättre än alternativen? Det är en modell som vi därför bör behålla, men självfallet förbättra.

När vi konstaterar att den svenska modellen är bättre än både Bushs och Blairs alternativ påstår vi ju inte att Sverige är perfekt. Vi vet att många får illa i Sverige. Vi behöver göra mer för att minska klyftorna mellan klasser, kön och regioner. Vi behöver sätta förorterna i centrum för en politik som öppnar arbetsmarknaden för alla oavsett etnisk härkomst.

Vi lovar inte allt åt alla. Vi ställer inte ut några löften om att skaffa 200 000 nya offentliga jobb till 2010. Men vi i Vänsterpartiet vågar ställa upp både mål och visioner för vårt arbete. Vi kommer att slåss för fler jobb både i skolan, i vården och i äldreomsorgen. Vi kommer att arbeta för en arbetstidsreform som gör det möjligt att fördela arbetet jämnare på alla dem som vill och kan arbeta och fördela både obetalt och betalt arbete jämnare mellan kvinnor och män.

Vi kommer att fortsätta att arbeta för att få bort lönegapet mellan kvinnor och män. Vi står för att vi är socialister, men det innebär inte att vi vill eller tror att riksdagen bör eller kan förstatliga företag som Volvo, Ericsson och ABB. Det trodde vi kanske en gång på 70-talet när vi talade om att förstatliga Wallenbergimperiet, men den tron har vi lämnat.

I dag tar vi som moderna socialister upp kampen mot en global kapitalism. Vi lyfter fram vikten av att kunna använda både lagar och statliga företag som motmakter där marknaden fungerar dåligt. Elpriserna och elbolagens vinster och järnvägstrafiken är bara två tydliga exempel där alla kan se att marknaden inte är lösningen på alla problem. Vi säger att löntagarnas gemensamma pengar, till exempel i AP-fonderna, också måste kunna användas som motmakt mot globala spekulanter och för att kunna stärka jobben i Sverige.

Vi har en politik för fler företag och fler jobb som finansieras direkt på marknaderna. Det är inte vi som står i vägen – det är Vänsterpartiet

som driver på. Vi driver på när det gäller både skatteregler, regelförenklingar och en aktiv näringspolitik. Det är en politik där närings- och miljöpolitik förenas. Samlade satsningar på miljöanpassade fordon som biogasbilar och statliga anslag för klimatinvesteringar är bara några exempel.

Det finns en stark bas att bygga på. Börsbolagen visar upp rekordvinster. 2004 delade de ut 70 miljarder kronor i vinst. I år lär utdelningen ligga på 90 miljarder. För 2006 pekar prognosen på 110 miljarder i utdelning. Vissa bedömare talar till och med om 170 miljarder i utdelning och återköp till ägarna från börsbolagen under 2006.

Då är det svårt att förstå borgarnas ständiga svartmålning av näringsklimatet i Sverige. Då vore det väl vettigare att föra en diskussion om huruvida pengarna fördelas rätt? Regering och riksdag måste lyssna på förslag och krav från företagets sida. Men börsbolag och näringsliv kan inte bara fungera som en kravmaskin. Jag tycker att det är dags för regeringen att också ta upp en diskussion med företrädare för näringsliv och löntagare om hur vinsterna används och hur fördelningen görs mellan utdelning och investeringar. När kommer Nuder och Östros att börja ta tag i den frågan? Det kan vi fråga oss.

Vi måste göra mer för att stärka de mindre företagen. Det är farligt med fler och fler småföretag som är beroende av en enda storkund, ett börsbolag som ständigt begär lägre priser av sina underleverantörer. Det handlar helt enkelt om att öka efterfrågan på jobb, och då måste vi öka efterfrågan på de mindre företagens varor och tjänster också utanför Sveriges gränser. Därför måste vi hjälpa dessa företag att bli stora på exportmarknaderna.

Vi måste också hjälpa de mindre företagen att komma närmare forskning och produktutveckling. I budgeten har vi drivit på en nysatsning på ungefär 200 miljoner kronor per år för forskning i mindre företag. Det är en bra satsning. Men samtidigt måste vi inse att 200 miljoner kronor inte är mer än vad som betalas ut i a-kassa under ett år i en kommun som Falun. Så visst har vi anledning att göra mer.

Till sist: Det här är den sista budgetdebatten för den här mandatperioden. Det är snart dags för *all in* och valet 2006. Det är dags för alla partier att redovisa hela sin politik, inte bara godbitarna. Jag tycker att vi i Vänsterpartiet har gjort det. Den rödgröna budgeten är tydlig, och den har recenserats på alla ledder. Men är det inte också dags att ge möjlighet för alla att recensera recensenterna?

Jag vill uppmana er i oppositionen: Lägg korten på bordet! Väljarna vill ha svar. Ni kan inte passa hur länge som helst. Redovisa här i debatten hur ni ska spara in alla dessa miljarder kronor, och tala om vad det innebär för fördelningen mellan socialgrupper och mellan kvinnor och män!

Herr talman! Jag har gjort min bedömning. Därför yrkar jag bifall till förslagen i utskottets betänkande och avslag på reservationerna.

Jag vill än en gång säga till de borgerliga partierna: Redovisa också era besparingar, inte bara godbitarna, och låt sedan väljarna få döma!

Anf. 24 YVONNE RUWAIDA (mp):

Herr talman! Nu har vi en väldigt viktig budgetdebatt. Tre av de absolut viktigaste frågorna som man bör ställa sig är: Hur kommer vi att

säkerställa jobben i Sverige i framtiden? Hur kommer vi att säkerställa svensk konkurrenskraft? Och hur kommer vi att verka för att göra det som är långsiktigt hållbart både i Sverige och i världen? Det är den typen av frågor som vi borde ha en givande diskussion kring.

Jag tänkte börja med jobben. Jag blir förvånad när Mikael Odenberg kommer med statistik som absolut inte stämmer. Han hävdar att vi ligger mycket sämre till än många andra EU-länder när det gäller hur många som har jobb.

EU har ju ett mål om sysselsättning. Nu pratar jag inte om arbetslöshetsstatistik eller siffran för arbetslösheten, utan EU har ett mål för den totala sysselsättningen som ligger på 70 %. Det finns tre länder som redan i dag lever upp till det målet. Ett av dessa tre länder är Sverige. Så står sig Sverige i fråga om sysselsättningen, och det är väldigt bra. Men det är absolut inte så bra som det borde vara – det tror jag att vi alla här är överens om. Det behövs förbättringar.

Hur säkerställer vi då jobben i framtiden? Låt mig göra en liknelse. Om jag ska köpa en dammsugare är det bättre att köpa en dyrare dammsugare – en som är energisnål, som håller i flera år och som gör att jag får lägre elkostnader – än att köpa en billig dammsugare som kortsiktigt är billig, men som slukar mer energi och som går sönder efter ett år, så att jag måste köpa en ny.

Ungefär så måste vi se på de investeringar som vi gör. Det handlar om hårda investeringar, det vill säga investeringar i olika sektorer. Under de närmaste tolv åren satsar vi till exempel 100 miljarder på järnvägar i hela Sverige, så att hela Sverige kan leva. Det är en långsiktig, viktig investering.

Vi satsar 2 miljarder på ombyggnationer i offentliga byggnader så att de ska bli energieffektiviserade eller ha egen elförsörjning genom solceller på taken. Det är en hållbar, viktig investering som ger jobb och som tryggar en välfärd i framtiden.

En annan del är de investeringar som vi från offentlig sektor gör i näringslivet. Där är det viktigt vilka branscher som vi ger bidrag till. Politiken påverkar näringslivet och vilka branscher som växer. En bransch som är väldigt avgörande för framtiden och där Sverige har en enorm potential som man än så länge inte har utnyttjat fullt ut – men vi är på väg – är miljötekniksektorn.

Låt mig berätta en sak om miljösektorn. I dag har miljöteknikexporten en större omsättning än trävaror, massa, möbler, data- och kommunikationsutrustning, malm och skrot av metaller, dryckesvaru- eller mejeriprodukter. I dag är miljöteknikexport en väldigt stor och viktig sektor för Sverige. 2004 hade den en tillväxt på 18 %. Enligt Exportrådet – alltså inte enligt Sveriges Naturskyddsförening eller någon annan miljöorganisation – kommer 10 000–15 000 nya arbetstillfällen att skapas enbart genom miljöteknikexport.

Att stödja hållbara framtidssektorer, förnybar energi, miljöbilar, miljöbränslen, miljöteknik skapar möjligheter för morgondagens jobb, och det är också jobb som bidrar till en hållbar framtid. Tillsammans har Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet gjort en hel del insatser som gör att vi nu har en boom när det gäller miljöbilar och miljöbränslen. Statoils försäljning av etanol som bränsle i bilar hade i okto-

ber i år, jämfört med oktober förra året, ökat med 750 %. Det är nu viktigt att säkerställa och trygga etanolproduktionen i Sverige.

Småföretagen är väldigt viktiga. På miljöteknikområdet i Sverige – när det gäller både exporten och den inhemska produktionen – är 77 % av företagen småföretag med mindre än 50 anställda. Därför är det oerhört viktigt att villkoren för småföretagen förbättras. Där har vi gjort en hel del insatser. Vi är än så länge inte fullt nöjda, utan vi vill göra mera. Men ni kan inte blunda för att vi har genomfört förbättringar för småföretagen, och det är bra.

En annan viktig sak att satsa på är människan. Det är en av Sveriges viktigaste konkurrensfaktorer. Det innebär ett harmoniskt arbetsliv utan vilda strejker och en massa uppror. Det innebär ett tryggt samhälle där människor har ork att ställa upp för andra därför att de blir mindre egoistiska och tar ansvar för andra människor, ett samhälle med mer jämställdhet där människor vågar vara skapande. Här är en stark offentlig sektor väldigt viktig. Vi har gjort förnyade satsningar på det området som har varit nödvändiga.

Men vi har också gjort satsningar på grupper som är viktiga, till exempel barnfamiljerna. Vi har höjt grundnivån i föräldraförsäkringen till 180 kr per dag. Vi har höjt barnbidraget, och vi höjer också bostadsbidragen för flerbarnsfamiljer. Vi höjer underhållsstödet. Vi har satsat på hemlösa. Vi satsar också på glesbygden. Från och med förra året retroaktivt kommer man att få en stimulans i glesbygdsområdena – stödområde A, bland annat stora delar av Jämtland och Västerbotten. Det är viktigt att utjämna skillnader i samhället och se till att vi har en trygghet.

En viktig fråga där är den utsatthet som människor som är diskriminerade har. Här har vi gjort väldigt många insatser för att minska människors utsatthet. De är inte tillräckliga, men vi har gjort väldigt mycket som kommer att ge effekt. Det finns inga snabba lösningar för att komma till rätta med diskriminering och utanförskap. De 15 antidiskrimineringsbyråernas arbete tar tid. Det är ett viktigt arbete som ger resultat i framtiden.

Nästa år kommer även de största myndigheterna att införa antidiskrimineringsklausuler vid offentlig upphandling, vilket är jättebra. Det har man i dag i Stockholm. Det bidrar till att minska diskrimineringen både på grund av kön och etnisk tillhörighet och på grund av funktionshinder. De företag som blir fällda för diskriminering får helt enkelt inte delta vid offentlig upphandling.

Det här är ett sätt för staten att ta ansvar för att bidra till att motverka diskriminering. Sedan finns det mycket mer man kan göra på det området. En av de satsningar som verkligen måste göras är på dem som på grund av den diskriminering som har funnits har hamnat helt utanför. Det är något som också är ett kommunalt uppdrag, men som det finns förbättrade möjligheter att ta tag i nu med de ökade resurser som kommuner och landsting har fått.

Jag vill avslutningsvis bara säga att man blir väldigt förvirrad över vad den borgerliga högeralliansen vill. Vad vill de tillsammans?

På miljösidan till exempel är det ganska uppenbart att Moderaterna har en politik som skulle vara ett stort miljösvik. Gröna jobb i hela landet kommer att ersättas av färre jobb och gråa jobb i Stockholmsregionen, därför att Moderaternas politik är inte bara miljövidrig utan innebär

Prot. 2005/06:36
23 november

*Utgiftsramar
och beräkning av
statsinkomsterna*

också en försämring av situationen i hela landet. Sveriges möjligheter att skapa företag och utveckla spetskompetens inom framtidsbranschen miljöteknik när det gäller miljöbilar, miljöbränslen och förnybar energi kommer att ersättas av tillfälliga byggarbeten vid motorleder. Det är ingen framtidsvision för Sverige.

Totalt sett har Moderaternas budgetförslag enbart för nästa år en negativ miljöpåverkan som motsvarar nästan 11 miljarder kronor. Det är en otrolig försämring. Jag undrar om de andra partierna i högeralliansen vill delta i den nedrustning av miljö, jobb och glesbygd i Sverige som Moderaternas politik kommer att innebära.

Anf. 25 Finansminister PÄR NUDER (s):

Herr talman! För två månader sedan, närmare bestämt den 20 september, presenterade regeringen budgetpropositionen för 2006. I propositionen, som ligger här framme på riksdagens bord för behandling i dag, gjorde regeringen bedömningen att den starkt exportledda tillväxt som Sverige har haft under flera års tid, som har gjort att Sverige har haft betydligt högre tillväxt än genomsnittet i den europeiska unionen, nästa år kommer att övergå i en inhemskt driven tillväxt. Det är en tillväxt där investeringarna tar fart, där den offentliga konsumtionen utvecklas starkare och inte minst den privata konsumtionen, hushållens inköp och investeringar, förbättras kraftigt. Den inhemska ekonomin är per definition mer sysselsättningsintensiv än den exportledda industrin. Regeringen gjorde bedömningen i budgetpropositionen att situationen på arbetsmarknaden successivt kommer att förbättras.

Vad har hänt sedan jag senast stod i denna talarstol och lade fram budgetpropositionen? Är det mer eller mindre motiverat i dag att försämlra villkoren för de arbetslösa, de sjuka, de förtidspensionerade, de föräldralediga – allt det som de borgerliga partierna vill? Är det motiverat att följa de borgerliga partiernas förslag för att få i gång den svenska ekonomin?

Låt mig peka på tio indikatorer som har presenterats sedan budgetpropositionen lades på riksdagens bord.

För det första: Enligt Konjunkturinstitutet har hushållens syn på den egna ekonomin stärkts under hösten.

För det andra har detaljhandelsindex från Statistiska centralbyrån visat att omsättningen i detaljhandeln under årets första nio månader har ökat med 7 % jämfört med förra året.

För det tredje har statistik från SCB visat att orderingången till industrin steg med 3,6 % under det tredje kvartalet i år.

För det fjärde: Arbetsmarknadsstyrelsen har visat att antalet nyanmällda lediga platser ökat med 30 % i oktober i år jämfört med för ett år sedan.

För det femte: Inflationen är fortsatt låg. Den senaste siffran visar på en inflation på 0,5 %.

För det sjätte: SCB:s investeringsenkät i oktober visar att industriinvesteringarna fortsätter att öka. I år beräknas bygg- och maskininvesteringarna uppgå till nästan 60 miljarder kronor – en uppgång med 20 % från förra året.

För det sjunde: Arbetskraftsundersökningen från förra veckan visar att sysselsättningen ökade med 26 000 personer i oktober.

För det åttonde: Riksgälden har gjort en prognos för det statliga lånebehovet. Man har nedreviderat det från 28 till 10 miljarder kronor för innevarande år.

Därtill kan för det nionde nämnas att för två veckor sedan kom Nordea med sin prognos för den ekonomiska utvecklingen, och de förutspår en tillväxt på 2,6 % i år och hela 3,4 % nästa år.

För det tionde, som det har hänvisats till här från talarstolen, presenterade SEB i går en prognos som visar på en tillväxt på 2,5 % i år och 3,3 % nästa år.

Herr talman! Behövs det mer eller mindre av försämringar för de arbetslösa, de långtidssjuka, de förtidspensionerade och de föräldralediga för att få i gång Sverige i dag jämfört med när regeringen presenterade sin politik i september? Självklart inte. Den ekonomiska utvecklingen är stark, till och med starkare än vi så sent som för två månader sedan förutsåg. Men den är inte stark nog för oss socialdemokrater. Alla dessa goda siffror som jag har redovisat räcker inte. Det är inte tillräckligt för att få ned arbetslösheten.

Det farligaste som vi skulle kunna göra i den här situationen är att introducera precis den politik som de borgerliga företrädarna här har pläderat för, nämligen ökad otrygghet. Det skulle leda till att hushållen på nytt skulle bli försiktiga i sitt konsumtionsbeteende. Vi skulle på nytt lägga en död hand över den inhemska ekonomiska utvecklingen. Det vore förödande för Sverige.

Den statsbudget som nu ligger på riksdagens bord föreslår i stället en förstärkning av den positiva utveckling som vi nu ser i ekonomin.

Först och främst ska vi förstärka hushållens köpkraft ytterligare. Utöver det faktum att vi har låga räntor och låg inflation i Sverige ska vi ge hushållen en hjälpande hand så att de ytterligare kan förstärka sin köpkraft. Det gör vi genom att kompensera för sista steget i egenavgiftshöjningarna. Det gör vi genom att höja barnbidraget, genom att införa ett nytt flerbarnstillägg, genom att införa ett nytt barntillägg för studerande, genom att höja taket i bostadstillägget till pensionärer och genom att höja taket i både sjuk- och föräldraförsäkringen. Allt detta gör vi för att ytterligare förstärka hushållens redan mer positiva inställning – en positiv inställning som leder till en ökad konsumtion, som i sin tur leder till en ökad sysselsättning.

Det andra stora som vi gör är att vi investerar mer i utbildning. Här på morgonen har det kommit uppgifter om att fler ungdomar vill söka sig till högskolan. Den efterfrågan ska vi möta genom att bygga ut högskolan ytterligare – 17 500 fler studenter. Samtidigt genomför vi en stor kvalitetssatsning för att hela tiden ha den bästa kvaliteten i högskolan. Vi ska bygga ut den kvalificerade yrkesutbildningen. Vi ska bygga ut arbetsmarknadsutbildningen. Vi ska förbättra studiestödet för dem som är över 40 år för att förstärka det livslånga lärandet. Och tre lärosäten ska få i uppdrag att skapa nya vidareutbildningar för förskollärare och sjuksköterskor.

Det tredje stora som vi gör är särskilda satsningar på Sveriges företag. Jag ska inte upprepa det. Det har Arne Kjörnsberg redan redovisat. Det handlar om satsningar både på de stora företagen och på de små företagen.

Prot. 2005/06:36
23 november

*Utgiftsramar
och beräkning av
statsinkomsterna*

Det fjärde handlar om, vilket finansutskottets ordförande också har redovisat, att satsa stort och brett och att förbättra kvaliteten i välfärdssektorn, framför allt genom de många nya plusjobben som kommer att höja kvaliteten i vården, skolan och omsorgen.

Har vi då råd med allt detta? Ja, svaret är att vi har mer råd i dag än när jag lade denna proposition på riksdagens bord, just till följd av den starka ekonomiska utveckling som jag nyss har redovisat och som har inträffat bara under de gångna två månaderna sedan regeringen presenterade budgetpropositionen. Tillväxten är hög, skatteinkomsterna ökar och utgifterna faller – inte minst utgifterna för ohälsan faller nu kraftigt – vilket gör att vi mer och mer kan rikta fokus i den politiska debatten på dem som är långtidsarbetslösa och förtidspensionerade för att de ska kunna ta sig tillbaka till den reguljära arbetsmarknaden.

Jag är mer optimistisk om de offentliga finansernas utveckling i dag än jag var i september, även om jag inte vågar vara riktigt lika optimistisk som generaldirektör Bo Lundgrens riksgäldskontor nyligen har varit.

Herr talman! Den 20 september var regeringens dag då budgetpropositionen presenterades. Den 5 oktober skulle ha blivit oppositionens stora dag om den borgerliga alliansen då hade kunnat enas om en gemensam budget. Men så blev det inte. Det har vi sett här under morgonens debatt. Företrädarna för respektive borgerligt parti har talat om det som de är ense om. Sedan har de adderat de långa listorna på ökade utgifter och sänkta skatter som de inte kommer överens om. Det sammantaget blir en väldigt lång lista som de inte kommer överens om. Fastighetsskatten ska antingen behållas eller avskaffas. Biståndet ska antingen höjas eller sänkas. Barnbidraget ska antingen göras om i grunden, höjas för några barn men inte för alla, eller höjas enligt regeringens förslag. Varsågod och välj. Det är som vanligt, det vill säga att det kommer olika signaler från de borgerliga partierna.

Men de är naturligtvis ense på en mycket väsentlig punkt. De är överens om den övergripande inriktningen, att ta från de fattigaste och ge till de rika. Låt mig ge tre konkreta exempel.

Ersättningen i a-kassan ska sänkas med 3,6 miljarder kronor för att de borgerliga partierna ska ha råd att halvera förmögenhetsskatten. Förtidspensionärerna ska få sina ålderspensionsbetalningar sänkta med 2,6 miljarder kronor för att de borgerliga partierna ska kunna avskaffa värnskatte-ten under kommande mandatperiod, vilket de så sent som i går, har jag förstått, gemensamt redovisade. Alla som är sjuka och föräldralediga ska få sin ersättning sänkt med en halv miljard kronor för att de borgerliga partierna ska kunna betala åtminstone halva den skattesubvention som de ger till dem som köper städhjälp i hemmet.

Vad händer nu när riksdagen ska behandla den stora lunta som ligger här framme? Jo, det finns bara ett samlat alternativ från första till sista kronan i statsbudgeten, och det är regeringens statsbudget som vi har arbetat fram tillsammans med Vänsterpartiet och Miljöpartiet.

I slutvoteringarna – förutom slutvoteringen som handlar om riktlinjer och mål, alltså det allmänna – när vi kommer till det konkreta, kommer det att stå mellan regeringens budgetproposition och Moderaternas politik. Och skulle olyckan vara framme och Moderaternas politik skulle vinna gehör, då kommer följande att inträffa för de sjuka, de föräldralediga och de pensionerade:

Ersättningsnivån i sjukpenningen kommer att sänkas till 70 % för den som har varit sjukskriven i mer än sex månader. Samtidigt sänks den sjukpenninggrundande inkomsten. I praktiken blir därför ersättningen inte ens 70 %. Dessutom fördubblas antalet karensdagar i sjukförsäkringen. Det är vad de sjuka kan förvänta sig.

Sedan har vi de föräldralediga. Ersättningsnivån i föräldraförsäkringen kommer att sänkas till 75 %, vilket i kombination med sänkt sjukpenninggrundande inkomst innebär att ersättningen i praktiken sänks till under 75 %. Dessutom kortas föräldraförsäkringen med en månad, och garantidagarna försvinner.

Sedan har vi pensionärerna. Ersättningen för alla förtidspensionärer kommer att sänkas till 60 %. Och alla äldre som behöver sjukvård tvingas betala mer för både läkemedel och läkarbesök när högkostnads-skydden för sjukvård och läkemedel höjs. Dessutom införs en avgift på 25 kr varje gång man hämtar ut ett recept.

Nu tror jag inte att denna politik kommer att vinna riksdagens gehör. Men jag vill ändå måla upp vilka som är de två huvudalternativen i svensk politik. Eftersom ni inte kommer överens om ett samlat alternativ blir det i slutvoteringen Moderaternas politik som kommer att stå mot regeringens, Socialdemokraternas, Miljöpartiets och Vänsterpartiets samlade politik. Det är de två alternativ som vi har att välja mellan i svensk politik. Dessutom är ju Moderaterna mer än dubbelt så stora som de andra tre borgerliga partierna tillsammans, så detta ligger i farans riktning om det skulle bli en borgerlig valseger. Det är självklart att det är Moderaterna som kommer att dominera.

Nu har jag under morgonen lyssnat noga på debatten. Och jag måste säga att ju längre som jag lyssnade, desto mer "jetlaggad" blev jag efter min resa till Kina. Det var ju osedvanligt passivt. Var fanns de tidigare så passionerade talen om att trimma bidragssystem, hyvla trösklar och öka skillnaderna mellan dem som arbetar och dem som är arbetslösa? Inte ens ett personangrepp från Kristdemokraterna, som vi numera har börjat vänja oss vid, kunde liva upp mig.

Jag tror att ni, när ni slog upp tidningen i morse – liksom Mikael Odenberg gjorde när han refererade och läste vad SEB hade att säga om den svenska ekonomiska utvecklingen – ställde frågan: Vad ska vi egentligen tala om i dag?

Det går ju inte längre att säga att det går dåligt för Sverige. Och när det inte går dåligt för Sverige, då går det inte längre att tala om varför det måste bli sämre för dem som redan har det sämst – de arbetslösa, de sjuka, de förtidspensionerade och så vidare.

Jag måste säga att det var en mycket märklig debatt här på morgonen. En mer förvirrad och passiv opposition får man leta efter, en opposition som inte lyckades dölja att man är besviken över att det går bra för Sverige eftersom man då inte kan plädера för det som man egentligen vill.

Herr talman! Om Expressen tyckte att det inte var någon bra dag i går för den borgerliga alliansen, så får man nog säga att det inte var någon bra morgon åtminstone för den borgerliga alliansen i dag heller.

(Applåder)

Anf. 26 MATS ODELL (kd) replik:

Herr talman! Pär Nuder rör sig nöjt i drivor av färska konjunkturrapporter. Han är nöjd. Det finns inga problem. Oppositionen är förlamad. Det är inte ens några personangrepp. Och han känner sig förvirrad och undrar: Vad har hänt? Vad ska jag boxas mot?

Problemen, Pär Nuder, dyker ju upp om man ger sig ut i verkligheten, ut till de svenska äldreboendena. Jag har talat om det tidigare. Där har vi tusentals, kanske tiotusentals, gamla människor som väntar på att det ska finnas pengar i deras kommuner så att de ska komma in på ett särskilt boende. Vi har gamla människor som sitter ensamma. Pär Nuder borde tänka litet på de brister som faktiskt finns i välfärden.

Jag ska gå direkt över till en skärningspunkt, nämligen de olika ideologiska koncepten. Jag har talat om ideologiska skygglappar med klasskampsförtecknen, och jag har fokuserat det till en symbolfråga, nämligen förmögenhetsskatten. Pär Nuder och jag talade om det förra gången som vi stod i den här talarstolen.

Nu vill jag ställa frågan igen: Ser Pär Nuder förmögenhetsskatten enbart som ett bra fördelningspolitiskt instrument i Sverige? Vi i Sverige är snart ensamma om att ha en förmögenhetsskatt. Den har drivit ut 500 och kanske upp till 1 500 miljarder. Tre av de rikaste personerna i Schweiz är svenskar. Storbritanniens rikaste person heter Hans Rausing och är en före detta svensk. Detta är en situation som i en globaliserad ekonomi ändå måste intressera finansministern. Jag tycker att det vore intressant att höra om han på något sätt någonsin kan tänka sig att ta bort denna skatt. Om Sverige är det enda landet i världen som har denna skatt kvar, ska den då vara kvar?

Sedan vill jag passa på att fråga finansministern om värnskatten: Kan vi fortsätta att vara en kunskapsnation om vi faktiskt har kvar en straffskatt på högre utbildning som klockrent träffar dem som har exempelvis en forskarutbildning och som har varit ryggraden i den svenska välfärden? De drabbas av detta.

Anf. 27 Finansminister PÄR NUDER (s) replik:

Herr talman! Nej, det var inte drivor av konjunkturbedömningar som jag redovisade. Det var två konjunkturbedömningar. Det var Nordeas och SEB:s, som Mikael Odenberg på ett förtjänstfullt sätt redovisade. Därutöver var det åtta hårda fakta som har inkommit sedan jag lade fram budgetpropositionen på riksdagens bord, och alla talar ett och samma språk, nämligen att det går bättre och bättre för svensk ekonomi.

Beträffande äldreomsorgen förstod jag att Mats Odell i går drog till det riktigt ordentligt, nämligen att Moderaternas ambition nu inte var att gå ned till en genomsnittlig skattenivå i EU, utan nu handlade det om OECD-området.

Jag skulle vilja fråga om Mats Odell är varse vad det innebär i skattebortfall att gå från den skattenivå som vi har i Sverige ned till den genomsnittliga OECD-nivån. Medan han funderar på den saken kan jag berätta att just äldreomsorgen kostar 80 miljarder kronor i Sverige. Vi socialdemokrater har sagt att vi vill göra en stor satsning på äldreomsorgen under de kommande tio åren. Men fundera lite grann och ge mig svar på tal om hur mycket den där nedgången till OECD-nivå kostar, så kan vi sedan diskutera äldreomsorgen!

Ja, Mats Odell, visst kan vi diskutera både förmögenhetsskatt och värnskatt. Men en sak ska Mats Odell ha helt klart för sig: Vi tänker *inte* betala skattesänkningar för de allra rikaste, för dem som tjänar mest, som betalar värnskatt och som har stora förmögenheter. Vi tänker *inte* låta de arbetslösa, de långtidssjuka och så vidare betala de skattesänkningarna.

Anf. 28 MATS ODELL (kd) replik:

Herr talman! Jag rekommenderar Pär Nuder att gå in på Sveriges Radios hemsida och lyssna på Ekoinslaget om detta. Han är felunderrättad beträffande det han säger. Vi sade att vi i våra reservationer har sagt att i ett längre perspektiv bör Sverige komma ned till samma skattenivå som motsvarande OECD-länder. Detta utvecklades i nämnda inslag. Finansministern får väl lyssna på det när han har tid.

Pär Nuder säger att förmögenhetsskatten – jag uppfattar det ändå som en öppning – inte är det långsiktigt goda fördelningspolitiska instrument som Arne Kjörsberg uppenbarligen tycker. Men Pär Nuder är ändå inne på att om detta finansieras på ett rimligt sätt måste vi kanske ta bort en skatt som i dag ger 5 miljarder men som har drivit ut 500 eller 1 500 miljarder.

Pär Nuder har naturligtvis först att vänja sig vid tanken att man ska ta bort den här skatten. Men skulle han vara beredd att också införa en amnesti – alltså mot retroaktiv beskattning – för att de personer som nu har flyttat ut faktiskt ska ta tillbaka pengarna och investera dem i Sverige så att fler än i dag kan få ett jobb att gå till? Och är han också beredd att ompröva medfinansieringen av sjukförsäkringen, som i dag innebär att man sorterar ut människor som har en sjukdomshistoria och som nu i stället finns på de olika försäkringssystemens kostnadsställen? Kostnaden är ungefär 500 miljoner per dygn.

Slutligen, herr talman, visade Stockholms universitet för några månader sedan att för nio av tio kvinnor har nettobehållningen blivit mindre när de gått från sjukskrivning till arbete. Är det någonting som Pär Nuder tycker att det är värt att ta tag i, eller snubblar det också på samma klasskampsteorem som de övriga förslagen?

Anf. 29 Finansminister PÄR NUDER (s) replik:

Herr talman! Jag tar det sistnämnda allra först. Jag har synat undersökningen och hoppas att också Mats Odell gör det och inte bara rakt av använder den i en polemisk debatt. Undersökningen bygger på ett antagande, nämligen att alla dessa kvinnor jämt äter lunch ute. Gör man inte det blir det helt andra konsekvenser. Den undersökningen råder jag Mats Odell att studera lite närmare.

Mats Odell visste uppenbarligen inte vad han häromkvällen talade om när han var hos Handelskammaren – eller var det nu var – och vräkte ut skattesänkningar. Det kostar 350 miljarder kronor om vi går ned till den genomsnittliga OECD-nivån vad gäller skatterna; det är precis vad det handlar om. Gå hem och räkna även på den punkten!

Samtidigt säger Mats Odell: Vi vill satsa mer på äldreomsorgen. Men det kostar 80 miljarder kronor. Detta går inte ihop!

Dessutom står han här och pläderar för att förmögenhetsskatten ska tas bort och att man ska ha något slags amnesti för, precis som Arne Kjörsberg sade, skatteflykt. Självklart kommer vi socialdemokrater inte

Prot. 2005/06:36
23 november

*Utgiftsramar
och beräkning av
statsinkomsterna*

att gå med på det. Där har vi, har jag förstått, precis samma uppfattning som Mikael Odenberg, som i den diskussion ni hade häromkvällen var högst tveksam inför detta med amnesti. Det är bra att Moderaterna håller emot här när kd vill gå skatteflyktingarna till mötes.

Anf. 30 MIKAEL ODENBERG (m) replik:

Herr talman! Finansministern ställde frågan om det är mer angeläget nu än för två månader sedan att försämla för de sjuka, de arbetslösa, de föräldralediga och de förtidspensionerade. Det är möjligt att den frågan säger någonting om graden av *jet-lag*. I varje fall säger den någonting om hur finansministern uppfattar sina politiska motståndare.

Det är mycket fascinerande för mig att inse att finansministern lever i en värld där det för honom är helt naturligt att tro att de politiska motståndarna har som utgångspunkt hur man ska kunna försämla för människor i vårt land. Det är givetvis inte vår utgångspunkt.

Vår utgångspunkt är att försöka skapa ett samhälle där det lönar sig bättre att arbeta och där det lönar sig mindre att inte arbeta. Det är därför som vi vill sänka skatterna på arbete för låg- och medelinkomsttagare, medan ni med höjt tak i sjukförsäkringen vill göra det mer lönsamt för arbetstagare med högre inkomster att inte arbeta utan vara sjukskrivna.

Jag är den förste att hålla med om att det är en grannliga uppgift att utforma trygghetssystemen så att de kan fylla funktionen att fånga upp de människor som oförskyllt råkar illa ut till följd av arbetsskada, sjukdom eller arbetslöshet och samtidigt ge tillräckliga drivkrafter till arbete. I dag fungerar inte den avvägningen. Detta illustrerar det enorma utanförskapet från arbetsmarknaden.

Inte ens med de enorma stimulanser som nu ges till den svenska samhällsekonomin via en expansiv finanspolitik, via den expansiva penningpolitiken och de låga räntorna och via en försvagad valuta tror SEB-ekonomerna att det kan bli mer än knappt 30 000 reguljära jobb nästa år. Den situationen kräver handling, finansministern! Det är därför som Allians för Sverige har lagt fram sitt gemensamma förslag till jobbpaket.

Anf. 31 Finansminister PÄR NUDER (s) replik:

Herr talman! Jag måste klia mig lite i huvudet. Jag blir inte riktigt klok på den här nya attityden från Mikael Odenberg och Moderaterna. Det är alldeles uppenbart att det faktum att det går så bra för Sverige just nu gör att hela den grundläggande ekonomisk-politiska strategin som dragits upp – att försämla för de arbetslösa, de långtidssjuka, de förtidspensionerade och så vidare – är i gungning.

Jag tror inte att utgångspunkten är – jag vet inte om det var Mikael Odenberg eller hans partiledare som sade det – att djävlas med folk. Jag kommer alltså inte ihåg vem av er som sade det. Nej, utgångspunkten är, precis som Mikael Odenberg sade, att sänka skatten och minska det gemensamma åtagandet. Det finns uttalat i olika dokument från er moderater. Bland annat inför er stämma ville ni ju inte riktigt gå lika långt som Kristdemokraterna när det gäller att ta ned skattetrycket i Sverige, utan ni nöjer er med den genomsnittliga EU-nivån. Det är inte 150 miljarder utan 250 miljarder som ni vill operera bort från den offentliga sektorn. Det är klart att det skulle få förödande konsekvenser för den trygghet som vi har i Sverige.

När det sedan gäller avvägningen av socialförsäkringarna – jag håller med om att det är en avvägning – skulle jag vilja veta en sak. Ni säger i er budgetmotion på s. 38 och följande: Socialförsäkringarna riskerar att lägga grunden för beteenden som kan vara kortsiktigt rationella för individen men som åsamkar både samhället och den enskilde stora kostnader på längre sikt.

Vad är det egentligen för ”beteenden” och vad är det för ”kostnader” som åsamkas på lång sikt av föräldraförsäkringen?

Anf. 32 MIKAEL ODENBERG (m) replik:

Herr talman! Den formuleringen syftar givetvis inte på föräldraförsäkringen. Det är klart att om vi har bidragssystem som inbjuder till överutnyttjande därför att de är utformade på ett sådant sätt att de inte ger tillräckliga drivkrafter till arbete medverkar de också till att öka risken för att människor fastnar i utanförskap. Vi vet att det är svårare att komma tillbaka om man har gått på a-kassa länge eller om man varit sjukskriven länge. Det finns alltså gott om belägg för att det finns ett starkt samband mellan systemens utformning och hur de utnyttjas.

Nej, vårt syfte är inte att sänka skatterna. Vårt syfte är att ge fler människor makt över sina liv och att göra det möjligt för fler människor att komma tillbaka från utanförskap och gå till försörjning genom ett eget arbete. Medlen för det är sänkta skatter på arbete, särskilt för låg- och medelinkomsttagare, och stramare bidragssystem.

Givetvis är vi inte besvikna över att det går bra för Sverige. Tvärtom är det utmärkt att vi har bra tillväxtsiffror, men fortfarande kvarstår det faktum att de nya jobben inte kommer till i den utsträckning som behövs för att vi långsiktigt ska kunna finansiera den offentliga sektorn.

Därför behövs en politik för fler jobb som återupprättar en arbetslinje i Sverige, en politik som slutar att bara krama bidragssystemen.

Låt mig allra sist säga att det inte är särskilt konstigt att fyra partier lägger fram fyra budgetförslag. Så kommer det att bli även för perioden 2006–2010. Socialdemokraterna kommer att lägga fram ett alldeles eget budgetförslag i riksdagen och inte ett gemensamt budgetförslag med Miljöpartiet och Vänsterpartiet, om det är så att ni sitter i opposition.

Vi lägger fram fyra budgetförslag. Men vi lägger också grunden för en politik för fler människor i arbete och en gemensam ekonomisk politik.

Anf. 33 Finansminister PÄR NUDER (s) replik:

Herr talman! Så kom det då: inbjuder till överutnyttjande, som Mikael Odenberg sade om användandet av a-kassa och sjukförsäkring. Det kan nog finnas en och annan som fuskar med de sociala försäkringssystem som vi har byggt upp. Men att bekämpa fusk med otrygghet är ingen melodi som vi socialdemokrater ställer upp på.

Det ska vara som Folkpartiet brukade säga på den tid då man stod för 80 % i de sociala försäkringarna. Det ska vara 0 % eller 80 % som gäller. Fuskar man och har man inte rätt till ersättning ska man ha noll. Har man däremot rätt till ersättning ska man ha 80 %.

Eftersom Mikael Odenberg inte har någon repliktid kvar ska jag inte ställa några frågor. Det skulle bära mig emot. Jag förutspådde – jag vet inte om det var i våras i debatten vi hade om vårpropositionen, eller om

det var redan för ett år sedan i motsvarande debatt – att den ballong som den borgerliga alliansen hade blåst upp så sakteliga skulle pysa ut. Det är precis det som vi har sett här i dag.

Anf. 34 KARIN PILSÄTER (fp) replik:

Herr talman! Jag refererade tidigare att det var lite dålig läsförståelse bland skolelever. Jag tror att det möjligen är så även bland finansministrar. Folkpartiet står för 80 % i sjukförsäkringen. Vi tror att man behöver något i den storleksordningen för att kunna betala sina räkningar och för att kunna klara sin ekonomi när man faktiskt är sjuk. Dessutom behöver man i många fall bättre vård och rehabilitering för att snabbare kunna komma tillbaka.

Vi hörde tidigare Lars Bäckströms summeringar av oppositionens budgetalternativ. De var ungefär lika häpnadsväckande matematiska krumbukter som Nuders summering av de borgerliga partiernas storlek. Jag kommer osökt över på att Högskoleverket nu har konstaterat i en rapport att både intresset för matematik och elevernas förkunskaper är betydligt mycket sämre nu än vad de har varit tidigare. Det krävs högre betyg för att komma in på Örebro's spautbildning än på spetsutbildningarna på Tekniska högskolan. På många utbildningar har alla som sökt kommit in.

Det för över mer på det som är de riktiga utmaningarna och problemen. Det är jättebra med konjunkturindikatorer på olika sätt. Men att dra slutsatsen att man inte behöver göra systemreformer är ungefär som att se en bra väderleksprognos och komma fram till att man inte längre behöver någon klimatpolitik. Båda är lika fel.

Politikens uppgift är att göra systemreformer. De har ganska långa ledtider. Många av de reformer som gjordes under perioden 1985–1995 har vi sett effekter av senare. Men sedan har det blivit slut med reformerna.

Jag skulle mycket hellre än att höra om fler indikatorer vilja höra vad finansministern fick för intryck och lärde sig på sin studieresa till Kina. Var det detta med stabiliteten, eller var det något annat för Sveriges framtida utvecklingskraft och konkurrenskraft som möjligen kunde ha fått någon inspiration?

Anf. 35 Finansminister PÄR NUDER (s) replik:

Herr talman! Jag talar gärna om min Kinaresa om nu inte Karin Pilsäter vill tala om läget i svensk ekonomi, som jag trodde att den här debatten skulle handla om.

Jag lärde mig väldigt mycket av resan till Kina. Jag lärde mig inte minst att det inte räcker att bara satsa på tillväxtbefrämjande åtgärder. Man måste samtidigt försöka bygga ett hållbart samhälle i socialt och miljömässigt hänseende.

Det är väldigt stora påfrestningar som följer i spåren på den stora ekonomiska tillväxten. Den har i och för sig lyft ungefär 400–500 miljoner människor från yttersta fattigdom upp till välstånd. Samtidigt finns lika många kvar som lever på två dollar om dagen. Jag tror och hoppas att insikten om detta växer hos det kinesiska ledarskapet.

Det är precis som Karin Pilsäter sade inledningsvis. Det är helt omöjligt att skapa ett, som kineserna själva säger, harmoniskt samhälle utan

erforderliga demokratiska reformer. Karin Pilsäter var också var inne på det. Jag tror dessutom att det faktum att kineserna har öppnat upp för marknadsekonomi kommer att bana väg för endera en evolution eller en demokratisk revolution.

Marknadsekonomi bygger på fria personliga val. När människor vänjer sig vid att välja fritt vad gäller varor och tjänster kommer de snart att komma underfund med att de också fritt vill välja sina ledare. När det gäller Kina har vi ett och annat att lära, men vi har framför allt en hel del att lära ut.

Anf. 36 KARIN PILSÄTER (fp) replik:

Herr talman! Frågan är om Pär Nuder drog några slutsatser. Det är där konklusionen borde komma här i dag. Drog han några slutsatser för den svenska ekonomiska politiken och hur Sverige ska ställas starkare än vad vi står i dag inför den växande globala utmaning som ligger framför oss? Sedan Kina, Indien och Östeuropa trädde in på den globala arenan har antalet personer som deltar i den öppna arbetsmarknaden och handeln mer än fördubblats. Det är klart att det får konsekvenser för Sverige.

Vi måste vara inte bara mer konkurrenskraftiga för varje dag. Vi måste också få en bättre utvecklingskraft om vi hela tiden ska kunna stiga i värdekedjan, ha en bra lönebetalningsförmåga och därmed också kunna betala bra löner till de människor som jobbar i den icke-världshandelskonkurrensutsatta sektorn i handel, vård och så vidare.

Vad hämtade han hem för slutsatser för Sverige? Jag skulle vilja säga att sådant som värnskatt och högre skatt på dem som är aktiva ägare i växande företag än på dem som är passiva kupongklippare inte hör hemma i en sådan politik. Det är några exempel.

Vår slutsats från Folkpartiets sida är att vi behöver ställa om svensk ekonomi genom att satsa på flit i stället för friår. Det är vår slutsats. Vi behöver satsa på förkovran i stället för den utbildningspolitik som i dag i praktiken leder till en successiv fördumning. Vi behöver ställa om politiken så att vi satsar på sammanhållning i stället för en växande segregation.

Det finns alltför många tal som inte är kortsiktiga indikatorer utan är långsiktiga systemsiffror. Det är det ökande antalet förtidspensionärer, det växande utanförskapet i de segregerade förorterna, och så vidare. De får oss att dra slutsatsen att om vi ska komma till rätta med det och Sverige verkligen ska kunna stå starkt behövs det en ny regering.

Anf. 37 Finansminister PÄR NUDER (s) replik:

Herr talman! Jag tror att vi inte riktigt förstår vad som väntar i framtiden i form av nya stora strukturmövandlingar i takt med en ökad internationell konkurrens – kalla det globalisering.

Vad är då viktigt för ett lands konkurrenskraft? Jag brukar peka på sju punkter. Arne Kjörsberg har läst in dem till riksdagens protokoll. Låt mig peka på den sjunde punkten. Jag har dessutom stärkts i min övertygelse att den kanske är den allra viktigaste.

Det är en konkurrenskraft i sig om människor är villiga att ställa upp på nödvändiga strukturmövandlingar. Det blir de bara om de känner trygghet i förändring. Det blir de inte om man försämrar de trygghetssy-

stem som vi har. Det är precis den politik som Folkpartiet dessvärre numera står för.

Länge kunde vi lita på att Folkpartiet stod fast vid den generella välfärdspolitiken. Man var till exempel med på att förstärka de sociala försäkringarna i den meningen att man höjde taken så att fler skulle omfattas av de gemensamma försäkringarna.

Dessvärre tvingas jag konstatera att det inte längre är det gamla folkpartiet vars ledstjärna var generell välfärdspolitik. Nu är det maktskifte som är överordnat. Då får man underordna sig de andra partiernas ambitioner att skära ned den generella välfärden.

Generell välfärdspolitik är konkurrenskraftigt. Det är så vi ska klara oss i den internationella konkurrensen.

Anf. 38 ROGER TIEFENSEE (c) replik:

Herr talman! Efter Pär Nuders inledande bollande med statistik och med att det går bra för Sverige gör finansministern ändå ett nedslag i människors vardag och konstaterar att utvecklingen på arbetsmarknaden inte är tillräcklig, utan vi behöver mer arbetsmarknadspolitik för att minska den öppna arbetslösheten. Det är väl en bra insikt och en insikt som borde bygga på att tillväxten inte ger jobb. Det borde vara tvärtom, så att jobb och företagande ger jobb för att det ska bli långsiktigt hållbart. Därför tror jag att det behövs långsiktiga satsningar på både jobb och företagande. Jag efterlyste det i replikskiftet med Arne Kjörnsberg och var inte riktigt nöjd.

Den största satsning på arbetsmarknadspolitik som regeringen gör, plusjobben, ska ge 20 000 platser. Eftersom det är en så omfattande satsning finns det skäl att granska den lite grann. Jag är orolig för att det här tränger undan vanliga Kommunals arbeten och också riskerar lönedumpning, Pär Nuder. Jag ska ta ett exempel. I Kristinehamn har man lyckats få upp lägstralöner till kommunalanställda till 16 500 i månaden. Det är verkligen ett gott jobb man har gjort där.

Regeringen räknar i finansieringen av dessa plusjobb på en minimilön på 13 500 i månaden. Vad är finansministerns besked till kommunalt anställda och arbetsgivare i Kristinehamn? Ska kommunen betala plusjobbarna 13 500 i månaden för att klara finansieringen men inleda en lönedumpning för de andra kommunalt arbetande? Eller ska, vilket borde vara logiskt, kommunen betala 16 000–16 500 och själv tvingas finansiera 75 plusjobb med 1,5–1,8 miljoner kronor? Vad är beskedet?

Anf. 39 Finansminister PÄR NUDER (s) replik:

Herr talman! Beskedet är att Roger Tiefensee är dåligt påläst. Det är nämligen så att den överenskommelse som finns mellan Sveriges Kommuner och Landsting å ena sidan och Arbetsmarknadsverket å andra sidan absolut inte ska innebära några lönedumpningar. Då skulle inte heller Kommunal ha gått med på och bejakat systemet med plusjobb. Kommunal är dessutom den bästa garanten om någon för att se till att det inte blir undanträngningseffekter av plusjobben i förhållande till ordinarie jobb. Dessutom är plusjobben utformade på så sätt att man minimerar undanträngningseffekter. Det är de som är långtidsarbetslösa och som har varit inskrivna vid arbetsförmedlingen i minst två års som ska kunna komma i fråga. Dessutom är det avtal mellan kommuner och arbetsför-

medling som ska definiera de arbetsuppgifter som inte utförs i dag och som plusjobben ska handla om.

Jag kan lugna Roger Tiefensee när det gäller plusjobben. Jag sade redan för två månader sedan när vi diskuterade det här att vore jag i era kläder – nu är jag gubevars inte det – skulle jag av ren politisk självbevarelsesdrift inte gå till storms mot plusjobben. De kommer att vara väldigt populära bland de äldre i äldreomsorgen, bland de sjuka i sjukvården, bland elever och bland personalen i de här verksamheterna, som kommer att få jobbarkompisar som utför arbetsuppgifter som i dag inte utförs.

Låt oss se när vi möts nästa gång i VÅP-debatten. Då tror jag inte att ni kommer att vara lika kritiska mot plusjobben. Men det återstår att se.

Anf. 40 ROGER TIEFENSEE (c) replik:

Herr talman! Det var bra besked, och det var två besked: inte lönedumpning, inte undanträngning. Men då är alltså beskedet till de kommuner som har jobbat med att få upp lägstalönerna att de får finansiera mellanskillnaden själva. Om jag har läst på rätt – finansministern får gärna rätta mig – är finansieringen från staten 1 000 kr per plusjobb och dag. Det räcker till 13 500 kr i månaden plus arbetsgivaravgifter och avgifter för handledare. Det finansierar inte fullt ut plusjobben i kommuner som Kristinehamn som har lyckats höja sina lägstalöner.

Jag tycker att det är synd. Det innebär att Kristinehamn själv tvingas finansiera 1,5–1,8 miljoner för 75 plusjobbare. Det är mycket för en liten kommun. Det kommer att på sikt kräva besparingar på andra områden.

Min kritik av plusjobben är egentligen att de är tillfälliga och att plusjobbarna ska tillbaka till aktivitetsgarantin, som jag läser i budgetpropositionen. Det är på ett sätt att laborera med människor som bricker i ett statistikspel i stället för att ge kommunerna långsiktiga förutsättningar för att med en egen, starkare skattebas verkligen kunna öka dels välfärden, dels antalet anställda.

Anf. 41 Finansminister PÄR NUDER (s) replik:

Herr talman! Jag är helt övertygad om att plusjobben kommer att gå över i ordinarie jobb av två skäl, dels därför att de kommer att visa sig vara populära, nödvändiga och efterfrågade, dels därför att kommunernas finanser nu förstärks kraftigt dels beroende på den starka ekonomiska utvecklingen, som jag gärna har velat peka på i den här debatten, dels beroende på de nya statsbidrag som regeringen tillsammans med Miljöpartiet och Vänsterpartiet tillskjuter, under förutsättning att riksdagen röstar för den proposition som nu föreligger.

Anf. 42 LARS BÄCKSTRÖM (v) replik:

Herr talman! Jag ställde frågor förut till den borgerliga oppositionen, och de var lite trötta och orkade inte föra någon debatt. Kanske finansministern är lite piggare så att vi kan ha en replikväxling och våga tala om sådant som kanske är lite besvärligt.

Vi har en bra politik tillsammans, men det finns problem. Ett problem är att vi har för få av de utlandsfödda i arbete. Det säger vi i vårt betänkande. Vi skriver i finansutskottet att de utlandsfödda har 20 % lägre arbetskraftsdeltagande. Kunde vi halvera den siffran till år 2010 får vi en inkomst på 53 miljarder. Det är viktigt. Vore det inte klokt av oss tre

Prot. 2005/06:36
23 november

*Utgiftsramar
och beräkning av
statsinkomsterna*

partier att till våren försöka ta fram ett särskilt program och sätta förorderna i centrum för att stimulera sysselsättningen i förorderna? Det är en fråga.

En annan sak: Det går bra. Jag nämnde siffror tidigare. Man talar om 70 miljarder i utdelade vinster från börsbolagen 2004. Man talar om 90 miljarder 2005 och kanske uppemot 110 miljarder 2006. Borde vi inte då sätta oss ned, vi tre partier, och tala med Michael Treschow, Gunvor Engström och Urban Bäckström, ledarna för Svenskt Näringsliv och Företagarna, och ha en diskussion och säga att ni har rätt att ställa krav på oss, men vi vill också föra en diskussion med er om hur vinster används? De kan användas på annat sätt än till utdelning till ägare, till exempel till investeringar. Borde vi inte ta den diskussionen så att vi har en ömsesidighet? De kan inte bara vara kravmaskiner mot oss i politiken. Vi har också rätt att ställa krav mot Svenskt Näringsliv.

Till sist: Är det inte dags för oss tre partier att på allvar sätta oss ned och med Sveriges Kommuner och Landsting resonera om hur vi ska minska löneklyftan mellan kvinnor och män? Väldigt många kvinnor arbetar i Sveriges kommuner och landsting.

Det är tre uppdrag som vi borde ta oss före, finansministern.

Anf. 43 Finansminister PÄR NUDER (s) replik:

Herr talman! Jag håller helt med Lars Bäckström när det gäller de utlandsfödda svenskarna och deras situation, inte minst på arbetsmarknaden. Jag brukar roa mig med att i mina tal säga att om vi till och med skulle ha en lika hög sysselsättningsgrad bland de utlandsfödda som bland infödda svenskar skulle 115 000 fler vara i arbete. Vi skulle ha en enorm utveckling på de offentliga finanserna.

När det så gäller vinsterna i börsbolagen vet jag att det är en kär fråga för Vänsterpartiet. Jag är inte särskilt övertygad om att det ger några resultat att tala med näringslivet om den frågan. Men jag förbjuder inte Lars Bäckström att tala med näringslivet om hur de använder sina vinster.

Vad jag däremot tror är viktigast är att vi för en politik som ökar investeringarna. Senast häromdagen – för att återigen anknyta till statistik – kom statistik om att kapacitetsutnyttjandet i industrin är extremt högt. Det indikerar att det finns stora behov av nyinvesteringar. Det finns dessutom väldigt goda förutsättningar, beroende på den ekonomiska politik som vi har bedrivit, för att få till stånd investeringar.

Om lönestrukturen i den kommunala sektorn har vi, som Lars Bäckström vet, redan kommit överens i vårpropositionen.

Anf. 44 LARS BÄCKSTRÖM (v) replik:

Herr talman! Nog är det väl klokt att tala med dem. De borgerliga partierna vill inte tala om sina besparingar. Vi kan i alla fall tala om de framtidsytande sakerna. Då är det väl klokt av oss att läsa in i protokollet att det är viktigt att vi sätter oss ned och med Sveriges Kommuner och Landsting diskuterar hur vi kan få en handlingsplan för att minska löneklyftan mellan kvinnor och män.

Så säger finansministern till mig: Jag förbjuder inte Bäckström att tala med Bäckström i näringslivet.

Nej, det är ju ett öppet demokratiskt samhälle. Jag har försökt att föra samtal med företrädare för näringslivet. Jag tror att det vore väldigt klokt om vi gjorde det tillsammans. Regeringen hade ett upplägg för en tid sedan med tillväxtsamtal. Det hände inte så mycket. Näringslivet blev tydligen missnöjda. Regeringen blev inte heller så nöjd för man lyfte inte fram det. Jag tror att själva grundidén är god och att vi kan föra en diskussion med svenskt näringsliv. Jag tror att det hjälper att tala. Man kan säga: Ni vill ha saker av oss. Vad gör ni för oss då?

Man kan kanske till och med ställa frågan till ledarna för svenskt näringsliv: Vad kan ni göra för ert land? – för att travestera en betydligt mer känd politiker än jag själv.

Jag tror att de är villiga till detta. Jag tror också de känner för vårt land. Jag tror att företagare har respekt för vårt land och vill utveckla det. Men vi måste få en dialog.

Vad gör ni för produktiviteten i näringslivet? Vi satsar nu 200 miljoner för att hjälpa mindre företag så att de kan stärka forskning och utveckling. Det handlar om forskningsutveckling och exportsatsningar. Men det måste finnas en ömsesidighet. De har 110 miljarder, och vissa prognoser säger att det är 160 miljarder, i utdelning. Vi kan inte fortsätta att satsa om inte de själva satsar. Den här ömsesidigheten måste till.

Det finns socialdemokrater som kallar sig socialister. Alla gör det inte. Jag är vänstersocialist. Vi måste våga föra en diskussion med dem som kontrollerar kapitaltillgångarna. Vi måste våga använda AP-fonder. Här måste också socialdemokratin våga föra en socialistisk politik. Jag talar inte om förstatligande, utan det är frågan om en aktiv näringspolitik. Så byggde vi upp Sverige en gång med samverkan mellan till exempel Televerket och LM Ericsson som ledde till att vi fick Ericsson. Vi kan utnyttja statliga företag.

Nu är tiden slut, men vår tid måste komma och ett svar från Nuder.

Anf. 45 Finansminister PÄR NUDER (s) replik:

Herr talman! Vår tid är nu. Jag behöver emellertid inte läsa in till protokollet vad riksdagen redan har beslutat, nämligen de samtal som regeringen ska ha med företrädare för kommun- och landstingssektorn vad gäller löneskillnaderna.

När det gäller diskussionen med företrädare för näringslivet kan jag berätta för Lars Bäckström, apropå min beramade resa till Kina, att jag förde väldigt många samtal med företrädare för svenskt näringsliv om deras villkor, förutsättningar, nödvändiga investeringar och så vidare. Jag tror att vi ska fortsätta den typen av samtal. Vis av erfarenheten behöver man inte alla gånger bjuda på kaffe och mazarin för att nå framgång i relationen med näringslivet. Vi ska fortsätta med detta.

Anf. 46 LENNART HEDQUIST (m):

Herr talman! Finansutskottets utgiftsramar i det här ärendet fördelar ju inkomster till de olika utgiftsområdena. Skatteutskottets uppgift är att bereda frågor om den skattelagstiftning som styr hur dessa utgifter ska finansieras. Men skatterna, som är statens inkomster, är hushållens och företagens utgifter.

Varje felaktigt använd skattekrona är en stöld från den vanlige arbetaren, skattebetalaren. Så uttryckte sig Gustav Möller, välkänd socialdemokrat på 40- och 50-talet.

Att det är utgifter som är för höga i landet med världens högsta skattetryck är något som framstår väldigt klart när man frågar människor. Därför är uppgiften viktig för ett parti som Moderaterna, det parti som bit för bit vill påbörja resan att skapa ett land med successivt sänkta skatter och därigenom bättre förutsättningar för det framtida välståndet.

Det är nämligen viktigt att skattepolitiken kan vara med och säkra välståndet. En felaktig inriktning av skattepolitiken kan däremot göra oss alla fattigare som individer och som nation. Den politik som Socialdemokraterna bedriver leder onekligen just till att Sverige som nation tappar i välfärd.

Allvarligast är då självfallet att skattepolitiken inte uppmuntrar till arbete, det som ger ett land välstånd. I stället straffas vanligt arbete i förhållande till att till exempel leva på bidrag eller socialförsäkringar. Många låg- och mellaninkomsttagare får inte behålla mycket av en intjänad hundralapp på grund av marginaleffekten av skatt och bidrag.

För oss moderater är den viktigaste frågan i den kommande valrörelsen just att genom skattepolitikens inriktning uttryckligen vara ett parti för det arbetande Sverige, de som arbetar, vill arbeta och, som pensionärer, har arbetat. Våra skattesänkningar på arbete genom jobbvadraget skulle ge vanliga löntagare lön för mödan på ett sätt som inga löneökningar ett enskilt år någonsin skulle kunna göra. Det handlar om ca 1 500 kr i månaden netto för det stora flertalet.

Herr talman! Det är märkligt att Socialdemokraterna, som i andra sammanhang påstår att man med skattepolitik kan påverka goda trender, inte vill göra det när det gäller sänkt skatt på arbete. När det till exempel gäller grön skatteväxling påstår man att miljöskatter gör skillnad och påverkar beteendet mot miljöriktigare lösningar. Därför höjer man miljöskatter. När det gäller till exempel alkoholbeskattningen har vi här i landet, när vi kunde påverka konsumtionen genom skatt på sprit, haft en sådan relativt hög skatt. Vi har sagt oss att vi då påverkar konsumtionen så att den inte blir för hög.

Om det sambandet finns borde det gälla i alla sektorer, det vill säga att man påverkar efterfrågan och utbud genom högre eller lägre skatt. Men när det gäller skatt på arbete verkar man inte inse sambandet. Hög skatt på vanliga och öppet redovisade arbetsinsatser har just den effekten att det blir mindre sådant arbete utfört. Arbete slås ut av skattesystemet till förmån för andra sätt att försörja sig på, inklusive svartarbete och fusk.

Svenskarna har varit – är delvis fortfarande – ett arbetsamt folk, men vi har mer och mer under socialdemokratiskt system kommit att anpassa vårt beteende. Därför är nu en och en halv miljon människor i arbetsför ålder varje dag frånvarande från arbete av olika skäl. För en ny regering är detta något som måste ha högsta prioritet att ändras, och när detta görs säkras välstånd till alla som bor i vårt land.

En annan skatt som uttryckligen skadar oss alla är förmögenhetsskatten – eller konfiskationsskatten, som den kanske hellre borde kallas. Mats Odell har ju på ett riktigt sätt tidigare i dag beskrivit de skadliga effekterna av den skatten för hela landet, för oss alla som bor i Sverige.

Förmögenhetsskatten driver kapital ut ur landet vilket negativt påverkar andra skatteinkomster och minskar arbetstillfällena i vårt land. Investeringar som skulle kunna göras i vårt land görs i andra länder, bland annat på grund av förmögenhetsskatten.

Förmögenhetsskatten är så konstruerad att den för många blir en frivillig skatt eftersom hålen i lagstiftningen är så stora, samtidigt som den drabbar vanliga människor som en extra fastighetsskatt. Men förmögenhetsskatten kan undvikas av många, och för att undvika den genomför väldigt många människor helt orationella transaktioner, och de här transaktionerna är i sin tur negativa för samhällsekonomin som sådan. Därför är förmögenhetsskatten förödande för vår ekonomi i dag. Andra länder har avskaffat eller avskaffar den, och frågan är: När ska Sverige göra det? Med Socialdemokraterna vid makten verkar det dessvärre vara så att förmögenhetsskatten ska få fortsätta att kosta ytterligare i sänkt välfärd för alla innan man gör någonting. Men med en ny regering efter valet nästa år kommer avskaffandet.

Fastighetsskatten, herr talman, är en skatt som många med rätta förargar sig på. Den ligger ju på toppen av det sedan länge alltför höga skattetrycket. Fastighetsskatten är vidare orättvis till sin konstruktion. Att det kommer att ske förändringar i fastighetsskatten med en ny regering är också helt klart. Allianspartierna har visserligen där lite olika förslag, men inriktningen är gemensam.

För oss moderater är det viktigt att vi sätter ett tak för fastighetsskatten så att den inte ska kunna löpa amok och höjas med galopperande taxeringsvärden. Den ska aldrig kunna gå över en rimlig nivå. Ett tak skapar trygghet för alla, inte minst för unga familjer som till exempel köper en bostad i ett tillväxtområde. Vi har satt taket vid 80 kr per kvadratmeter värdeyta plus ett tomtpåslag. För en vanlig villa eller ett vanligt kedjehus eller radhus på låt oss säga 150 kvadratmeter skulle fastighetsskatten med detta tak inte kunna bli högre än 13 000–15 000 kr per år, vilket kan jämföras med normal fastighetsskatt i dag på 20 000–30 000 kr eller mer för sådana hus om de ligger i tillväxtområdena här i Stockholm, Uppsala län, Göteborg, Bohuslän, Skåne eller i kustnära områden i skärgården. Ett tak för fastighetsskatten får alltså omedelbara effekter genom att de mest negativa effekterna kan arbetas bort.

Herr talman! Med socialdemokratisk politik kreeras hela tiden nya skatter. Det senaste, ganska tråkiga påhittet, som skulle drabba hushållen i stora delar av landet, är den förbränningsskatt på avfall som ska införas med det inriktningsbeslut som tas senare i dag av Socialdemokraterna med stödpartier. Dessbättre har något lagförslag om hur den här förbränningsskatten ska se ut inte kunnat presenteras än så länge, så den kommer väl under alla förhållanden att dröja en bra bit efter årsskiftet.

Men om vi läser budgetpropositionen ser vi tydligt ändå vilken effekten skulle bli av konstruktionen med en förbränningsskatt. Den skulle innebära att sophämtningstaxan runtom i landet kommer att höjas med 300–400 kr för vanliga hushåll. Det är en skattehöjning som läggs ovanpå världens redan högsta skattetryck och som drabbar de vanliga hushållen. Det är, herr talman, en skattehöjning som vad jag har kunnat se så kallade privatekonomer, som analyserar vad som händer i privatekonomin nästa år, inte har kunnat ta någon hänsyn till. Det verkar som om de inte ens känner till den. Den här förbränningsskatten är dessutom

Prot. 2005/06:36
23 november

*Utgiftsramar
och beräkning av
statsinkomsterna*

en skatt som det inte går att motivera miljömässigt. Den har snarast helt miljöovänliga effekter, eftersom förbränning av avfall är en bra lösning om man jämför med till exempel deponering eller kostsam återvinning av sopfraktioner som är olönsamma att försöka återvinna. Det skulle vara intressant att höra från utskottets ordförande hur man motiverar denna felaktigt tänkta nya skatt som i slutändan bara kommer att drabba hushållen.

Herr talman! Jag är snart färdig, även om min talartid tycks vara slut.

Senare i år kommer vi att debattera de så kallade 3:12-reglerna. Regeringen har nu till sist kommit loss med en proposition som ska förändra de här reglerna och innebära mer företagsvänliga bestämmelser. Det är då intressant att notera att man i den propositionen i huvudsak uppehåller sig kring hur man ska förhindra människor från att bilda företag. Denna så kallade preventionsfaktor diskuteras sida upp och sida ned. Det sker nästan inga förbättringar utan att det samtidigt i huvudsak föreslås försämringar. Av det av många förväntade förbättrade företagsklimatet blev alltså egentligen ingenting, utan signaleffekten har blivit att företagare och potentiella företagare noterar att det enda som kan skapa ett bättre företagsklimat måste bli en ny regering.

Herr talman! Summa summarum: Vår uppgift i alliansen är att forma fortsatt tillförsikt i vårt land, så att vi i Sverige kan få en regering som kan ta itu med uppgiften att genom en förändrad skattepolitik säkra företagande, ett arbetande Sverige och därmed det framtida välförhållandet.

Jag yrkar ingenting eftersom man redan har yrkat.

Anf. 47 GUNNAR ANDRÉN (fp):

Herr talman! Högt uppskattade svenska folk! Ärade åhörare! Sverige är ett bra land att leva i. Det är ett rikt land. Men så rikt är inte Sverige att vi har råd med detta skattesystem.

På en punkt kan man emellertid lita på Socialdemokraterna. När det gäller skattepolitiken är detta parti Sveriges mest konservativa parti. Alla skatter går i en riktning. De går alltid uppåt.

Herr talman! I grund och botten har jag i detta anförande bara dåliga nyheter att komma med. De består i att Folkpartiet egentligen inte har några nyheter att komma med. Vi har samma skattepolitik i år som vi hade förra året, och med all sannolikhet kommer vi att ha samma skattepolitik även nästa år – för vi tror på det vi står för.

Man kan gå tillbaka långt i tiden för att hitta den ideologiska grunden för den skattepolitik som vi står för. År 1936 gav Bertil Ohlin ut boken *Fri eller dirigerad ekonomi?* Där myntas begreppet ”det måste löna sig att arbeta”. Då kommer jag att tänka på, om man vet något om vad som hände 1937, att Bertil Ohlin myntade begreppet ”det glömda Sverige” vid FPU-kongressen i Bro. Jag tror att det var 1937. Det finns alltså en ideologi att gå tillbaka till.

Skatteverket Sverige är mycket effektivt. Det driver in ungefär 99 %, eller något däröver, av de debiterade skatter och avgifter som finns. Det är en mycket hög siffra. Men problemet är att så många potentiella skattebetalare, trots all retorik om solidaritet, avstår från att delta i detta system, från att finansiera vår generella välfärd. Det är ett jättelikt etiskt problem som vi har att skattebördan inte uppfattas som rättvist fördelad.

En av de viktigaste sakerna för en ny regering, som jag ser det, är att se till att vi får fler skattebetalare genom lägre skattesatser. Den nuvarande majoriteten har inte den förmågan även om de säger något annat. Vi måste se till att få fler skattebetalare genom lägre skattesatser. Då måste vi också se till att sänka de viktigaste skatterna först.

Folkpartiet och Socialdemokraterna tog i början av 90-talet, genom 1990 års skattereform, ett mycket stort ansvar för att, i strid med många andra partier, reformera det skattesystem som den tidigare finansministern Kjell-Olof Feldt hade betecknat som pervers. Tyvärr har Miljöpartiet och Vänsterpartiet under åren haft ett betydande inflytande så att stora delar av detta principiellt mycket väl genomtänkta skattesystem deformerats. Vi har fått ett lapptäcke av reduktioner, kompensationer och upp- och nedtrappningar som trasslat till skatteskalorna. Därför behöver Sverige en ny skattereform som gör att vi får fler skattebetalare och lägre skattesatser.

Jag tror att en av de viktigaste saker som deformerat skattesystemet är frågåendet av den princip som Socialdemokraterna och Folkpartiet en gång i tiden var så eniga om, nämligen att högsta marginalskatten skulle vara 50 %. I Folkpartiets förslag avvecklar vi den så kallade värnskatten. Vi kan dock inte göra det med en gång, utan vi säger att vi behöver två år på oss, både 2006 och 2007. Så är det. Man kan inte ha råd med allting.

Arbetande pensionärer är en väldigt speciell grupp. Karin Pilsäter talade tidigare om problemen med demografin, men vi menar att arbete alltid måste löna sig. Man kan tycka att det gäller en liten grupp, men vi har för vår del tagit fasta på att regeringen för sju år sedan lovade att se över beräkningsschablonen bakom de nuvarande nivåerna för den särskilda löneskattesatsen. De skulle behöva sänkas för att stimulera fler människor, som har mycket att ge, till att vara kvar längre och bidra till vår gemensamma välfärd. Det är lite sorgligt att man inte ser detta.

Vi föreslår också att förmögenhetsskatten halveras redan för 2006. Nu är det så, vilket jag sagt många gånger i denna kammare, att förmögenhetsskatt inte är något som i grund och botten strider mot liberal ideologi. Däremot har formerna för den fått helt groteska konsekvenser. Den har i praktiken blivit, som Skatteverkets generaldirektör Sjöstrand säger, en frivillig skatt.

Vår nuvarande finansminister är nöjd med att två tredjedelar eller något mer – jag kommer inte ihåg procentsiffran, kanske 80 % – av förmögenhetsskatten betalas av den rikaste kvartilen. Han är nöjd med detta. Men jag måste säga, herr talman, att det är en katastrof. Det är en katastrof, för det betyder att någon annan än de verkligt rika människorna i det här landet betalar bortåt en tredjedel av förmögenhetsskatten. Och vi vet vad det beror på. Det beror på att en stor del av förmögenhetsskatten drabbar vanliga människor och deras fastigheter, de hus de bor i. Så är det. Jag är mycket missnöjd med att finansministern är så nöjd och anser att förmögenhetsskatten slår rätt. Jag anser att det är en katastrof att den slår så felaktigt, att det inte finns något samband mellan förmögenhet och hur man tar ut skatten.

Med hänsyn till att tiden är begränsad ska jag gå vidare och ta upp just fastighetsskatten som jag råkade nämna tidigare. Också den är en fullständigt felaktig skatt i den bemärkelsen att den bryter mot tre viktiga skatteprinciper. Den bryter mot förmågeprincipen, eller skatt efter bär-

kraft. Den bryter mot likviditetsprincipen; du kan inte sälja en gavel eller taket för att ha råd med skatten. Den bryter även mot några andra principer.

När finansministern säger att det är bra att vi nu ökar antalet personer som hamnar under begränsningsregeln, från 119 000 i år till 202 000, genom att höja gränsen från 5 % till 4 % – en del säger att man sänker gränsen, men i själva verket höjer man den – menar jag att det är ett strålande bevis på att man inte förstått att förmågeprincipen är den viktigaste principen för beskattning. Det vore bra om Socialdemokraterna förstod att om man höjer den skatten på det sättet måste vanliga människor spara någon annanstans.

Jag har, herr talman, många gånger i denna talarstol frågat Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet: Vad ska vanliga människor spara på när de får höjd fastighetsskatt? Vad ska de spara på? Trots att jag ställt frågan många gånger har jag aldrig någonsin fått ett svar – aldrig någonsin. I stället får jag alltid motfrågan: Vad ska staten spara på? Jag lovar att svara på det när ni svarat på frågan vad vanliga människor ska spara på när de får tusentals kronor mer i fastighetsskatt. Det är många som får det.

Jag ska slutligen ta upp ytterligare två skatter. Den ena är flygskatten. Skatteutskottet, som det finns en talesman för här i kammaren, har godkänt att man ska införa en flygskatt i detta land på så lösa grunder att man inte kan acceptera det, särskilt inte när Danmark tar bort den flygskatten på samma grunder som den nu föreslås införas i Sverige. Flygskatten, oavsett vilken form den har, motiveras av miljöskäl, men det finns inga faktiska sådana skäl. Den hotar linjer som går till Kristianstad, Arvidsjaur, Vilhelmina, Lycksele, Trollhättan, Mora och många andra ställen. Till och med flyglinjer till Sturup och Skavsta hotas.

Allra sist, herr talman, vill jag ta upp energibeskattningen på elektricitet. Detta framgår, vill jag berätta för de ärade åhörarna, av det särskilda yttrande som Folkpartiet från skatteutskottet avgivit i finansutskottet. En ny kilowattimme i Ringhals drabbas från den 1 januari av följande nya skatter: höjd effektskatt, höjning av energiskatten på el med 0,6 öre per kilowattimme, en indexuppräknad elskattesats på 0,1 öre per kilowattimme, elleverantörernas egenförbrukning görs skattepliktig och slutligen läggs mervärdesskatt på allt detta.

Herr talman! Denna illustration till en liten skattehöjning visar hur felaktigt det svenska systemet är. Skatt på skatt lagras på varandra, och det är Sveriges centrala problem. Sverige är rikt, men så rikt är det inte att det klarar dessa skatter.

Anf. 48 PER LANDGREN (kd):

Herr talman! Visst, det är för sent att för 2006 ta några nya grepp om de svenska skatterna, men det ges å andra sidan alldeles för få tillfällen att ägna sig åt det svenska skattesystemet mer principiellt.

Jag skulle inte hävda att Kristdemokraternas egen skattepolitik i alla delar uppfyller och tillfredsställer de principer som jag i mitt anförande nu vill föra fram. Men vi har en klar ambition, och vi vill vara självkritiska och ha en strävan att kunna stå för ett skattesystem i Sverige som är etiskt och skatterättsligt legitimt.

Jag har suttit i skatteutskottet, herr talman, sedan 2002 och har därför fått arbeta en del med svenska skatter och de myndigheter som utskottet har beredningsansvaret för. Det har varit en förmån. Jag har också inom politiken haft anledning att arbeta med moralfilosofi och etik och en del av de intressanta och livsavgörande frågeställningar som dessa begrepp innefattar. Och jag tänkte summera något.

Debattörer som jag flera gånger har mött har tillhört den utilitaristiska skolan. Det kan gälla medicinsk etik eller annan etik. En utilitarist ser till konsekvenserna och inte till de handlingar som leder till konsekvenserna. Utilitaristen vill maximera nyttan för så många som möjligt. Men den etiska tradition som jag ansluter mig till vill se till handlingarnas karaktär och hävdar dessutom att människan i alla lägen är ett mål i sig. En kränkning av en enskild person är moraliskt felaktig oavsett hur mycket nytta den kan tänkas göra för andra människor.

Någon kanske undrar varför jag talar om utilitarismen i en debatt i riksdagen om skatter, men det finns ett syfte med det. Socialdemokraterna, som har regerat Sverige i 70 års tid, inte helt obrutet men nästan, tycks nämligen ha en syn på skatter som inte skiljer sig från utilitaristens syn på etik. Det främsta målet är att få in skattemedel. Hur detta går till är inte lika viktigt. Målet är alltså viktigare än medlen.

Människorna som betalar skatt betraktas, som jag har uppfattat det, som ett kollektiv, en massa som man blir solidarisk med först efter att skatterna har samlats in och bidrag ska betalas ut. Utifrån min bedömningshorisont finns det självklart solidaritet inom socialdemokratin, men som jag har sagt verkar den se till målet och inte till medlen. Vägen dit, till det goda samhället, blir inte lika viktig. Detta tvingar långt fler in i bidragsberoende än vad som är nödvändigt.

Hushållsekonomierna för låginkomsttagare skulle inte riktigt gå ihop om inte bostadsbidrag eller barnbidrag fanns. Men det som blir stötande är att låginkomsttagare betalar in sina egna bidrag i form av skatter, inte sällan flera gånger om.

Det här strider mot de allra innersta av Kristdemokraternas värderingar. För det första strider de höga inkomstskatterna mot vår syn på människovärdet. Varje människa har grundläggande rättigheter att förverkliga sina egna idéer och livsprojekt, men när så stora delar av hennes inkomster tas ifrån henne hindras de här fri- och rättigheterna på ett avgörande sätt. Medborgarnas val blir inte fritt, som finansministern talade om tidigare.

För det andra strider de höga inkomstskatterna, för framför allt låginkomsttagare, och bidragssystemen mot principen om subsidiaritet. Enligt subsidiaritetsprincipen ska så många beslut som möjligt fattas på lägsta tänkbara nivå som är effektiv. Om beslut ska flyttas upp måste det finnas mycket starka skäl för det. När finansministern, regeringen och majoriteten tar så stora delar av inkomsttagarnas inkomster och ger tillbaka delar av dem i form av bidrag enligt principer som regeringskollektivet och majoriteten noga har utformat avvisas indirekt subsidiaritetsprincipen. Den här principen förutsätter ju ekonomiskt självstyre.

Hur motiverar då finansministern, till exempel, sitt agerande? Hur motiverar skatteutskottets ordförande sitt? Jo, det är här som utilitarismen kommer in. Det är min bedömning, men jag vill kalla det här för fiskal utilitarism. Finansministern, regeringen, socialdemokratin ser först och

främst till statsfinanserna, men medlen bortser de ifrån. Statsfinanserna måste säkras till varje pris. Folk ska då bete sig som Socialdemokraterna vill för att kunna få bidrag, och då maximeras statsnyttan. Till på köpet lyckas man skapa ett intryck hos stora grupper av att det är andras skatter som betalar just deras bidrag och välfärden för just dem. Jag har sett detta under de här fyra åren, och också tidigare, vad gäller hur man motiverade arvsskatten, hur man motiverar förmögenhetsskatten, hur man bortser från problemen när man tillämpar arvsskatten, avskaffar arvsskatten, avskaffar delar av den och sedan hela. Jag har sett det också när det gäller fastighetsskatten, inkomstskatterna, pomperipossaeffekter inom företagsbeskattningen etcetera.

Vi kristdemokrater vänder oss mot utilitarismen inom ekonomin, inom skatteområdet, inom moralfilosofin över huvud taget. Ingen ska behöva betala skatt på sin arbetsinkomst, sitt boende eller sitt företagande som berövar dem grundläggande fri- och rättigheter eller möjligheten att välja fritt. De höga inkomstskatterna, fastighetsskatterna, fåmansbolagsreglerna och den godtyckliga förmögenhetsskatten är några av de tydligaste exemplen. De motiveras djupast sett av den fiskala utilitarismen, statsnyttan.

Etik och hävdvunna skatterättsliga principer som Socialdemokraterna, som jag förstår det, har övergett är ju till för att förhindra övergrepp från staten, fiskala övergrepp. Det handlar om likviditetsprincipen, skatteförmågeprincipen, som vi hörde nämnas förut, neutralitetsprincipen, minsta-offer-principen, för att nämna några, och sedan också en etik som värnar just grundläggande värden, mänskliga fri- och rättigheter.

Kristdemokraterna är ett parti som vill säkerställa att stat och kommuner har resurser för att uppfylla de åtaganden som vi tillsammans anser utgör det gemensamma bästa. Det är viktigt, oerhört viktigt. Men vi menar att en ansvarsfull offentlig sektor måste kombineras med en etiskt legitim skattepolitik. Socialdemokraterna har blivit ett parti som endast har målen för ögonen – ni får bevisa motsatsen – och detta till priset av hur medlen drabbar enskilda, hur sättet att ta in skatter drabbar barnfamiljer, äldre, företagare, fastighetsägare. De får sin tillvaro förstörd genom sättet att dra in medel till statskassan.

Med en annan regering skulle vi få till stånd en annan tingens ordning. Kanske skulle också det socialdemokratiska arbetarepartiet kunna vinna insikten om att skattepolitik också kräver en bättre etik om man under oppositionstiden fick analysera inte bara målen utan också hur skatter drivs in, de som nu svenska folket dras med.

Etik och moral handlar alltså inte bara om hur vanligt folk, medborgare, på olika sätt försöker undvika skatter, utan det handlar också om hur staten, statsmakterna, tar in de här skatterna.

Anf. 49 JÖRGEN JOHANSSON (c):

Herr talman! Människors, kommuners och regioners självbestämmande är självklart i det samhälle som Centerpartiet vill bygga. Makten ligger lokalt, och i de fall där den lokala beslutsförsamlingen inte klarar uppgiften delegeras makten uppåt. Skattesystemet ska formars så att individers och familjers självbestämmande sätts i centrum. Målet blir med den grundsynen att vi ska komma bort från bidragsberoende. De skatter som finns ska vara förutsägbara för den enskilda människan samtidigt

som varje politisk församling har ett oinskränkt ansvar att se till att varje skattekrona används på ett effektivt sätt.

Skatterna finansierar vår välfärd. Garanten för välfärden framstår kommunen att vara för de flesta människor. Det är därför viktigt att kommunerna ges rimliga och långsiktiga förutsättningar att klara sin verksamhet. Grundläggande för detta är ett kommunalt självstyre som har ett reellt innehåll och inte, som i dag, är ett system som existerar på nåder från regeringen.

Förändringar behövs för att stimulera styret av respektive politisk nivå så att förutsättningar ges för tillväxt i hela samhället. Centerpartiets grundsyn för det officiella styret med den enskilda människan som utgångspunkt skapar den samhällsstrukturen och viljan till engagemang.

Herr talman! Vår förmåga att klara välfärden är beroende dels av fler arbetade timmar, dels av mer företagande. I det arbetet gäller det att ta till vara den kompetens som den äldre arbetskraften står för. En översyn bör därför göras för att skapa incitament för hur vi ska locka alltfler att stanna kvar några år extra på arbetsmarknaden.

Företagandet måste stimuleras, och då främst de små och medelstora företagen. Här handlar det om regelförenklingar för att minska företagens administrativa börda. Här handlar det om avskaffande av medfinansieringsansvaret. Här handlar det om att erbjuda företagaren rimliga ekonomiska villkor. En del i det arbetet är att förbättra kapitalförsörjningen genom möjlighet till uppskjuten kapitalvinstbeskattning. Här handlar det om stimulans till företagande genom möjlighet till starta-eget-sparande för att vanligt folk ska kunna bli egna företagare.

Samtidigt som de här satsningarna sker på företagande är det viktigt att visa entreprenörer uppskattning och också inse att de som satsar på att bli entreprenörer ska tillåtas bli rika. Det måste löna sig att ta en risk, risken att bli företagare. Här måste vi alltså få fram en attitydförändring, både hos politiker och hos allmänheten i övrigt.

Förr fanns en tumregel att om man skapade ett arbete inom byggsektorn så skapade man tre andra jobb i samhället. Då vi vet att landets fastighetsunderhåll är eftersatt vill vi från Centerpartiet stimulera underhållsarbetet i byggnader. Vi vet att uppföljningar visar att de gamla ROT-bidragen gett samhället tre och en halv gång tillbaka av satsat kapital. Det visar att en sådan satsning tvättar många svarta jobb vita.

Samma synsätt har vi på hushållstjänsterna. Vi vet att närmare 60 % av svenskarna är intresserade av att köpa sådana tjänster. Det är alltså ett sätt att dels tvätta svarta jobb vita, dels öka jämställdheten i samhället och dels stimulera företagen.

Företagandet i Sverige är under förvandling. Utslagning av företag sker på grund av globaliseringen. Detta är på gott och ont – på ont om kvalificerad produktion försvinner från landet, på gott om företagen kan möta bortfallet med nya och mer högteknologiska jobb som är anpassade till framtiden. Det vi ska konkurrera med är länder som har råvaror, kunskap och lägre personalkostnader.

I Sverige har vi en betongindustri som är kvalitativt högtstående och väl decentraliserad över landet. Det är en industri som i dag är beroende av naturgrus för sin produktion. Nu höjer regeringen skatten på naturgruset rejält. Än värre framstår höjningen när man konstaterar att skatten också höjdes rejält så sent som för ett par år sedan. Regeringens agerande

Prot. 2005/06:36
23 november

*Utgiftsramar
och beräkning av
statsinkomsterna*

med denna enorma skattehöjning framstår alltså som ett direkt dråpslag mot en näring.

Än mer beklämmande blir det när man är medveten om att forskning pågår inom näringen för att finna alternativ till naturgruset som barlastmaterial i betongen. Vad näringen behöver är ytterligare två år för att få fram forskning så att rönen kan omsättas i produktion. Den tiden får man inte av regeringen.

Det som nu riskerar att ske är att regeringen motar en näring ut från landet till våra baltiska grannländer, där såväl råvara som kompetens, låga skatter och billig arbetskraft finns. Möjligheten att transportera betongelement över Östersjön är heller inget problem då regeringen genom detta agerande starkt bidrar till att subventionera transporten via skattepålagor på hemmaplan. Det är knappast så här en målinriktad och konstruktiv näringspolitik bedrivs.

Skatteinstrumentet sägs användas för att nå ett miljöinriktat mål. Det har jag all respekt för. Jag delar också uppfattningen att vi bör komma ifrån användandet av naturgrus på sikt. Men det målet ska i det korta perspektivet vägas mot andra mål. Grundläggande är att målet om en god miljö och målet om en stabil välfärd vägs samman till en helhetssyn så att tillväxt, bra miljö och arbetstillfällen blir en väsentlig del av det framtida samhället. Den markanta skattehöjningen på naturgrus måste därför ifrågasättas.

Herr talman! För den enskilda människan är boendet en av hörnstenarna i tillvaron. Det är därför viktigt att ge människor rimliga kostnader för sitt boende. Här framstår en mängd faror i det socialdemokratiska budgetförslaget.

Fastighetsskatten är en faktor som påtagligt påverkar boendet. Det är en skatt som framstår som baserad på ett lotterisystem. Skatten är utformad på ett godtyckligt sätt och uppfyller inte de grundkrav man kan ställa på en skattelagstiftning. Här behövs förändring!

Centerpartiet har ett genomarbetat förslag där vi sänker fastighetsskatten med 25 %. Vi lägger dessutom ett tak på markbeskattningen om 300 000 kr, och fastigheter undantas från förmögenhetsbeskattning. Vi föreslår en översyn av indelningen av värdeområden och införande av en medianmetod i beräkningen av fastighetsskatten. Förslaget innebär att de abnorma fel som finns saneras bort och att skatten därmed framstår som mindre bisarr än i dag. Det är alltså en radikal förändring av dagens fastighetsskatt. Målet för Centerpartiet är dock att på sikt avveckla fastighetsskatten.

Andra faktorer som påverkar den enskildes boendekostnad är skatten på el men kanske främst effekterna av den så kallade Brasutredningen, en modell vars syfte var att via skatt styra förbränningen av fossilt avfall. Som förslaget nu är framstår skatten som en direkt fiskal skatt och uppfyller alltså inte kravet att vara ett effektivt styrmedel i miljöhänsen. Följden blir att hushållens avfallskostnad ökar med drygt 30 %, utöver den ordinarie avgiftshöjning som hushållen har, alltså en helt oacceptabel kostnadsutveckling som direkt drabbar den enskilde via höjda hyror.

Detsamma vad gäller styrningen i miljöhänsen kan man se i fråga om skatten på flygresor. Förutom att den framstår som direkt fiskal saknar denna skatt den miljöstyrning som man säger sig eftersträva. I stället kommer flygskatten att medverka till nedläggning av flyglinjer med

svagt underlag och därmed bidra till en accelererande social och regional klyvning i Sverige. Från Centerpartiet ser vi i stället fram emot styrmedel för att minska flygtrafikens miljöpåverkan via EU-nivån.

Herr talman! Centerpartiets budgetförslag prioriterar tillväxt genom stimulans av företagen. Ödesfrågan i samhället i dag är sysselsättningen, en fråga där regeringen helt uppenbart har misslyckats. Då tillväxten är förutsättningen för hela vårt välfärdssamhälle måste förändringar ske för att vi ska lyckas.

Vi lever i dag i en global värld som kräver nya lösningar. Vi kan inte lösa dagens och morgondagens problem med gårdagens lösningar. De lösningar vi ser i det budgetförslag som regeringen lägger fram är kort-siktiga lösningar. Centerpartiets anslag i de motioner vi väckt ger framtidslösningar och svar på många av morgondagens problem.

Herr talman! Jag yrkar därmed bifall till reservation 6 under punkt 3.

Anf. 50 SUSANNE EBERSTEIN (s):

Herr talman! Skattepolitikens främsta syfte är att finansiera välfärden.

Välfärd är ett stort ord. Men vad betyder det? För oss socialdemokrater är välfärd att vara trygg när livet förändras, när man blir äldre eller familjen blir större. Det är att vara trygg när det oväntade sker, om man förlorar sitt jobb eller blir sjuk.

Men välfärd handlar också om bra förskolor, om bra skolor där alla barn får kunskap och chans att utvecklas, om en sjukvård som vi alla vet finns när vi behöver den, om att tänderna inte ska vara ett klassmärke och om att få åldras med värdighet.

Vi tycker, till skillnad mot en del andra, att vi ska betala för denna trygghet gemensamt med våra skatter – du som jag, var och en efter förmåga.

Vi vill dessutom att skatterna ska vara utformade så att de stimulerar till arbete, investeringar och utveckling och till minskade sociala och ekonomiska orättvisor. Därför behövs rättvisa skatter. Och skattesystemet måste självklart hela tiden ses över och anpassas till den verklighet som råder.

Hur skatterna ska vara utformade, vilka som ska betala, hur höga respektive låga de ska vara är frågor som ständigt debatteras. Många har synpunkter. De flesta vill ha lägre skatter, vill ta bort skatter eller vill att andra ska betala skatterna. Samtidigt krävs mer resurser till äldreomsorgen, sjukvården, skolan, mer pengar till polisen, större satsningar på infrastrukturen, mer stöd till glesbygden – för att ta några exempel. Avvägningarna blir fortsatt mycket viktiga.

Utmaningarna inför framtiden är stora. Arbetslösheten är fortfarande för hög och sysselsättningen för låg. Klyftorna måste minska, jämställdheten öka och välfärden förbättras.

Globaliseringen ställer också Sverige inför nya utmaningar. Ett skatteuttag på dagens nivå är fortsatt möjligt, menar vi socialdemokrater, men kräver att skattesystemet värnas genom breda skattebaser.

En rad stora förändringar har skett sedan skattereformen 1991 både i samhället i stort och i skattesystemet. En översyn av skattesystemet kommer därför att påbörjas under 2006. Jag tycker att det vore bra om Folkpartiet kunde vara med på den översynen, precis som partiet var förra gången.

Prot. 2005/06:36
23 november

*Utgiftsramar
och beräkning av
statsinkomsterna*

Herr talman! Årets budget, som vi har gjort tillsammans med v och mp, innehåller flera positiva skattenyheter. Mycket glädjande är att vi kan ta det sista steget i kompensationen för egenavgifterna som infördes under 1990-talets budgetsanering. Kostnaden för det är nästan 7 miljarder kronor, som alltså läggs tillbaka till skattebetalarna. Dessutom höjer vi grundavdraget som en del i den gröna skatteväxlingen. Det sänker inkomstskatten med ytterligare 2 ½ miljarder 2006.

Småföretagens villkor förbättras genom flera åtgärder. Reformeringen av de så kallade 3:12-reglerna fullföljs 2006. Småföretagens skatter sänks med över 1 miljard kronor. Det har vi inte hört om här tidigare i kammaren.

År 2005 infördes ett system för handel med utsläppsrätter inom EU. Nu föreslår vi att koldioxidskatten avskaffas helt för de företag inom industrin som handlar med utsläppsrätter. Skatten slopas också för den högeffektiva kraftvärmen och sänks för övriga anläggningar i energisektorn inom handelssystemet.

Skatten på annonser i allmänna nyhetstidningar sänks från 4 till 3 % och reklamskatten i övrigt från 11 till 8 %. Samtidigt höjs gränsen när skatt måste betalas från 12 till 50 miljoner kronor. Totalt gör detta en skattesänkning på 300 miljoner kronor.

För att mildra effekterna av det höga bensinpriset föreslås milavdraget höjas för bilresor från 17 till 18 kr för resor till och från arbetet och resor i tjänsten.

Herr talman! Skattefusk snedvrider konkurrensen i ekonomin, skadar legitimiteten i skattesystemet och är i förlängningen ett hot mot välfärden. Det ekonomiska behovet av att alla gör rätt för sig har ökat i och med att en växande del av befolkningen ska försörjas av en minskande andel yrkesaktiva. Regeringen har lagt fram en handlingsplan med ett omfattande åtgärds paket för de närmaste åren mot den ekonomiska brottsligheten. Som ett led i bekämpningen av skattefusk pågår ett arbete med ett system för schablonbeskattning av småföretagare, krav på typgodkända kassaregister inom kontantbranscherna, byggentreprenadavdrag i bygg- och anläggningsbranscherna, förbättrat administrativt samarbete på skatteområdet och ändrade regler för F-skatt.

Vad vill då oppositionen? Grunden för högeralliansens möjligheter att genomdriva sin politik måste vara en gemensam syn på hur politiken ska finansieras. Men genomgången av deras budgetförslag visar att det fortfarande är långt kvar till en gemensam syn och ett gemensamt slutresultat. Hur ska det bli med fastighetsskatten? Hur ska det bli med bolagskatten, drivmedelsskatten och värnskatten? Det är helt öppna frågor.

Sedan förra året har högeralliansen lyckats enas kring förslag om förändringar i inkomstskatterna. Och partierna i alliansen är eniga om att slå mot avdragsrätten för fackföreningsavgiften och a-kassan. På andra områden har de förfinat och utvecklat de punkter där man i princip var överens redan för ett år sedan. Det gäller exempelvis förmögenhetsskatten och avdrag för hushållsnära tjänster.

Centern har i år tagit ledartröjan från Moderaterna när det gäller skattesänkingsförslag. Centern vill nämligen sänka skatterna för 2006 med 38,3 miljarder medan Moderaterna nöjer sig med 28,4 miljarder.

Men detta, gott folk, är bara början. Enligt rapporter från ett skatte-seminarium i går är målet för högeralliansen att komma ned till OECD-

nivå, vilket skulle betyda skattesänkningar med 250 miljarder. Det motsvarar en femtedel av välfärdskostnaderna. Jag utgår ifrån att ni som vanligt inte tänker berätta vilka välfärdsposter ni tänker ta bort.

Ett udda inslag i årets budgetmotioner är Moderaternas förslag om höjd moms på "personbefordran". Det blir dyrare att resa kollektivt. Förslaget motiveras av höjda reseavdrag för dem som åker egen bil.

Konstateras kan dock att man inom alliansen inte är överens om hur utgifterna i ett borgerligt budgetalternativ ska finansieras. Det handlar om ett glapp på mellan 15 och 20 miljarder kronor.

Fakta är att borgerliga företrädare ändrar sina förslag och uppgifter hela tiden. Deras förslag gynnar främst de redan rika. De låter arbetslösa, sjuka och pensionärer betala notan. Det enda konkreta förslaget när det gäller arbetsmarknaden är subventionerade hushållstjänster. Det är ingen hejd på vad mycket gott som ska åstadkommas om vi skattesubventionerar dessa tjänster: Jämställdheten mellan kvinnor och män ska öka. En stor svart arbetsmarknad ska bli vit. Arbetslösheten ska minska. Barnfamiljers situation ska underlättas, och så vidare.

Nackdelen är att detta kostar pengar och att det måste ställas mot andra önskade reformer. Jag tänker direkt på tandvård, äldreomsorg, mer pengar till sjukvården. Jag tycker att det är viktigt att man funderar noga över vad som är mest angeläget.

Man säger också att skattesubvention skulle minska svartarbetet i städbranschen. Ja, det kanske det skulle göra. Men med det argumentet borde man också föreslå skattesubventioner för hotell- och restaurangbranschen, taxi, frisörer med flera. Menar alliansen att staten ska skattesubventionera alla branscher där svartarbete förekommer?

En annan fråga där alliansens företrädare är flitiga debattörer är den om fastighetsskatten. Om jag ska tro rapporteringen i lokala medier runtom i landet lovar alliansen att avskaffa fastighetsskatten. Vad betyder det?

När jag läser era budgetförslag vill Moderaterna sänka fastighetsskatten med 0,1 %, Folkpartiet med 0,15 %, Centern med 0,25 %. Kristdemokraterna vill införa ett helt nytt system med ett tak. För mig ter sig era förslag som marginella förändringar av uttaget av fastighetsskatt. Vem ska kunna lita på vad ni säger?

Länge hette det att höga skatter är oförenliga med hög tillväxt. Men Sverige har haft en tillväxt som varit högre än i både EU- och OECD-området de senaste tio åren. Förklaringen ska sökas i hur skatteinkomsterna används och hur skattesystemet är utformat.

Det höga skatteuttaget i Sverige är för oss socialdemokrater ett medvetet val. Skattesystemet ska, som jag inledningsvis framhöll, stimulera till arbete, sparande och investeringar samt bidra till utjämning och rättvisa. Skattebaserna ska vara breda och stabila.

Vi socialdemokrater är stolta över den generella välfärdspolitiken i Sverige som vi betalar med våra skatter, och vi vill värna den och fortsätta att utveckla den. Vi tycker att det är viktigt att alla får del av välfärden och att alla är med och betalar. På så sätt fördelar man också resurser mellan människor och över livet.

Ett jämlikt välfärdssamhälle är ett mjukare samhälle att leva i. Det är ett bra samhälle för alla – inte bara några.

Prot. 2005/06:36
23 november

*Utgiftsramar
och beräkning av
statsinkomsterna*

För säkerhets skull yrkar jag bifall till förslaget i betänkandet och avslag på samtliga reservationer.

Anf. 51 PER LANDGREN (kd) replik:

Fru talman! Skatteutskottets ordförande talade vid ett tillfälle om legitimitet i skattesystemet, och det var i samband med skattefusk och skattebrottslighet. Då vill jag anknyta till detta med legitimitet.

Legitimitet handlar om att det naturligtvis ska vara lagstiftning bakom när skatter tas ut, som i vårt fall. Men man brukar också tala om moralisk legitimitet, att legitimitet också har en etisk sida.

Då vill jag ställa den principiella frågan, för att få en grunddiskussion innan vi kommer in på detaljerna och de viktiga bitarna: Menar skatteutskottets ordförande att det någon gång finns en konflikt mellan å ena sidan skattepolitikens mål, att finansiera den gemensamma välfärden, som ordföranden lade fast här tidigare, och å andra sidan medlen, det vill säga sättet som skatterna tas ut på? Har ordföranden någon gång identifierat något problem med medlen, alltså någon konflikt mellan medlen och det goda målet i vårt skattesystem?

Anf. 52 SUSANNE EBERSTEIN (s) replik:

Fru talman! Det är intressant att prata om moral i den här frågan. Kd ligger ju väldigt långt fram i moral – man kanske till och med är moralistisk, om man går lite för långt där.

Per Landgren och jag har tidigare haft den här debatten, och jag måste säga att jag inte riktigt förstår vad Per Landgren syftar till. När han säger ”hur skatterna tas ut”, menar han då för vem de tas ut eller av vilka? Hur de tas ut sköter ju Skatteverket om, med skattsedlar, löneuppgifter och sådana saker, så det kan inte vara något särskilt problem. Det är möjligt att jag inte riktigt förstår det här språket.

Jag är alltid lite rädd för de väldigt stora orden, som moral. Ett annat stort begrepp är det allmänna rättsmedvetandet, och om det skulle få råda i vår lagstiftning skulle det bli ganska gräsligt i det här landet, tror jag. Det skulle bli öga för öga ganska fort.

För mig räcker det att vi har demokratiskt fattade beslut, att vi har en bakgrund till våra beslut i utredningar, remissomgångar och rundor. Sedan måste skattesystemet, precis som jag sade i mitt anförande, hela tiden diskuteras och förändras. Jag hoppas att den stora utredning som ska tillsättas kommer att bli någonting positivt, och kanske fler partier kan delta i den. Jag har särskilt pratat med Folkpartiet och inbjudit dem.

Anf. 53 PER LANDGREN (kd) replik:

Fru talman! Jag vet inte om det är så konstruktivt att säga att någon är moralist bara för att man använder ordet moral. Ordet moral som sådant har ju inget med moralism att göra. Om man står bakom en form av moral där man menar att det är handlingarna som avgör om någonting är rätt eller fel, alltså sättet att göra någonting, där man bedömer handlingarnas karaktär, är det den traditionella moral som vi för det mesta utgår från i vårt land. Om någon råkar klappa till någon och det inte var meningen var det inte så färligt. Men om det var meningen blir det plötsligt allvarligt.

Det finns olika moraliska system eller synsätt. Jag var inne på utilitarismen, där man struntar i sättet, medlen, hur man gör någonting, och bara ser till konsekvenserna. Man kan också tala om värdenihilismen, där det inte finns något som är rätt eller fel, eller relativismen, där det kan vara riktigt i ett land men felaktigt i ett annat.

Då frågade jag bara om skatteutskottets ordförande såg några problem med å ena sidan skattepolitikens mål, att finansiera den gemensamma välfärden, och å andra sidan sättet som detta sker på. Det är en ganska elementär frågeställning.

Jag läste i Länstidningen i Östersund, socialdemokratisk, om diskussionen om överlikviditet, om lex Uggla, och där säger man: "Det går inte att driva företag i ett samhälle där godtycke råder. — — — Det värsta är att detta godtycke försvaras av socialdemokratiska politiker på hög nivå." Där namnges Susanne Eberstein. Man säger vidare: "Dessutom bör socialdemokratin tänka på att om människor ska ha tilltro till skattesystemet måste det vara begripligt, förutsägbart och uppfattas som rättvist."

Det är den typen av exempel, som fastighetsskatten, där människor tvingas lämna hus och hem, och förmögenhetsskatten, där det slår godtyckligt, som jag talar om, och jag får höra att utskottets ordförande inte förstår.

Anf. 54 SUSANNE EBERSTEIN (s) replik:

Fru talman! Det var jätteintressant, för nu kör vi lite skattemoral här. Det är alldeles riktigt att det är handlingarna som avgör. Jag blir väldigt upprörd när man i tidningen kan läsa att de som framför allt använder svart arbetskraft är välavlönade, väl utbildade män, i Per Landgrens ålder.

Jag tycker att det är jätteviktigt att handlingarna, vad vi gör, ska vi vara ansvariga för och stå för. Rätt och fel är oerhört viktigt, och skatteomoral är det absolut värsta jag vet.

Anf. 55 LENNART HEDQUIST (m) replik:

Fru talman! Skatteomoral är det värsta som Susanne Eberstein vet. Nu vet vi alla att hon själv var utsatt för en granskning av sin deklaration för ett antal år sedan och då anklagades av skattemyndigheten för just skatteomoral.

Bortsett från det skulle jag bara vilja markera att vad Susanne Eberstein säger om fastighetsskatten är en tydlig signal till hela svenska folket att om alliansen kommer i regeringsställning kommer saker att hända med fastighetsskatten, nämligen resan nedåt kommer att påbörjas.

Vi har lite olika lösningar exakt hur man ska gå till väga, men att fastighetsskatten kommer att börja sänkas behöver svenska folket inte hysa något som helst tvivel om, på samma sätt som svenska folket vet att med en socialdemokratisk regering är regeringen pigg på att höja skatter och komma med nya skatter. Med en annan regering kommer skattetrycket successivt att sänkas. Vi har lite olika inriktning på skattepolitiken, som sagt.

Jag skulle vilja ställa en konkret fråga till Susanne Eberstein. Om man tydligt kan se att en skatt har skadliga effekter på samhällsekonomin, det vill säga att den inte kan bidra till att finansiera välfärd utan har negativa effekter på samhällsekonomin, i vilken utsträckning anser Su-

sanne då att en sådan skatt bör avskaffas? Var går till exempel smärigränsen innan man vidtar en sådan åtgärd?

Anf. 56 ANDRE VICE TALMANNEN:

Innan jag lämnar ordet vidare ber jag ledamoten att inte gå till personligt angrepp på en annan ledamot utan hålla sig till det ärende som vi behandlar.

(LENNART HEDQUIST (m): Jag gjorde det eftersom det var ett personligt angrepp på Per Landgren.)

Anf. 57 SUSANNE EBERSTEIN (s) replik:

Fru talman! Jag tycker att det var ett typiskt exempel på att när man inte har sakliga argument och när man debatterar mot kvinnor uppför man sig på det här sättet. Jag har aldrig varit med om en sådan bottennivå. Egentligen skulle jag låta Lennart Hedquist få gå igenom fakta i det här fallet, för det han pratar om är fullständigt lappri.

Jag ska i alla fall försöka hålla mig kvar på en bättre nivå än den Lennart Hedquist befinner sig på. Då säger jag så här. Det är väl självklart att om vi skulle bedöma att en skatt vore mycket skadlig och syftade på helt fel sätt skulle vi ta bort den.

Anf. 58 LENNART HEDQUIST (m) replik:

Fru talman! Jag tycker i så fall att det är ett mycket bra besked. Då kan ju skattedebatten hyfsas i det avseendet. Om man ser att en skatt har precis de effekterna, det vill säga att den inte bidrar till att finansiera välfärd utan är skadlig för samhällsekonomin, bör den avskaffas. Jag tror att det är ett besked som väldigt många skulle hälsa som ett bra besked från Socialdemokraterna, för då ökar ju sannolikheten för att vissa sådana skadliga skatter skulle kunna avskaffas.

Anf. 59 SUSANNE EBERSTEIN (s) replik:

Fru talman! Jag förstår inte vilken skatt Lennart Hedquist rent objektivt menar på detta sätt skulle uppnå detta syfte. Skatter har förändrats under många årtionden, och debatten om en förändring av skattesystemet har vi hela tiden. Jag tycker att det är självklart.

Däremot förstår jag att Lennart Hedquist egentligen menar förmögenhetsskatten och tror att han på det sättet ska kunna få några billiga poänger. Men jag är väldigt glad över att det har blivit tydligt att jag står för den förmögenhetsskatt vi har i Sverige. Jag tycker nämligen att de som har mycket ska bidra mer än de som har mindre. För mig är det logik och moral.

Anf. 60 GUNNAR ANDRÉN (fp) replik:

Fru talman! Jag lyssnade noga på vad Susanne Eberstein hade att säga. Jag kunde inte låta bli att särskilt lägga märke till att Susanne Eberstein än en gång valde bort att tala om vad vanliga människor ska spara på när de får höjda boendeskatte. Än en gång: Vad ska man välja bort?

Folkpartiet har för övrigt i den frågan ett förslag om att man inför 2007 års allmänna fastighetstaxering av hyresbostäder ska sänka fastighetsskatten även i de bostäderna. Det tycker vi är bra. Vi tycker att boendeskattningen är viktig, och vi ska sträva efter sänkta boendeskatte.

Det var i övrigt ett elegant kongresstal. Allt gott kommer från Socialdemokraterna, allt ont från andra – jag kan inte gå in på det.

Jag lade också märke till att Susanne Eberstein väldigt medvetet avstod från att diskutera trängselskatten och de 3,3 miljarder kronor som man ska ta in. Är det en god skattepolitik?

Slutligen, eftersom vi inte har tid att diskutera allt: Susanne Eberstein har på regeringspartiets vägnar utfärdat en inbjudan till oss – men vi har också hört Pär Nuder – att delta i en eventuell skattereform. För det första hoppas jag att ni ska slippa att använda porto till oss. Jag tror att vi först ska låta väljarna avgöra vem som eventuellt ska skicka en sådan inbjudan. För det andra, om det skulle bli en sådan från någon annan, tror jag att det är en väldigt dålig uppläggning att först tala om att man inte får diskutera vissa skatter. Det tror jag är en väldigt dålig utgångspunkt. Och, Susanne Eberstein, den utgångspunkten fanns inte i 1991 års skatteuppgörelse mellan Folkpartiet och Socialdemokraterna. Då hade man alla möjligheter att diskutera alla saker. Ni vill inte ha den utgångspunkten. Därför är det ingen riktig skatteutredning.

Anf. 61 SUSANNE EBERSTEIN (s) replik:

Fru talman! Inbjudan kommer att komma redan i vår. Valet är ju först till hösten. Så det kan vi nog prata om senare.

Jag tycker att det är intressant med trängselskatt. När man träffar människor som bor i Stockholms innerstad och ungdomar så tycker de att det är en bra skatt. Jag tror att det handlar lite om ålder här, över och under en viss ålder. Kanske kön också har betydelse, jag vet inte. Jag har träffat kvinnor som bor i innerstaden som tycker att de äntligen får lite bättre miljö. Jag har träffat ungdomar som tycker att det är självklart. Men jag har ingen aning. Vi får se. Det här är ju ett försök. Så får vi se vad som händer med det.

När det gäller fastighetsskatten har vi gjort så att ytterligare människor får undantagsregler. Det är de vanliga människorna. De har vi hjälpt nu. Så de ska klara det här.

Anf. 62 GUNNAR ANDRÉN (fp) replik:

Fru talman! När det gäller trängselskatten refererar Susanne Eberstein till vad hon tror. Om man tror saker kan man nästan bli fundamentalist. Jag säger inte att Susanne Eberstein är det i något annat avseende. Men jag menar att man inte kan införa en skatt på grund av tro. Man måste känna till effekterna. Det är alldeles uppenbart att i trängselskattefallet är det de människor som har minst betalningsförmåga som kommer att drabbas hårdast. Massor med direktörer och andra kommer att undkomma. De kommer att få lättare att köra i denna stad, det är jag helt övertygad om. Jag tror att det kommer att bli en stor framgång men inte för de människor som skulle behöva bättre miljö och som man skulle vilja gynna med det här. Det har vi diskuterat många gånger tidigare. Inte minst Catharina Bråkenhielm och jag har diskuterat effekterna av detta. Vi kommer fram till helt olika slutsatser.

Susanne Eberstein svarar att man sänker gränsen från 5 till 4 %. Flera kommer onekligen att gynnas av detta. Men vad säger det om själva systemet? Ska vi alla till slut bli beroende av maximerad fastighetsskatt? Det är principen här. Det finns inget samband mellan förmåga och vilken skatt man tar ut. Det har varit socialdemokratins största princip för hela skattepolitiken under alla år. Man ska betala skatt efter förmåga. På den här punkten har ni gått ifrån den. Det blir svårt att bestrida.

Anf. 63 SUSANNE EBERSTEIN (s) replik:

Fru talman! Det här handlar om ett försök. Om man alltid ska veta tvärsäkert vad resultatet blir kan man aldrig göra några försök. Då behövs ju inte det. Då skulle vi kanske ha klämt till med detsamma. Men det gör vi inte.

London har till exempel ett väldigt lyckat system. Där är man hemskt nöjd. Jag håller med Gunnar Andrén. Det är hopplöst att direktörer alltid ska komma undan. Det tycker jag är jättekämpigt.

När det gäller fastigheterna så sänker ni ju inte fastighetsskatten särskilt mycket ni heller. Vad som händer just nu är att det är en fullständigt sjuk fastighetsmarknad på vissa områden. Den borgerliga alliansen älskar marknaden, men här fungerar inte marknaden. Väldigt många människor kommer att råka hemskt illa ut när räntan stiger. Det tycker jag att vi skulle bekymra oss mycket mer för än för det som händer när det gäller fastigheterna. Det är faktiskt så att samtliga länder, mina vänner, i EU och i USA, har fastighetsskatt. Det verkar ibland som om det vore unikt för Sverige, men det är det inte alls. Var och en som sitter i skatteutskottet vet varför. Det är en väldigt bra skattebas. Varenda nationalekonom i det här landet älskar fastighetsskatten. Vissa säger till och med att den borde höjas, just för att inte ens direktörerna kan komma undan den.

Anf. 64 JÖRGEN JOHANSSON (c) replik:

Fru talman! Utskottets ordförande sade i sitt huvudanförande att klyftorna måste minska i samhället. Det är intressant att ett parti som har suttit i regeringsställning i mer än 70 år har det som ett inlägg i sitt huvudanförande. Man måste uppenbarligen ha misslyckats i sitt arbete.

Ordföranden i utskottet bjuder också in till en skatteöverläggning. Nu är det Folkpartiet enbart. Finansministern bjöd för någon månad sedan in alla borgerliga partier i alliansen. Jag tycker att såväl ordföranden i skatteutskottet som finansministern borde följa Gunnar Hedlunds gamla uttalande att man inte ska sälja skinnet förrän björnen är skjuten.

Om vi går direkt till frågan delar jag uppfattningen att vi behöver skatter för att klara välfärden. Men det finns ju både hot och möjligheter i fråga om skatterna. Det förvånar mig att man från regeringspartiet inte kan acceptera satsningar som tvättar svarta jobb vita. Då tänker jag på satsningar på underhållssidan inom byggsektorn och på hushållsnära tjänster.

Jag skulle också vilja höra hur man ser på situationen att regeringen nu motar företag ut ur landet. Jag tänker på betongindustrin som har uppvaktat utskottet i frågan med en skrivelse där man mycket tydligt talar om hur situationen är för just betongindustrin.

Anf. 65 SUSANNE EBERSTEIN (s) replik:

Fru talman! Även om vi har haft makten länge så slåss vi mot en väldigt stark fiende. Det kan man väl helt enkelt säga är den råa kapitalismen med att de starka ska vinna. Det gör naturligtvis att när det handlar om att mota klassklyftorna och se till att vi ändå har ett så jämlikt samhälle vi någonsin kan så är det ett jättehårt arbete. Jag tror aldrig, Jörgen Johansson, att vi kommer att kunna säga: Jaha, nu var det klart, nu behöver vi aldrig mer göra någonting. Jag tror faktiskt inte det, utan vi måste ständigt föra den här kampen för att vi ska få ett jämställt, jämlikt och bra samhälle för alla människor att leva i och inte bara för vissa människor.

Jag tycker inte att vi har sålt någonting. Vi har gjort en inbjudan till en skattediskussion. Jag tycker inte att det är att sälja någonting. Vi tänker aldrig sälja vår själ när det gäller skatter.

När det gäller hushållstjänster är det egentligen ganska fantastiskt. Man vet både från Danmark och Finland att det var väldigt dyrbart – Danmark har till och med tagit bort det för det kostade så mycket pengar – och att det är de personer som har det väldigt bra och faktiskt redan i dag har råd att betala 300 kr i timmen som har dragit nytta av detta.

Det handlar inte om den ensamstående mamman ute i förorten som får råd att göra sådant om vi subventionerar det. Det handlar om dem som redan i dag har råd att betala 300 kr i timmen – och det är vitt, Jörgen Johansson – för sin städning. Jag tycker att det vore skamligt att ge skattesubventioner till dem som redan kan betala.

Anf. 66 JÖRGEN JOHANSSON (c) replik:

Fru talman! Från det finska systemet har man andra erfarenheter. Om vi tittar på ROT-systemet som utvärderats konstaterar man att man har fått tillbaka 3 ½ gånger insatt kapital.

Jag reagerar när Susanne säger att det är den råa kapitalismen som styr. Har vi en regering och en riksdag som beslutar över samhällets funktioner må man väl ändå kunna påverka något. Jag kan hålla med om att man måste vara observant på att klyftorna ska minska. Man måste ändå se detta som ett misslyckande.

Jag vill göra ett klargörande från alliansen vad gäller förmögenhetsskatten, fastighetsskatten och företagsskatten. De frågorna löser vi inom alliansen. Det är inga problem alls. Vi kommer att lösa det.

Jag måste också kommentera den rankning som Susanne ägnade sig åt där Centerpartiet helt plötsligt låg som nummer ett. För två timmar sedan, när finansutskottet hade sin debatt, låg vi på fjärde plats. Uppenbart är att vi går framåt – om man nu ska se det så. Jag tycker att det är dags att Socialdemokraterna försöker stämma av siffrorna mellan varandra så att man vet ungefär vad oppositionen lägger fram för förslag.

Anf. 67 SUSANNE EBERSTEIN (s) replik:

Fru talman! En stat och regering kämpar faktiskt hela tiden mot väldigt starka krafter utifrån. Jag lovar, Jörgen Johansson, att vi gör så gott vi kan för att stå emot de globaliseringskrafter som faktiskt är mycket starka. Jag tror att Jörgen Johansson håller med mig om det.

Det finska systemet har inte varit så där vidare värst. Jag har varit över och träffat finländarna. Det gav egentligen inga fasta jobb. Det gav inga heltider. Det var framför allt de som redan hade det bra som an-

vände sig av städningen. Jag tror att de kommer att se att detta är jättedyrt och att de borde använda pengarna bättre.

I lågkonjunkturer är det bra med ROT. Jag håller med om det. Snart har vi en överhettad byggmarknad. ROT är något som vi bara ska ha tillfälligt när vi behöver hjälpa konjunkturen och arbetslösa människor inom den sektorn. Då är ROT väldigt bra.

Anf. 68 MARIE ENGSTRÖM (v):

Fru talman! Den svenska ekonomin utvecklas väl. Sverige har ju under de senaste tio åren haft en tillväxt som har varit högre än genomsnittet i både EU och OECD. Det räcker inte. Arbetslösheten är fortfarande hög och det bekymrar oss vänsterpartister väldigt mycket.

Förra året hade vi en stark exportlagd tillväxt. Vi väntar på att det nu ska övergå i en inhemskt driven tillväxt. Vi börjar se tecknen.

Från Småföretagarbarometern har vi nu fått veta att konjunkturen stiger i småföretagen. Almi säger att nyföretagandet ökar, och SEB pratar om högre standard i hushållen.

Vi väntar, som sagt, på att vi ska få fler människor i arbete. Vi måste pressa tillbaka arbetslösheten till delmålet 4 % och få sysselsättningsgraden att uppgå till 80 %. På sikt är naturligtvis målsättningen full sysselsättning.

Vi står också inför andra förändringar och utmaningar. Globaliseringen innebär att den internationella konkurrensen blir hårdare. Vi har en demografisk utveckling som ställer nya och rättmätiga krav på våra välfärdssystem. Det innebär att vi måste utveckla välfärden, inte avveckla den.

Vi har klimatförändringar och global uppvärmning som gör att vi måste tänka om och ta helt andra hänsyn än tidigare. En grön omställning är helt nödvändig i Sverige i dag.

Jag tänker inte gå igenom alla skatteförslag som vi lägger i budgeten. Det har Susanne Eberstein redan gått igenom. När man lyssnar på alliansens företrädare här i talarstolen låter det ibland som om man måste välja mellan välfärd och arbete. Vi menar att vi måste kunna klara båda uppgifterna. Det som har gjorts på välfärdsområdet, genom arbetsmarknadspolitik för kommuner och landsting i den här budgeten, måste paras med andra uppgifter för att vi ska få fler människor i sysselsättning.

Från Vänsterpartiets sida menar vi att vi tror mycket på det som Sverige har att erbjuda. Svensk forskning och svensk industri är ledande på en rad områden, exempelvis Telecom, medicin, stamcellsforskning, metallurgi, träförädling och biokemi.

I budgetuppgörelsen har vi nu löften om att vi ska ta fram ett utvecklingsprogram för dessa nyckelindustrier. Det faktum att vi också ligger långt framme när det gäller miljöteknik kan ge viktiga exportinkomster och fler arbetstillfällen i en snar framtid. Det är något som vi måste ta vara på.

Detta var några exempel på det som vi gör i budgeten.

Vi gör också satsningar på kvinnors företagande och för att öka kvinnors vilja att starta företag. Detta kan inte nog uppmärksammas.

Vi tar bort koldioxidskatten för de anläggningar som i dag omfattas av handeln med utsläppsrättigheter. Det är viktigt med långsiktiga tydliga

regler. Det är viktigt med tanke på de basnäringar som många gånger är motorn i vår tillväxt.

Vad vill då alliansen och alliansens partier? Det har inte varit så lätt att hänga med alla gånger. Det har varit många piruetter, och många olika bud har surrat i luften – inte minst i den tidigare debatten i dag.

I höst har ni visat upp något som har liknat en dag-från-dag-politik. Ibland har det varit svårt att veta vad man ska förhålla sig till. Jag tror att det kan bottna i att ni har haft svårt att finansiera alla era skattesänkingsförslag samtidigt som ni har svårt att komma överens om hur ni ska finansiera förslagen.

Jag har respekt för att ni är enskilda partier, som ni skriver, och därför har enskilda motioner och reservationer i det här betänkandet. Men ni går också till val på att ni är en allians.

Jag har roat mig med att titta på ett par hemsidor för att se vad det är för politik ni vill driva. Först gick jag in på Moderaternas hemsida, moderat.se. Det som min uppmärksamhet helt fastnade på var att det på den första sidan på Moderaternas hemsida var bilder på åtta män. Finns det inga kvinnor i ert parti som har några framträdande poster?

Jag gick då in och tittade på mitt län, Värmland. Där fick man information om att riksdagslistan i Värmland toppas av två män. Det fanns en bild på tre kvinnor. Det var tre kvinnor som deltog i Moderaternas nomineringsstämma. De fick vara med och rösta fram männen.

Jag gick sedan in på en annan hemsida. Den heter www.maktskifte.se. Det är alltså Allians för Sverige som har den webbadressen. Där fick jag information om att det i fredags var 10 485 personer som hade skrivit på för ett maktskifte i Sverige. I måndags var det 10 505 personer. I dag var det 10 530 när jag gick ned till kammaren från mitt rum.

Man kan säga att det ökar lineärt med 10–15 personer per dag som vill ha ett maktskifte här i landet. Vi får se om det ökar. Det går inte så jättefort. Det kanske kan bero på det material som ni har, *En budget för fler i arbete*. Den här är i och för sig daterad den 3 oktober. Det var den dagen ni hade en gemensam presskonferens. Det var en måndag. På onsdagen den 5 oktober hade vart och ett av era partier varsin presskonferens. Det ni sade då säger ni väl i dag också. Man har ett gemensamt dokument, och varje parti har ett eget dokument. I dag har ni en gemensam reservation, och varje parti har en motion.

Någonting som kanske är lite förvånande med tanke på att alla fyra av oppositionens företrädare har varit uppe och pratat sig varma om att avskaffa fastighetsskatten eller att påbörja ett avskaffande är att det inte står ett ord om att ta bort fastighetsskatten i det här materialet – inte ett ord! Det finns en räknatabell där man kan summera och så vidare; jag har läst jättenoga.

Jag tog fram reservation 1 i betänkandet. Det står inte en rad där heller om att ta bort fastighetsskatten. Vart och ett av partierna vill ta bort fastighetsskatten. Men alliansen, som skulle vara en garant för att ta bort fastighetsskatten som någon sade här i ett replikskifte, vill inte ta bort den. Det står ju så! Ni kanske ska kontrollera ert material lite bättre, gå in och titta på hemsidor och så vidare.

Prot. 2005/06:36
23 november

*Utgiftsramar
och beräkning av
statsinkomsterna*

Alliansens partiers skattesänkningar rör sig mellan 35 och upp till 70–80 miljoner kronor under kommande år beroende på vilket parti man tittar på.

Jag tittade lite på Moderaternas reservation. Man får säga om Moderaterna att de i alla fall begriper att skattesänkningar måste finansieras. Moderaterna är tydliga, och talar om att det leder till nedskärningar. Det blir försämringar i ersättningsnivåer, sjukersättning, föräldraförsäkring, ersättningen till förtidspensionärer och minskade bostadsbidrag för ungdomar under 29 år. Man säger nej till en lång rad miljöåtgärder och så vidare. Precis som vi har hört förut ska det helt plötsligt också bli dyrare att åka kollektivt.

Folkpartiet skriver däremot något märkligt i sin reservation. Så här står det: För att delvis finansiera den stora och viktiga sänkningen av inkomstskatten har Folkpartiet och övriga partier i alliansen enats om vissa begränsningar i avdragsmöjligheter och en höjning av skatten på rulltobak. Dessutom blir det borttagande av avdrag för personaldator. Reseavdraget blir 20 kr endast på kommunal beskattning. Sammantaget bedömer Folkpartiet att dessa skatteförändringar stärker de offentliga finanserna med 6,7 miljarder kronor.

Vad menar Folkpartiet? Det här är de enda finansieringsmöjligheterna för att finansiera alla jobbpaket och skattesänkningar som ni har. Betyder det att Folkpartiet inte ställer upp på de försämringar och besparingsåtgärder i socialförsäkringarna som till exempel Moderaternas och andra allianspartiers politik innebär? Tror Folkpartiet att man har något slags frispel här? Var är resten av besparingarna?

Kristdemokraterna vill tydligt medverka till en moralisk dimension i skattepolitiken. Det har vi hört mycket om härifrån talarstolen. I Kristdemokraternas reservation står det så här: En fri marknadsekonomi garanterar inte en ekologiskt hållbar utveckling utan måste styras av ett miljömässigt ansvarstagande där ett skattesystem som tar ekologisk hänsyn är en viktig del.

Då kan man fråga sig hur ni ska kunna samarbeta med moderater som tar bort nästan alla miljörelaterade skatter. Vari består den moralen, och hur har ni tänkt er att kunna backa i en sådan fråga?

Fru talman! Jag yrkar bifall till utskottets förslag i betänkandet.

Anf. 69 GUNNAR ANDRÉN (fp) replik:

Fru talman! Det skulle vara frestande att gå i polemik med Marie Engström. Men det här med alla besparingar och så vidare framgår av Folkpartiets motioner, så jag går inte in på det.

Jag har en helt annan synpunkt. Även om Marie Engström kanske tycker att det är tråkigt så vill jag tacka henne på en punkt. Det gäller beteckningen av alliansen. Det finns så många som betecknar den som maktallians och högerallians. Flera statsråd står här i talarstolen och etiketterar de fyra samverkande partierna på olika sätt.

Jag tycker att det för debattnivån i vår riksdag är viktigt att vi respekterar vad vi själva kallar oss. Jag lade särskilt märke till att Marie Engström var mycket konsekvent här. Men jag har hört statsrådet Östros och flera andra i den här talarstolen i riksdagen använda olika epitet.

Det skulle aldrig falla mig in att kalla Vänsterpartiet för något annat än Vänsterpartiet, Socialdemokraterna för något annat än Socialdemokra-

terna eller Miljöpartiet för något annat än Miljöpartiet. När ni samverkar respekterar jag er som de samverkande partierna och att ni lägger fram olika förslag.

Jag tackar för detta, för jag tycker att det var välgörande att någon ser till att vi har en verkligt bra debattnivå på den här punkten. Det är svenska folket betjänt av.

Anf. 70 MARIE ENGSTRÖM (v) replik:

Fru talman! Det var lite uppseendeväckande att få något slags tacktal efter ett inlägg där jag ifrågasätter alliansens politik och krav. Jag vet inte riktigt, men jag får kanske gå tillbaka till min kammare och fundera på vad det är för typ av anföranden som jag håller i riksdagen.

Jag kan ändå passa på att ställa en fråga till Gunnar Andrén. Jag tror att det var han som stod och sade här förut att alliansen är en garant för att det händer någonting på fastighetsskatteområdet. Saken är den att ni både i det material som ni sprider och som ni har haft presskonferens om och i reservationen i dagens betänkande inte tar upp frågan. Jag noterade att ni alla fyra allianspartier var uppe och pratade er varma just i fastighetsskattefrågan. Vad beror detta på, Gunnar Andrén?

Anf. 71 GUNNAR ANDRÉN (fp) replik:

Fru talman! Då går jag gärna över till en sakfråga. De fyra allianspartierna har lagt fram förslag som tekniskt är lite olika, men de har den stora skillnaden gentemot regeringspartiet och de två samverkande partierna att man vill gå den andra vägen och sänka fastighetsskatten. Men man vill göra det på lite olika sätt. Det kommer vi säkert att kunna förhandla oss fram till.

Det är alldeles riktigt att frågan om fastighetsskatten inte har tagits med i det gemensamma uttalandet eller manifestet från Bankeryd. Det beror naturligtvis just på att vi har lite olika tekniska lösningar. Detta är föremål för förnyade överväganden. Det är exakt samma sak som när Vänsterpartiet och Miljöpartiet inför budgetförhandlingar varje höst presenterar olika förslag. Man skulle kunna gå tillbaka med en längre historieskrivning om detta. Det gäller till exempel de olika förslag som Miljöpartiet och Vänsterpartiet inte får igenom.

När allianspartierna förhoppningsvis kommer att få ansvar för detta land om ett år så kommer det att bli ett givande och ett tagande. Alla partier kan inte få ihop allt, men det finns med i de olika budgetförslagen i år. För att gå till den här konkreta frågan om ifall detta är finansierat eller inte så är svaret ja. Det finns olika besparingar, lite olika belopp och så vidare. Men det kommer man att kunna hantera inom ramen för en sådan här förhandling.

Det är exakt så som ni har gjort. Ni har inte fått igenom allt i er budget, men ni har fått igenom något. Inte ens Socialdemokraterna har, såvitt jag har förstått, fått igenom allt. Men det är någonting som jag har tilltro till att det svenska folket förstår. När man samverkar, som man gör i massor med kommuner, så får man igenom en del, men inte allt. Det betyder inte att man har gett upp sin egen åsikt, utan man får finna sig i att det blir lite olika förslag. Det är riktningen som är det viktiga, och den är annorlunda än den nuvarande.

Prot. 2005/06:36
23 november

*Utgiftsramar
och beräkning av
statsinkomsterna*

Anf. 72 MARIE ENGSTRÖM (v) replik:

Fru talman! Jovisst – det finns förklaringar i hur man samarbetar och så vidare. Men faktum är att vi är tre partier som till sista kommatecknet står bakom den budget som nu ligger på riksdagens bord och det betänkande som finns här i dag. Ni pratar er varma i en i och för sig stor och viktig fråga. Ni har inte en stavelse som är likadan i skrivningarna i frågan. Framför allt finns det inget skrivet alls i era gemensamma dokument. Det är väl ändå anmärkningsvärt, Gunnar Andrén!

Jag märker att Gunnar Andrén lite grann kröp undan och inte svarade på frågan om ersättningsnivåerna i socialförsäkringarna. Jag vet att det står i er motion att ni vill stå kvar vid 80 % i ersättningsnivå i socialförsäkringarna. Det är därför ni skriver den typ av reservation som jag citerade ur förut i mitt anförande. Det är väl också ett tecken på att Gunnar Andrén's parti kommer att få det ganska besvärligt att förklara varför man inom ramen för en eventuell allians kommer att ställa upp på Moderaternas alla neddragningsförslag. Så är det naturligtvis.

Anf. 73 ANDERS G HÖGMARK (m):

Fru talman! Marie Engström undrade om hon skulle gå tillbaka till sin kammare och fundera över vad hon har sagt. Det är kanske en god tanke.

Med tanke på vad hon hade för uppfattning om den moderata jämställdheten rekommenderar jag henne att ta kontakt med vårt moderata landstingsråd i Värmland, Catarina Segersten Larsson, så kan hon bli mer informerad om vilka ytterligare personer som var med på stämman. Det kanske fanns ytterligare kvinnor och även män som var med. Det är alltid bra att vara orienterad i valkretsen. Detta om detta.

Då tänkte jag ta upp en aspekt av det här digra betänkandet, nämligen den skatt som påstås vara ett effektivt instrument för att få en bättre tingens ordning på miljöområdet, nämligen flygskatten. Den konstruktion som man har skisserat upp kommer nu tillbaka till riksdagen med en mer konkret utformning. Men den är helt feltänkt. Jag har inte hört någon socialdemokrat av format som har sagt att flygskatten är bra. Denna skatt har säkert tagits fram av Vänsterpartiet och Miljöpartiet och har fått accepteras av Socialdemokraterna för att man ska få behålla makten.

Det vore intressant att höra om måhända utskottets ordförande blir den första tunga socialdemokrat jag hör som bejakar värdet av denna skatt och i så fall vad den ska tjäna för syfte.

I stället är den här skatten en skatt som drabbar främst betalnings-svaga grupper som i dag utnyttjar lågprisflyg. Det är barn som pendlar mellan separerade föräldrar. Jag utgår ifrån att Susanne Eberstein har sett hur det ser ut på våra flytplatser vid veckosluten. Dessa barn använder lågprisbiljetter så långt det går. Det är också ungdomar och studenter som för att kunna dra nytta av det regionaliserade utbildningssystemet som vi har i Sverige utnyttjar lågprisflyget maximalt. Det är de som procentuellt drabbas hårdast av en sådan flygskatt som har skisserats.

Pensionärer använder också lågprisflyget. Det är kanske deras enda möjlighet att ta sig till och från anhöriga med den fantastiskt fina service som flyget har att ta emot och hjälpa gamla människor och även människor med funktionshinder.

Det är dessa grupper som kommer att drabbas procentuellt hårdast. Det är inte de som Susanne Eberstein tycker borde drabbas hårdast, nämligen direktörerna, vilket vi har hört i flera inlägg tidigare. De kommer mycket marginellt att drabbas procentuellt. Med tanke på att Susanne Eberstein som företrädare utskottet är både en begåvad människa – det framgår tydligt, och det är inte första gången som jag säger detta – och en person som har klara värderingar är det ganska märkligt att hon står bakom ett betänkande som presenterar ett skatteförslag med en sådan fördelningspolitiskt fullständigt grotesk bild och som dessutom är oegnomtänkt. Rimligtvis borde det strida både mot hennes värderingar och mot hennes intellekt.

Men jag tror uppriktigt sagt att Susanne Eberstein inte är för den här skatten, utan hon är pådyvlad den av de andra samarbetspartierna. Jag kan ha fel, men då finns det stora möjligheter att i denna kammare presentera de egentliga motiven.

Den här skatten har mycket påtagligt upprört många tunga socialdemokrater ute i landet. Jag har ett citat från dagens Sydsvenskan där kommunstyrelsens socialdemokratiska ordförande, tillika ordförande i Kommuner och Landsting, säger att det allvarligt hotar flygets utveckling i Malmöregionen i Skåne. Med tanke på att Danmark håller på att avveckla en motsvarande flygskatt oroar sig Reepalu för att passagerarna hellre kommer att välja Kastrup än Sturup. Han säger: ”Med de mycket svåra konsekvenser som ett genomförande av förslaget skulle få för Malmö-Sturups flygplats i Skåne och Malmöregionen är det av allra största vikt för oss att regeringen tänker om och avstår från att genomföra det här förslaget.”

Fru talman! Fattar nu riksdagen det beslut som utskottsmajoriteten vill att riksdagen ska fatta här om en liten stund nonchalerar man uppenbarligen en mycket tung socialdemokrat. Jag skulle kunna citera flera andra socialdemokratiska kommunalråd runt om i landet. Det finns också många socialdemokrater i den här kammaren som jag skulle kunna citera. De har samma uppfattning.

Transportarbetareförbundet uttrycker mycket stor oro för att jobben försvinner bland annat från Sturup och även från andra flygplatser. Detta kommer också att drabba flygplatser som är trafiksvaga destinationer där 10–15 % i bortfall kommer att innebära ett dramatiskt hot mot hela existensen av den destinationen. Ett ibland ganska stort Sverige blir då än mer otillgängligt.

Fru talman! Jag har väldigt svårt att förstå varför insatser av det här slaget skulle vara ägnade att gagna ökad tillgänglighet och ökad konkurrenskraft. Det återkommer ju ständigt bland annat inom ramen för Lissabonprocessen att vi ska bli mer konkurrenskraftiga, och då krävs det också tillgänglighet. Flygskatten är alltså helt fel tänkt utifrån miljösynpunkter.

Det är inte bara många socialdemokratiska kommunalråd som har protesterat mot detta. Även många inom alliansen har gjort det. Men också hela den svenska besöksnäringen, turistorganisationerna, har kraftfullt protesterat och undrat: Är politikerna verkligen medvetna om vad flygskatten leder till? Jag brukar säga att politikerna är de som står bakom förslaget, om nu Socialdemokraterna i själ och hjärta gör det, det tvivlar jag på. Formellt finns det i alla fall en utskottsmajoritet bakom

förslaget. Man har haft stora farhågor för att denna skatt kommer att bromsa upp utvecklingen av en turistnäring som har mycket goda förutsättningar.

Fru talman! Vi såg det här nyligen i Växjö. För bara ett par veckor sedan beslutade Ryanair att dra tillbaka den planerade satsningen i Växjö, om riksdagen fattar beslut om en flygskatt. Ryanair är i så fall inte intresserat av att vara kvar där när resenärerna som ska få ett lågt pris drabbas av denna skatt.

Det är klart att mina kolleger i Kronobergs län, Tomas Eneroth, Lars Wegendal och Carina Adolfsson Elgestam, tillsammans med sina kolleger i Småland kommer att vara ytterst ansvariga därför att man är med om att införa ett sådant här system som, om Ryanair inte etablerar sig, gör det svårare, ja, omöjligt för ungdomar, för pensionärer och för människor med låga inkomster att nyttja flyget som ett sätt att transportera sig.

Susanne Eberstein, direktörerna kommer säkert att flyga ändå, kanske ibland lite för mycket. Men de människor med låga inkomster som hade glatt sig över att få komma till England eller till Tyskland och den turistnäring i Småland som hade glatt sig över att få dit många turister från Tyskland till exempelvis Emil i Lönnebergas värld eller till Astrid Lindgrens värld får nu konstatera att det finns en majoritet i Sverige som talar mycket om besöksnäringen och som vill värna turismen, men som i handling agerar precis tvärtemot.

Det är ju bara att konstatera att vi från Moderaterna är absolut emot den här skatten. Den fyller ingen funktion. Om man däremot vill åstadkomma det som man säger sig vilja åstadkomma, nämligen att styra mot en klok miljöpolitik och minska utsläppen, då ska man inordna flyget i systemet med utsläppsrättigheter, inte bara nationellt utan europeiskt och på sikt globalt. Då ges ju flyget incitament att bli duktigare på det. Det systemet som ni nu inför ger inga som helst incitament för att utveckla bättre motorer, effektivare flygledningssystem etcetera.

Detta är en fråga som engagerar människor ute i landet som jobbar med att skapa arbeten ute i våra glesbygder, få Sverige levande och minska den stora kolumn av människor som står utanför arbetsmarknaden. De undrar: Vad är det egentligen för politik som regeringen vill driva genom detta?

Det står i utskottets betänkande att man förväntar sig att den nya skatten ska innehålla olika differentieringar för att uppnå största ändamålsenliga styreffekt. Vad är det ni vill styra emot genom denna skatt? Det finns ingen miljöstyrande effekt med den. Vill ni att unga och gamla ska flyga mindre? Det är min fråga.

Jag tycker att det – precis innan vi ska fatta beslut om en skatt som kommer att drabba svensk turistnäring, svensk besöksnäring och som kommunalråd med olika partifärg så bestämt motsätter sig – vore lämpligt att få veta: Vad är det i den socialdemokratiska ledningen som gör att man tycker att detta är så utomordentligt ändamålsenligt? Och vad är det som är ändamålsenligt?

Anf. 74 CARL-ERIK SKÅRMAN (m):

Fru talman! Många som bor långt ute i landsorten får i dagarna brev om hur trängselskatter ska betalas i Stockholm. Det verkar som om över-

heten i Stockholm är angelägen om att de som bor i exempelvis Östergötland eller Värmland inte ska tro att de med sin lantliga bakgrund som argument ska kunna dra sig undan det extra skattepåfundet i huvudstaden. Jag skulle nog tro, och jag vet, därför att jag numera är bosatt i landsorten, att de flesta av dessa brevmottagare bara suckande förundrar sig över vad stockholmarna har för sig nu igen. Folk är allmänt glada över att de åtminstone slipper en av alla skatter.

Men vad inte alla tänker på är att i det här fallet får hela Sverige vara med och bära kostnaderna. Regeringen har i sin visdom sett till att det här drabbar alla.

Sanningen är den att 3,8 miljarder, som försöket kostar, skulle kunna användas till nyttiga investeringar. Pengarna försvinner nu bort under sju försöksmånader. De hade räckt till en halv österled, till angelägna spårsatsningar eller varaktiga förbättringar av trafikmiljön i Stockholmsområdet, exempelvis järnvägstunneln under centrala Sundbyberg, eller, och om man hade velat göra av med pengarna på en gång, hade man kunnat köra Stockholms lokaltrafik gratis under ett år.

Sanningen är att staten lägger ut 3,8 miljarder, det vill säga 3 800 miljoner, för att störa trafiken i Stockholm under sju månader med en skatt som ger 500 miljoner kronor i inkomst. En sorglustig situation uppstår alltså.

Staten, som ska betala alla kostnader för de sju månaderna med trängselskatter, lägger ut 3 800 miljoner för att under sju månader få en inkomst på 500 miljoner kronor. Resultatet netto blir alltså en förlust på 3 300 miljoner kronor. Gud bevare mig, fru talman, för en sådan skattepolitik! Och det här är en kostnad som alla svenskar får vara med och betala, vare sig de bor i Falköping, Sunne eller Kiruna.

Inte sällan förs från den här talarstolen kraftfull argumentation mot att landsorten glöms bort i alla tankar på Stockholm. Men regeringen har alltså med sin höga visdom sett till att när de tunga frågorna ska fram, när de stora kostnaderna ska bäras, då får hela Sverige vara med. Det är värt att notera för oss som bor i landsorten.

Anf. 75 LARS BÄCKSTRÖM (v):

Fru talman! Jag har redan talat i den här debatten, så nu är det bara två minuters talartid som gäller. Varför anmäler jag mig igen? Jo, när jag höll mitt huvudanförande ställde jag en rad frågor till den borgerliga oppositionen om hur de ska finansiera sina skattesänkningar. De valde att inte svara. De kanske var trötta, sade jag då.

Men när Karin Pilsäter sedan debatterade med Pär Nuder sade hon med anledning av mitt huvudanförande att Nuder är ungefär lika dålig på att räkna som Bäckström, som heller inte kan räkna. Då tycker jag att det går lite långt. Man kan välja att inte begära replik. Men när hon sedan i repliker mot andra gick upp och kritiserade, då sade jag stopp och belägg. Därför vill jag för protokollet läsa in att de siffror som jag angav i mitt huvudanförande om Folkpartiets politik har jag hämtat ur utskottets betänkande FiU1.

När vi jobbar i finansutskottet skriver vi att när det gäller oppositionspartiernas motioner och beskrivningar av dem förfogar oppositionspartierna över texterna. Vi frågar dem om de är nöjda med beskrivningen

av deras egen politik, och de har rätt att ändra i den. Vi har varit mycket tillåtande från majoritetens sida.

Jag har helt enkelt använt den beskrivning som de själva godkänt och angett den i kammaren. Då tycker jag att det går för långt när jag sedan får höra att jag inte kan räkna. Det är Folkpartiet som inte kan räkna i så fall. De siffror jag använde, räknat på tre år, finns på s. 110, tabell 4.10. Kanske inte Folkpartiet hade räknat ihop vad det blir på tre år. Men det är deras problem, inte mitt problem. Det är faktiskt så att de har minskade inkomster på 82,6 miljarder för de kommande tre åren. De har minskade inkomster, minskade skatter, och de har besparingar på 100,5 miljarder, enligt den redovisning som de själva har godkänt. Så var det med det.

Det går bra för någon folkpartist i salen att anmäla sig till debatten.

Anf. 76 ANDERS G HÖGMARK (m):

Fru talman! Jag trodde egentligen att det skulle vara väldigt onödigt att anmäla mig för det här nya anförandet. Jag tror att fler än jag hade trott detta. Till äventyrs hade även fru talman trott att när man ställer ett antal frågor till skatteutskottets ordförande om viktiga principfrågor, finns det skäl att åtminstone visa artigheten att bemöda sig om ett försök till svar. Sedan kan man ha olika uppfattningar om svarets kvalitet.

Jag gav ju komplimangen till utskottets ordförande att hon både var begåvad och hade klara värderingar. Det är något som jag uppskattar. Jag pekade på att det förslag man nu presenterat icke kommer att ha någon miljöstyrande effekt. Men utskottet skriver att man hoppas att förslaget ska få största möjliga ändamålsenliga styreffekt. Jag frågade vilken då, om miljöeffekten inte kommer att existera.

Min fråga är helt enkelt, fru talman, om det inte vore på sin plats när man får konkreta frågor att vilja delta i debatten. Det ingår på något sätt i den demokratiska processen om vi vill låta detta vara en arena för människor att lyssna på vad olika partier tycker. Att det dessutom finns så många socialdemokratiska tunga kommunalråd, med Ilmar Reepalu i spetsen, som manar och vädjar till regeringen och framför allt till riksdagsmajoriteten att fundera över sitt ställningstagande här gör det givetvis väldigt intressant för oppositionen och även för socialdemokrater ute i landet att få veta bevekelsegrunderna för skatten. Det är väl inte så att Socialdemokraterna bara har låtit sig försas till detta ställningstagande av miljöpartister och vänsterpartister som av något slags allmän princip tycker illa om flyget?

Fördelningsprofilen är fel. Direktörernas resande kommer faktiskt att utsättas för mindre press än ungdomars och pensionärers resande. Det borde stämma väldigt dåligt med Susanne Ebersteins grundläggande värderingar som vi har fått höra här i kammaren.

Anf. 77 LARS BÄCKSTRÖM (v):

Fru talman! Indirekt kritiserade jag den borgerliga oppositionen för att de inte svarade på de frågor jag ställde. Det kan man mäta med samma mått åt andra som åt sig själv. Det är i alla fall mitt svar på frågorna.

Jag har varit med och förhandlat fram den här budgeten. Jag kan vara så ärlig att jag säger att det här förslaget inte fanns med i vårt ursprungliga förhandlingsbud till våra samarbetspartier. Sedan har vi diskuterat

och kommit fram till det här och står nu för en helhet. Man kan inte stå för en del av politiken men inte för en annan, utan man får stå för helheten.

Man kan också sätta in den här skatten i ett internationellt sammanhang. I EU, som några är varma anhängare av, diskuterar man den här typen av skatter med viss kraft.

Får skatten någon effekt? Ja, alla skatter har ju den effekten att de dämpar efterfrågan. De relativa prislägena för olika transporter förändras något. Men det är också viktigt att inse att det finns problem med skatten, speciellt av regional karaktär, som måste hanteras och lösas på ett bra sätt.

Jag själv nyttjar en flygplats väldigt ofta, Trollhättans flygplats, som kan bli drabbad. Det är viktigt att ha de regionala flygplatserna för näringslivet, men det är också viktigt att få ett system där man gynnar de transportslag som är mest miljövänliga.

Vi har ännu inte riktigt löst tekniken, det är också sant. Det arbetet pågår. När det arbetet är avslutat får vi se hur fort vi kommer fram och hur det då ser ut.

Anf. 78 ANDERS G HÖGMARK (m) replik:

Fru talman! Det är på något sätt signifikativt att den som jag ställde huvudfrågorna till, skatteutskottets ordförande, inte förmådde eller ville svara på dem. Jag förmodar att hon med sitt engagemang och sin begåvning säkert hade kunnat men inte ville göra det. Det ser jag som en ganska grav oartighet.

Nu handlar det om en mer charmfull människa – Lars Bäckström – som både kan irritera och roa här i kammaren. Han instämmer uppenbarligen i att skatten har påtagliga negativa effekter. Vilka det är vill han inte riktigt vidkännas, förutom att de kan ha vissa regionalpolitiska konsekvenser. Vi får se när skatteförslaget kommer fram.

Men problemet är faktiskt att riksdagen nu, med det beslut som man rimligtvis om en liten stund kommer att fatta, beställt någonting som i alla fall bör kallas för flygskatt och som ska generera ganska många miljoner kronor.

Man pekade tidigare också på att vissa flygplatser och vissa destinationer kan få en sänkning av sin skatt av regionalpolitiska skäl. Men det måste innebära att man i motsvarande grad måste ha betydligt mer pengar från de andra. Det innebär i klartext att om viktiga destinationer i inre Norrland ska få en kraftfull reduktion av regionalpolitiska skäl, kommer flygplatserna söder om Dalälven, för att uttrycka mig lite förenklat, i motsvarande grad att komma i sämre dager. Jag undrar om Lars Bäckström delar den uppfattningen.

Detta innebär att lågprisaktörer inte kommer att intressera sig för att agera i Sverige. Vi får med andra ord ett hot mot turistnäringen. Jag trodde faktiskt, uppriktigt sagt, att vi tvärs över partigränserna var överens om att vi borde värna om den och se till att utveckla den.

Min fråga är: Kan Lars Bäckström tänka sig en situation där ett förslag kommer fram som är så oacceptabelt och så opolitiskt att han är beredd att säga nej till det?

Prot. 2005/06:36
23 november

*Utgiftsramar
och beräkning av
statsinkomsterna*

Anf. 79 LARS BÄCKSTRÖM (v) replik:

Fru talman! Jag försöker att vara korrekt och svara på frågor. Men det betyder nog inte att vi ska gå in på personligheter. Jag tycker att vi ska hålla oss till sakfrågorna. Möjligtvis kan vi ge varandra beröm för egen-skaper. Men det ska nog stanna där. Det har varit några inslag i den här debatten som jag tycker har varit lite olustiga när man går över dessa gränser.

Jag ska därefter gå över till frågorna. Erkänner Bäckström att det finns negativa effekter med skatten? Ja, det gör jag. Jag erkänner att det finns negativa effekter med alla skatter. Så är det ju. Men det finns också en positiv effekt med skatter. De ger inkomster. Sedan använder man dessa inkomster till saker som gör att det är mer positivt. Men skatter i sig är ju inte positiva annat än när de är kraftigt miljöstyrande. Det finns en viss miljöstyrning här, men det är inte huvudsaken. Men det finns också negativa effekter. Då är vi överens om det.

Kan man tänka sig att säga nej till en sådan skatt? Det är en oerhört teoretisk fråga som man alltid kan svara ja på. Men det är inte sannolikt.

Vi skulle en gång ta fram ett system för individuella kompetenssatsningar, men som vi inte klarade av att ta fram och som vi fick lägga ned. Men sannolikt löser vi problemen när det gäller frågan om flygskatten. Allt annat tror jag är osannolikt. Men rent teoretiskt är svaret ja.

Men ska jag gå in och diskutera exakt hur skatten ska se ut? Nej, det ska jag inte göra eftersom en beredning pågår, och jag deltar inte ens i den beredningen. Det vore då förmätet av mig att under detta arbete komma med pekpinnar i talarstolen. Det vore osmart på alla sätt och vis. Men allt inflöde som kommer till riksdagen från företrädare för svensk flygnäring och andra ska vi naturligtvis lyssna på och ta del av och sedan utforma skatten så bra som möjligt.

Anf. 80 ANDERS G HÖGMARK (m) replik:

Fru talman! Jag tror att det är väldigt väsentligt att vi tar fasta på den oro som har förts fram från ledande kommunpolitiker runtom i landet, och jag har namngivit några. Jag tror också att man ska vara väldigt lyhörd för och lyssna på den turistnäring och besöksnäring som har en enorm potential för Sverige och som kan ge väldigt många jobb alla kategorier. Och man bör nog fundera över varför danskarna plockar bort skatten, medan vi lägger på den. Danskarna brukar när det gäller kommersiella saker ha förmåga att attrahera så att det skapas nya jobb och affärsmöjligheter, och deras kapacitet brukar vara väl i nivå med vår kapacitet. Så man kanske ska lära sig någonting av deras agerande.

Sedan är jag alldeles övertygad om att den här skatten kommer att få förödande effekter för just betalningssvaga gruppers möjligheter att använda flyget. Det gäller studenter och barn som tvingas pendla mellan separerade föräldrar. Jag kan inte se att det finns vare sig något fördelningspolitiskt eller något annat ideologiskt motiv till att man skulle bejaka den typen av politik.

Beträffande debattklimat och sätt att uttrycka sig på, har jag pekat på att Lars Bäckström är en utomordentligt trevlig prick, för att uttrycka det enkelt, och att Susanne Eberstein är både begåvad och klart värderingsmässigt orienterad. Om detta uppfattas som en skymf, så måste jag säga att jag då börjar fundera över hur jag ska uttrycka mig i kammaren.

Anf. 81 LARS BÄCKSTRÖM (v) replik:

Fru talman! När jag talade om att vi inte ska gå in på personligheter, gällde det framför allt tidigare inslag i debatten.

Vi har nu fått argumentera med varandra, och så långt är allt gott. Sedan får beredningen fortsätta. Och vi ska göra det så bra som möjligt och hålla våra avtal och få så lite negativa effekter som möjligt och en så positiv miljöstyrning som möjligt. Vi får nu avvakta och sedan föra en ny debatt när det finns ett färdigt förslag.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under 11 §.)

Prot. 2005/06:36
23 november

*Tilläggsbudget 2
för 2005*

6 § Tilläggsbudget 2 för 2005

Föredrogs

finansutskottets betänkande 2005/06:FiU11

Tilläggsbudget 2 för 2005 (prop. 2005/06:1 delvis).

Anf. 82 KJELL NORDSTRÖM (s):

Fru talman! Finansutskottet tillstyrker regeringens förslag till tilläggsbudget för 2005 med ett undantag. Det gäller utgiftsområde 8 Invandrare och flyktingar.

Utskottet föreslår att anslagen för Migrationsverket, mottagande av asylsökande och offentligt biträde i utlänningsärenden utökas med 110 miljoner kronor utöver regeringens förslag. Utskottet ställer sig därmed bakom Socialdemokraternas, Vänsterpartiets och Miljöpartiet de grönas motion.

Utskottets förslag till ändrade regler innebär att anvisade medel ökar med 1 714 miljoner kronor netto. De föreslagna ökningarna av anslagen uppgår till 2,2 miljarder kronor, och de föreslagna minskningarna uppgår till 565 miljoner kronor. Kvar finns då en budgetmarginal på 1,5 miljarder.

Bland övriga frågor som behandlas i betänkandet kan nämnas förslaget till ändringar i lagen om allmänna barnbidrag och lagen om förlängt bidrag. Ändringarna innebär att barnbidragen höjs retroaktivt för tid efter utgången av september 2005 och att anslaget för allmänna barnbidrag ökas med 800 miljoner.

Vidare behöver ytterligare medel tillföras kronofogdemyndigheterna eftersom de kostnader som omlokaliseringen av myndigheternas verksamhet till Östersund och Visby medför inte ryms inom anvisade anslag.

Dessutom utökas resurserna till rättsväsendet. Medel förs också till domstolsväsendet och kriminalvården samt för sådana ändamål som bland annat ersättning för skador på grund av brott, rättshjälpskostnader och kostnader för vissa skaderegleringar.

Utskottet tillstyrker vidare regeringens förslag om bland annat nya och ändrade bemyndiganden att ingå ekonomiska förpliktelser. Med anledning av bemyndigandet till regeringen att under 2005 göra åtaganden med anledning av försöket med trängselskatt i Stockholm höjs anslaget från 1,63 miljarder kronor till 2,21 miljarder kronor.

I samband med behandlingen av ett bemyndigande avseende Högskoleverket understryker utskottet det allvarliga i att en myndighet gör åtgärderna utan ett särskilt bemyndigande från riksdagen.

Avslutningsvis ställer sig utskottet bakom regeringens förslag att den i statens redovisning upptagna fordran rörande kommunkontosystemet skrivs ned vid utgången av innevarande år. Utskottet godkänner också att även fordringar avseende ränta på de konton i Riksgäldskontoret som användes för ersättningar för kommuners och landstings kostnader för mervärdesskatt under perioden 1996–2002 skrivs ned.

Till betänkandet har fogats en reservation och ett särskilt yttrande.

Anf. 83 MIKAEL ODENBERG (m):

Fru talman! För ett år sedan, i november och december 2004, fattade riksdagen beslut om statsbudgeten för innevarande år. De fyra allianspartierna hade då egna alternativa förslag till statsbudget som förlorade i riksdagens omröstning.

Det ärende som riksdagen nu har att behandla, tilläggsbudget 2, är ett ärende som innehåller förändringar av statsbudgeten för år 2005. Eftersom våra alternativa förslag förlorade vid omröstningen för ett år sedan har vi ingen anledning att nu fem i tolv gå in och ha synpunkter på de förändringar som majoriteten gör i den av dem antagna statsbudgeten för det här året. Av det skälet deltar de fyra allianspartierna inte i beslutet om tilläggsbudgetärendet. Detta förhållande framgår också av ett särskilt yttrande från oss i betänkandet.

Anledningen till att jag har begärt ordet är dock inte att få lägga ut texten i formaliafrågan utan att väldigt kort beröra det övergrepp som förslaget om ett försök med trängselavgift i Stockholmstrafiken utgör. Det är ett övergrepp i några olika led.

Först och främst är det ett övergrepp på väljarna. Socialdemokraterna gick ju till val år 2002 med det uttryckliga löftet till stockholmarna att någon trängselavgift inte skulle införas. Trots det uttryckliga löftet är Stockholms stad nu i full färd med att under ledning av Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet planera för just ett sådant försök – ett försök som ska starta den 3 januari 2006 och som ska bedrivas fram till halvårsskiftet.

Dessutom är det så att trängselskatteförsöket till sin karaktär har kommit att bli en sorts övergrepp också i den meningen att Socialdemokraterna i Stockholms stad har förmenat oppositionen, i alla fall hittills, rätten att utforma texten på de röstsedlar som ska ingå i den folkomröstning om trängselskattens framtid som ska äga rum samtidigt som kommunvalet 2006.

I någon mån begås det också ett övergrepp såtillvida att Socialdemokraterna i Stockholms län motverkar att invånarna i alla kommunerna runt Stockholms stad – också dessa berörs starkt av trängselskatten – får en möjlighet att genom kommunal folkomröstning komma till tals i frågan.

Vi tycker inte att försöket med trängselavgifter ska genomföras. Vi ser det som fullständigt stolligt att lägga ut 3,8 miljarder kronor – 3 800 miljoner kronor. Det är totalsumman för försöket med trängselavgift nästa år i Stockholms stad. Vi är följaktligen mot detta.

Det ärende som nu ligger på riksdagens bord innehåller ett bemyndigande till regeringen att utöka sina kostnadsåtaganden. Det gäller då att bekosta olika delar som faller på staten med anledning av trängselskatteförsöket. Det är klart att vi tycker att staten ska infria sina förpliktelser gentemot de leverantörer som man redan har träffat avtal med. Men eftersom vi är motståndare till trängselskatteförsöket tycker vi inte att regeringen ska ingå nya förpliktelser. Därför har vi reserverat oss i betänkandet till förmån för avslag i den delen av riksdagens bemyndigande till regeringen.

Jag ber, fru talman, att få yrka bifall till reservationen i betänkandet.

Slutligen: Att jag om en liten stund diskret avviker från kammaren beror inte på en bristande respekt för övriga ledamöter, utan det beror på att riksdagsstyrelsen sitter i sammanträde just nu.

Anf. 84 KARIN PILSÄTER (fp):

Fru talman! Som Mikael Odenberg påtalade i inlägget före mitt lade vi fram ett annat förslag till budget för innevarande år. Det förslaget blev nedröstat. Men som vi vet var det budgetförslag som vann majoritetens bifall överspelat redan före den 1 januari. I mellandagarna skickades det ju ut regleringsbrev till myndigheterna där det stod att de anslag som riksdagen just hade beslutat om kunde man inte påräkna att få använda, utan det var generella begränsningar i största allmänhet och beträffande vissa anslag i synnerhet stora förändringar där man inte fick använda de av riksdagen just beslutade anslagen. Vi får väl se hur länge den budget som tas för resten av året gäller – om den överlever nyårsafton eller om den är överspelad redan innan dess. På en punkt vet vi dock hur det är, nämligen att kostnaderna för avvecklingen av Barsebäck 2 inte ingår. Vi kommer därför inte att delta i beslutet om själva tilläggsbudgeten.

Men, fru talman, det finns en sak som jag i likhet med Mikael Odenberg särskilt vill ta upp. Det handlar då om att vi tycker att det är helt orimligt med nya åtaganden när det gäller trängselskatten. Man ska inte kasta goda pengar efter dåliga.

Det här försöket har redan fullständigt gått över styr. Det jäser, kan jag säga, bland alla stockholmare. Tidigare i debatten redogjordes det för att det finns ungdomar och småbarnsmammor i Stockholms innerstad som tycker att det här är jättebra. Men jag har aldrig träffat någon som tycker det. Det finns inte en stockholmare som inte tycker att det här är rena rama vanvettet, kan jag säga. Möjligtvis är det några enstaka partikamrater till er som av lojalitetsskäl upprätthåller nämnda image.

Jag kan tala om för er ledamöter som är hitresta och som har övernattningslägenheter i Gamla stan att den absoluta merparten av stockholmarna inte har gångavstånd i innerstan till sina jobb och inte åker buss bara lite grann i innerstan, utan man pendlar ganska länge – betydligt längre än man gör någon annanstans i detta land. Man pendlar med buss och med pendeltåg, och man åker tunnelbana och bil. Vilket sätt man än försöker ta sig fram på går det väldigt långsamt därför att det är tjockt och knöckfullt överallt. Det är svårt att veta när man kommer fram – detta alldeles oavsett vilket färdmedel man använder.

Pendeltågen kommer i stort sett aldrig i tid. Alla vi som använder kollektivtrafiken när vi pendlar vet att det när man startar hemifrån är rena

rama hasarden med tanke på *när* man kommer fram. Samma sak gäller för dem som kör bil.

Dessutom är nu det stora samtalsämnet den enorma integritetskränkning som folk upplever. Antingen ska man beställa en transponder som några manicker läser av. Sedan dras pengar från ens konto, helt utanför ens egen kontroll, eller också ska man var och varannan dag springa in på 7-Eleven och kolla hur mycket man ska betala. Det ska göras inom fem dagar, för annars blir det ruggiga straffavgifter. Det här, kan jag säga, kommer att ta en ända med förskräckelse. Folk tänker: Ska vem som helst kunna gå in på en hemsida och kolla var jag har varit och när och varför – ja, varför kommer inte att framgå men i alla fall *när*.

Detta är en helt orimlig metod. Det är inte så att de som är kollektivresenärer tycker att det här blir jättebra. Det är ju redan så att tåg, pendeltåg och bussar är knökfulla och inte kommer fram.

Många frågar mig: Vad är egentligen kostnaden för trängselskatten? Mitt svar på den frågan är: Trängselskatten är kostnaden för makten i Rosenbad.

Men, kära vänner i s, v och mp, det pris som ni får betala kommer först och främst att bli makten i Stadshuset, för den kommer ni att bli av med så det bara sjunger om det.

Jag yrkar bifall till reservationen.

Anf. 85 MATS ODELL (kd):

Fru talman! För att vinna dyrbar tid åt kammaren kan jag instämma i vad både Mikael Odenberg och Karin Pilsäter sagt i sina anföranden. Jag behöver inte upprepa vad som där har sagts, men låt mig få addera lite annan information i ämnet.

Det är inte bara fråga om ett övergrepp på invånarna i Stockholmsregionen, utan det här är faktiskt ett övergrepp på alla skattebetalare i landet som får betala de 3,8 miljarder, 3 800 miljoner, som detta kostar. Detta kvalar verkligen in på dödslistan över de dummaste utgifterna och överträffas nästan enbart av stängningen av Barsebäck. 5,6 miljarder kostade stängningen av det andra aggregatet, och ungefär lika mycket kostade stängningen av det första aggregatet.

Det är samma sak här. Regeringen tycks vara väldigt intresserad av tillfälliga sysselsättningsåtgärder. Det får man här så det står härliga till. Över 600 personer anställs eller hyrs in för att sköta det här. Det handlar om en massa telefonister. Man räknar med att de ska svara på ungefär 10 000 *klagosamtal per dygn*. Egentligen borde de samtalerna kopplas direkt till Annika Billström; det skulle spara en del. Vidare ska kronofogdemyndigheten anställa nya människor. Det ska anställas folk i Örebro, ja, runtom i landet. Det här blir en rekommendation för många att köpa aktier i Manpower eftersom det i huvudsak blir de som det gäller. Men det handlar också om att en hel del fasta tjänster kommer att tillsättas. Två helt nya avdelningar byggs upp hos Fordonsskatteenheten i Örebro. 40 personer projektanställs just nu för att svara på frågor och ge ut skattebeslut och så vidare.

Det här är ingenting annat än rent håll i huvudet. Jag hoppas att de som har riggat upp det här får sin rättmätiga dom i september nästa år.

Fru talman, ledamöter och åhörare! Vi diskuterar nu tilläggsbudget för den budget som vi diskuterade för ett år sedan. Precis som mina kolleger i den borgerliga alliansen kommer Centerpartiet inte att delta i beslutet om tilläggsbudgeten. De som står bakom budgeten – Socialdemokraterna, Vänstern och Miljöpartiet – får själva hantera de månader som är kvar på detta budgetår.

Man kan konstatera att det var rätt små marginaler i budgeten som lades fram förra året. Sedan har regeringen rattat om, precis som Karin Pilsäter sade. Den budgeten som fattades beslut om för ett år sedan gällde inte så många dagar. Regeringen gjorde sedan anslagsbegränsningar och sådana saker.

Marginalerna är även små i den budget för nästa år som vi senare i eftermiddag ska anta. Om man jämför storleksordningen med den som har en månadslön på 15 000 kr i månaden är det en marginal på 17:50 kr i månaden. Marginalerna är små. Regeringen kommer väl att återkomma med nya kringgående rörelser kring riksdagen. Besluten om hur budgeten ska se ut fattas egentligen inte här i riksdagen, som jag upplever det.

Det som vi däremot kommer att delta i är beslutet om bemyndigande till regeringen att täcka ytterligare kostnader för försöket med trängselskatt i Stockholm. Inklusiv tidigare åtaganden tecknar man nu in i framtida budgetar för år 2006 och 2007 utgifter på 2,2 miljarder. Totalt sett kostar försöket 3,8 miljarder och ger, om jag har förstått det rätt, ungefär 500 miljoner i intäkter. Det är många runtom i landet som får vara med och betala för det här försöket.

Det är fel att på det här sättet skicka notan vidare till framtida budgetar. Man kan göra invändningar mot hur försöket har kommit till. Socialdemokraterna i Stockholm var så tydliga med att det inte skulle bli någon trängselskatt i Stockholm. För att få makten i Rosenbad tvingade man på Socialdemokraterna i Stockholm det här försöket.

Det är rätt att det är en folkomröstning. Det är fel att det är ett försök. Även den som tycker att trängselskatter skulle vara en bra idé inser att ett försök under den här begränsade tiden bara kommer att leda till kaos. Skattemyndigheten och kronofogdemyndigheten kommer att få massor av ärenden. De har inte täckning för de kostnader som de kommer att få ta.

Det bästa vore att inte göra försöket utan ha en folkomröstning för att återigen verkligen få höra folkets åsikt. Det borde man egentligen ha i hela Stockholmsregionen. Jag yrkar därmed bifall till reservationen som innebär att några förpliktelser inte ska göras och kostnader inte ska läggas på det här försöket.

Anf. 87 HANS HOFF (s):

Fru talman! Jag kommer inte att gå igenom alla förslag som finns i tilläggsbudgeten utan nöja mig med att beröra vissa delar som jag tror kan vara av större intresse.

Barnbidraget höjs med 100 kr per barn. Flerbarnstillägget höjs med 100 kr och införs från andra barnet. För en tvåbarnsfamilj innebär detta att barnbidragen höjs med 300 kr i månaden. För en familj med tre barn höjs barnbidraget med 500 kr. Höjningen sker från oktober och betalas ut till barnfamiljerna retroaktivt i december.

Jag är mycket glad över att en lång rad kommuner nu fattar beslut om att även barnfamiljer som uppbär socialbidrag ska få del av barnbidragshöjningarna.

Vidare har kriminalvården i dag en hög beläggning. För att möta de ökade behoven tillförs kriminalvården 400 miljoner kronor.

Dessutom har riksdagen bifallit en motion från Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet som innebär att en ny prövning av avvisningsbeslut ska genomföras för vissa flyktinggrupper och bland annat barnfamiljer. Mot bakgrund av detta ökar kostnaderna för staten utöver det regeringen föreslagit på anslag inom utgiftsområde 8.

Fru talman! Högskoleverket har överträtt sina befogenheter genom att göra åtaganden på ca 32 miljoner kronor utan att ha bemyndigande för detta. Finansutskottet vill påminna om att liknande ekonomiska åtaganden inom utgiftsområdet har behandlats av utskottet vid flera tillfällen under denna mandatperiod.

Utbildningsdepartementet har efter de senaste årens överträdelser inom utgiftsområde 16 startat en intern översyn av myndigheternas hantering av medel. Enligt information från Regeringskansliet visar översynen att det finns bristande kompetens hos högskolemyndigheterna om principerna för uppdatering av bemyndiganderamar.

Regeringen återkommer i budgetpropositionen för år 2006 med en bedömning av vilka åtgärder som vidtagits eller kommer att vidtas. Vidare konstateras att Regeringskansliet i samarbete med Ekonomistyrningsverket nu genomför en översyn av bemyndigandesystemet. Därutöver tar regeringen upp frågan om behovet av att stärka den statliga revisionen.

Utskottet vidhåller sin uppfattning om det oacceptabla i att en myndighet gör åtaganden utan ett särskilt bemyndigande från riksdagen. Det åligger regeringen att ha kontroll över myndigheternas hantering av pengar. Mot bakgrund av det pågående arbetet med att förbättra den interna styrningen och kontrollfunktionen i staten kan finansutskottet acceptera regeringens förslag rörande Högskoleverkets ekonomiska åtaganden.

Fru talman! När det gäller försöket med trängselskatt i Stockholm har det på grund av högre tekniska krav samt förseningar av vissa utgifter skett en kostnadsökning som regeringen nu vill att riksdagen godkänner. Finansutskottet föreslår därför att regeringen bemyndigas att under 2005 ingå avtal om ersättning för kostnader för försöket som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 2 210 miljoner kronor under åren 2006 och 2007.

Med anledning av detta förslag finns det en reservation i betänkandet. Reservationen är undertecknad av samtliga borgerliga partier. De skriver att man motsatt sig införandet av trängelskatt våren 2004 när riksdagen beslutade i frågan. De skriver vidare att regeringen inte lämnat ett underlag som gör att de kan bedöma om förslaget är motiverat av redan ingångna förpliktelser.

Däremot anser de borgerliga partierna att de som utfört eller fått beställningar inför försökets genomförande måste få betalt för detta. De vill också att riksdagen beslutar att regeringen inte ska ingå några nya förpliktelser med anledning av försöket med trängelskatt i Stockholm.

Fru talman! Finansutskottet konstaterar att högre kostnader och förskjutningar av utgifter föranleder behov av att öka bemyndiganderamen. Enligt information som utskottet inhämtat från Regeringskansliet uppstår dessa kostnader och utgiftsförskjutningar inom ramen för redan ingångna avtal.

Prot. 2005/06:36
23 november

*Tilläggsbudget 2
för 2005*

Samtidigt vill utskottet påpeka att regeringen enligt regeringsformen icke utan riksdagens bemyndigande får ta upp lån eller i övrigt ikläda staten ekonomiska förpliktelser. Utskottet förutsätter att eventuella nya ekonomiska åtaganden som i framtiden kan behöva ingå för trängsel-skatteförsöket kommer att underställas riksdagen för beslut. Därmed anser jag att de borgerligas reservation överensstämmer väl med utskottets förslag och i sak är väl tillgodosett i betänkandet.

Fru talman! Det är detta som det nu aktuella betänkandet berör om försöket med trängselskatter i Stockholm. Sakfrågan om trängselskatte-försöket i Stockholm bereds av skatteutskottet. Jag kan dock konstatera att mina borgerliga kolleger i finansutskottet i sina inledningsanföranden berört försöket med trängselskatter i ett större sammanhang som i sak inte har med den aktuella debatten att göra. Jag vill på grund av detta göra några kommentarer.

Man kan lätt få en bild av att samtliga borgerliga partier är i princip mot att styra trafiken med avgifter. Så är det inte alls. Folkpartiet skriver till exempel i sin riksdagsmotion från förra året: Folkpartiet anser att miljöstyrande avgifter i trafiken kan vara motiverade. Vi har sedan slutet av 1960-talet pläderat för nyttjande av ekonomiska styrmedel för att minska biltrafiken och förbättra miljön. Folkpartiet anser att varje kommun som så önskar ska ha rätt att införa trängselavgifter för att stimulera ökat nyttjande av kollektivtrafik och begränsa biltrafiken.

Folkpartiet har dock ett antal villkor som ska vara uppfyllda innan man inför trängselavgifter och att det ska vara en avgift och icke en skatt. Man är i sak emot det försök med trängselskatter som nu ska genomföras. Men man ser positivt på att införa trängselavgifter för att begränsa biltrafiken.

Så här skrev en utskottsmajoritet bestående av Centerpartiet, Kristdemokraterna, Vänsterpartiet, Socialdemokraterna och Miljöpartiet våren 2003 i trafikutskottets betänkande.

Utskottet konstaterar att det särskilt i Stockholm finna problem med trängsel i trafiken under vissa tider och på vissa sträckor. Miljöproblem som härrör från främst vägtrafiken är också mer uppenbara i storstäderna. Införandet av trängselavgifter respektive miljöstyrande avgifter kan därför ses som ett led i en bredare strategi för att komma till rätta med dessa problem.

Fru talman! I den sakdebatt som skatteutskottet hade i riksdagen den 16 juni förra året, när beslutet om försöket med trängselskatter i Stockholm debatterades, klargör borgerliga företrädare följande. Centerpartiets företrädare säger att Centerpartiet har stått bakom skrivningarna i trafikutskottet där man har bejakat införsel av trängselavgifter. "Vi har dock hela tiden varit väldigt noggranna med att understryka att beslutet ska fattas lokalt." Så säger Centerpartiets företrädare. Han vill också understryka att Centerpartiet och han personligen tror på ekonomiska styrmedel som ett sätt att lösa trafikproblemen i Stockholm och i andra större städer.

Ledamoten som företrädde Kristdemokraterna i denna debatt klargör att Kristdemokraterna är för miljöstyrande avgifter. Han säger: Det har vi i trafik på olika områden. Det måste till, men man borde ha följt gängse ordning och utrett om man ska ha en avgift eller skatt från början. Ledamoten återkommer med följande uttalande: "En avgift hade vi mycket

väl kunnat diskutera med rim och reson, det håller jag med om. Vi tror nämligen att biltrafiken inte kan eskalera såsom den har gjort i de städer där man ökar omsättningen av trafik utan man måste minska den och leda den förbi.”

Fru talman! Med andra ord finns det i Sveriges riksdag en mycket stor majoritet för principen att genom ekonomiska incitament i form av avgifter minska biltrafiken i städer. Men helt klart är att majoriteten är betydligt mindre när de ekonomiska incitamenten utformas såsom en skatt.

Återigen när det gäller dagens ärende, tilläggsbudget 2 och den reservation som finns i betänkandet, anser jag att de borgerligas reservation väl överensstämmer med utskottets förslag i sak och är väl tillgodosedd i betänkandet.

Fru talman! Mot bakgrund av det i kammaren anförda yrkar jag bifall till förslaget i betänkandet och avslag på reservationen.

Anf. 88 MATS ODELL (kd) replik:

Fru talman! För att representera ett parti som gick till val på att aldrig någonsin införa biltullar i Stockholm hade Hans Hoff en imponerande flexibilitet i sin argumentation. Han sökte tröst i motioner i betänkanden från oppositionen där vi har talat principiellt om det här. Men i fråga om just det aktuella försöket har partierna redovisat sin uppfattning inför riksdags- och kommunalvalet. Det som vi nu kritiserar är att Socialdemokraterna mot ett mycket tydligt löfte ändrat uppfattning, men vi behöver inte uppehålla oss just vid det.

Anledningen till att jag begärde ordet var att Hans Hoff ägnade betydande engagemang, och förkastelsedomarna haglade mot Högskoleverket, för att verket saknade bemyndigande för 32 miljoner kronor, medan han gladeligt svalde 3 800 miljoner kronor som går åt för detta sju månadersförsök.

Jag kanske hade lite fel tidigare i dag när jag talade om den kända ideologiska grunden för många av mina socialdemokratiska vänner som jag respekterar djupt. Arne Kjörsberg var till och med socialdemokrat av födsel och ohejdad vana. Men i detta ligger tydligen att vara väldigt mjuk i ryggen när det gäller att hålla stödpartierna på gott humör.

Anf. 89 HANS HOFF (s) replik:

Fru talman! När det gäller överträdande av ett bemyndigande tror jag att hela finansutskottet står bakom att det måste vara riksdagen som fattar besluten. Jag tror inte att Kristdemokraterna vill ha en sådan ordning i Sverige där olika myndigheter kan göra egna åtaganden utan att finansutskottet och Sveriges riksdag är de som till slut beslutar om det. I så fall skulle vi nog få kostnadsökningar som vida skulle överstiga de möjligheter vi skulle kunna ha att korrigera dessa utgifter. Därav följer, som jag har anfört och som vi tidigare anfört i finansutskottet i stor enighet, att vi måste ha en väldigt stark linje i detta.

När det sedan gäller ekonomiska incitament för att minska biltrafiken i städer är vi överens om att det är någonting som man mycket väl kan använda. Ledamoten från Kristdemokraterna sade i den debatt som var om att införa trängselavgifter på försök i Stockholm att Kristdemokraterna är för miljöstyrande avgifter. Det har vi i trafik på olika områden, sade

Prot. 2005/06:36
23 november

*Tilläggsbudget 2
för 2005*

han, och menade att hade det varit en avgift och inte en skatt hade man kunnat diskutera detta. Min fråga till Mats Odell får vara: Vad är skillnaden mellan en avgift och en skatt för bilisten i Stockholms stad som kört runt och betalar 15 kr? Vad är den stora principiella skillnaden? Ni är ändå för att använda ekonomiska incitament. Det är helt uppenbart med tanke på det som ni har skrivit i betänkandet i majoritet tillsammans med Vänstern och Miljöpartiet, Socialdemokraterna och Centern och det som ni har framfört i sakdebatterna i kammaren.

Anf. 90 MATS ODELL (kd) replik:

Fru talman! Det är alltid spännande med principiella debatter om skatter och avgifter. Men det vi talar om, Hans Hoff, är vilka besked som gavs till väljarna i Stockholms stad och i Stockholmsregionen inför det val som avhölls i september 2002. Där representerade både Hans Hoff och jag partier som sade att vi inte vill ha detta försök. Det var beskedet. Sedan har det varit debatter och allt möjligt. Men vi ger besked inför val till väljarna. Det är därför jag är så imponerad över att Hans Hoff nu är omvänd på den här punkten. Det är imponerande att från att ha varit helt emot och efter att ha deltagit i debatter om fördelar med det här är Hans Hoff nu helt för. Det tycker jag är en spännande utveckling.

Icke desto mindre gällde min fråga hans engagemang för dessa 32 miljoner, medan 3,8 miljarder kan vi bränna på under sju månader. Vi får faktiskt 550 miljoner i intäkter. Vi anställer en väldig massa människor. Jag ser att de rättsliga instanserna får ganska mycket, särskilt länsrätterna, för att klara det ökade antalet processer från missnöjda bilister. För det behövs en personalstyrka på 65 personer. De flesta hyrs in, men ett tjugotal får fasta tjänster. Det känns skönt, Hans Hoff. Det är inte bara tillfälliga åtgärder.

Kammarrätten får också fler ärenden. Kammarrätten räknar med 7 600 fler ärenden. Tolv nya tjänster skapas varav fyra för domare som faktiskt får fast anställning. Man ber att få gratulera!

Något positivt finns med detta – rättsväsendet förstärks tydligen långsiktigt.

Men, Hans Hoff, ni var mot, vi var mot, men nu är Hans Hoff för när han står med armen omvriden bakom ryggen av Yvonne Ruwaida och Peter Eriksson.

Anf. 91 HANS HOFF (s) replik:

Fru talman! Jag känner inte min arm speciellt omvriden av vare sig Peter Eriksson eller någon annan.

Jag tycker att det är väldigt positivt att såväl Kristdemokraterna som Vänstern, Socialdemokraterna och Miljöpartiet är för att använda miljöstyrande avgifter. Så sent som i ett betänkande 2003 från trafikutskottet hade vi en gemensam skrivning om det. Likadant är det när det gäller den kammardebatt som var här i samband med införandet av försöket med trängselskatter i Stockholm.

Sedan är man mot att det tas ut som en skatt. Man är för det som en avgift eller som andra ekonomiska incitament. Jag tycker inte att det är fel. Jag tycker inte heller att Mats Odell ska behöva skämmas för att Kristdemokraterna är för detta. Jag tror att det mycket väl kan vara någonting som i framtiden kommer att visa sig vara något mycket posi-

tivt. Det tycker jag inte alls att Mats Odell ska försöka krumbukta sig kring genom att prata om valet 2002 och så vidare. Låt oss se framåt. Vi kanske kan hitta möjligheter framöver att få en bredare majoritet i Sveriges riksdag för miljöstyrande incitament. Men Kristdemokraterna är helt klart för detta, och det är jag väldigt glad för.

Prot. 2005/06:36
23 november

*Tilläggsbudget 2
för 2005*

Anf. 92 KARIN PILSÄTER (fp) replik:

Fru talman! Det var väldigt tur för Hans Hoff att de borgerliga företrädarna just valde att ha en principiell diskussion om trängselavgifterna. Annars hade hans färdigskrivna anförande varit än mer rätt ut i luften, och det hade varit synd om alla de fina citat som han hade hittat hade varit alldeles förspillda.

Vi ställer oss frågan när det gäller de utökade bemyndigandena: Är det rimligt att man ger ett utökat bemyndigande på 580 miljoner kronor, alltså över en halv miljard, utifrån att ha inhämtat information från Regeringskansliet? Man säger att detta beror på kostnadsökningar och utgiftsförskjutningar. Vilka kostnadsökningar? Vilka förskjutningar? De informationer som vi har inhämtat från Regeringskansliet säger nämligen något helt annat.

Nu förväntar ni er att inte bara vi ska säga: Ursäkta, tack så mycket. Vi tar tillbaka vår reservation. Hela svenska folket ska bara ta för givet att ni har inhämtat information om att det här inte innebär några nya åtaganden utan bara ökade kostnader för de gamla åtagandena. Det är ännu mer pengar i sjön. Det är inga nya pengar i sjön utan bara mer gamla pengar i sjön. Jag tycker faktiskt inte att det håller riktigt.

Dessutom, Hans Hoff, kan du inte komma runt det faktum att ingen människa vet vad kostnaden för detta kommer att sluta på. Det kan ju komma nya kostnadsökningar på en halv miljard här på vårkanten. Sanningen är ju den att det hittills kostar nästan en kvarts miljard kronor per röst på regeringen Persson från Miljöpartiet i denna kammare. Det är vad trängselavgifterna kostar. Gå ut och möt stockholmarna och botkyrkaborna, oavsett om de är ungdomar eller pendeltågsresenärer, och försök förklara varför de och alla andra i det här landet ska betala nästan en kvarts miljard kronor per miljöpartiröst på Göran Persson!

Anf. 93 HANS HOFF (s) replik:

Fru talman! Vi är fullständigt överens om att de som har levererat teknik eller på andra sätt har deltagit i uppbyggnaden av det här försöket med trängselskatten ska ha betalt för de leveranser som är gjorda. Det är vi helt överens om i finansutskottet.

I den motion som ligger till grund för den här reservationen säger man att det inte finns någon klarhet i vad detta består i. Den kompletterande uppgiften har vi fått. Det är i huvudsak förskjutningar, som Karin Pilsäter också vet. Den juridiska process som har varit har senarelagt försöket, vilket har gjort att kostnadsökningar till största delen går att härleda till detta.

Ska det sedan göras nya åtaganden för detta eller om Högsköleverket eller andra ska göra åtaganden, ska regeringen gå till riksdagen för att inhämta ett bemyndigande för att genomföra detta. Det är vi också helt och hållet överens om.

Jag refererade lite grann till den motion från förra året som Karin Pillsäter har skrivit under tillsammans med tio andra riksdagsledamöter. Jag vill inte raljera här, och jag tycker inte att det är någonting som jag vill slå er i huvudet med på något sätt, men jag konstaterar att det finns en bred majoritet för att använda ekonomiska incitament för att begränsa biltrafiken. Precis som ni skriver här i motionen är det också vad ni har jobbat med sedan 1960-talet faktiskt. Ni har varit väldigt tidigt ute med att driva frågorna om att använda ekonomiska incitament. Efter 35 års kamp kommer det här försöket i gång under nästa år. Efter den folkomröstningen får vi väl se om det är någonting som kommer att permanentas eller inte.

Jag vill inte raljera eller slå det i huvudet på er, utan jag tycker att ni var väldigt framsynta redan på 1960-talet.

Anf. 94 KARIN PILSÄTER (fp) replik:

Fru talman! Man vet inte om man ska skratta eller gråta när man hör detta, men jag väljer att skratta, och det gör tydligen de flesta andra här också. Det är verkligen pinsamt komiskt att höra Hans Hoff stå här och prata. Ja, Folkpartiet har strävat efter ekonomiska styrmedel. Det är inte detta det handlar om. Varför skulle jag skämmas? Det är inte så att han kan slå mig i huvudet med min egen motion. Däremot kan jag visa att han möjligen nu representerar en hållning som snarare handlar om hål i huvudet.

Hela den här diskussionen handlar om villkoren. Ska riksdagen, över huvudet på stockholmarna, bestämma och tvinga på dem ett försök med trängselavgifter eller ska stockholmarna bestämma det själva? Det är detta det handlar om. Det är det som är villkoret, och det är icke uppfyllt i det här läget.

Dessutom är det tekniskt helt vansinnigt utformat. Det kommer att falla bara på det. Jag skulle mycket väl kunna tänka mig att ett försök som bestäms i Stockholmsregionen skulle vinna väljarnas bifall om det var vettigt utformat, men det här är ju dömt att misslyckas, och det är vi lika glada för. Det kommer att bevisa att saker och ting ska beslutas på sitt rätta ställe. Trängselavgifter i Storstockholmsområdet ska beslutas därför att stockholmarna själva behöver det för att få ordning på trafikmiljön och inte för att Göran Persson behöver Miljöpartiets röster här i kammaren. Precis det kommer det här försöket att visa.

Jag är inte nöjd med informationen att ni har inhämtat från Regeringskansliet att ni behöver göra nya bemyndiganden därför att det har blivit senareläggningar. Det håller nämligen inte heller ihop. De senareläggningar som har skett handlar snarare om att man framöver kommer att behöva lägga upp ett anslagssparande som man just i det här fallet måste få lov att använda, till skillnad från annat anslagssparande för beställda grejer som dras in.

Vi brukar ju alltid stå här och diskutera att man ska betala sina räkningar. Ni tror att man kan spara pengar genom att inte betala räkningar på försvarsbeställningar och inte betala räkningar på jordbruksstöd. Det är självklart. Därför tvingas vi tillstyrka att räkningarna på de här idiotmaskinerna som ni har köpt ska betalas. Det är inte någonting som vi är överens om, utan det handlar om vanlig, hygglig ordning och reda där man betalar sina räkningar.

Vi litar inte på de här informationerna, och förslaget är helt vansinnigt genomfört. Ni kommer inte att kunna gå ut till väljarna och få något stöd för detta.

Prot. 2005/06:36
23 november

*Tilläggsbudget 2
för 2005*

Anf. 95 HANS HOFF (s) replik:

Fru talman! Jag vill inte kommentera detta med idiotmaskiner i någon större omfattning. Jag har inte den fulla insikten i dessa delar.

Jag kan däremot säga att det här betänkandet handlar om precis den reservation som Karin åberopar. Där säger man också att de som har utfört tjänster och de som har levererat utrustning ska ha betalt. Det är huvuddelen i detta, och det är vi helt överens om.

Sedan har tidsförskjutningar gjort att kostnaderna har ökat. Det innebär att ska de få betalt, måste vi tillskjuta mer pengar. Det är inga nya avtal som har ingåtts. Därmed tycker jag också att vi kan vara ganska överens i det som gäller själva sakfrågan och den debatt som är här och nu.

Sedan kan du titta i protokollet och se att jag också nämnde i samband med Folkpartiets mycket tidiga och framåtsyftande motion att man där stipulerar ett antal villkor som inte är uppfyllda i och med det trängselskatteförsök som vi gör nu. Det den stora frågan handlar om är om det ska vara en skatt eller om det ska vara en avgift. En stor del i det handlar om att man inte kan använda skatter på ett sådant sätt genom den grundlag och annat som finns i dag.

Men själva principen – jag vill återigen säga det – finns det en mycket bred majoritet för i Sveriges riksdag. Jag är glad för att Folkpartiet också finns med där och vill använda ekonomiska incitament för att styra och minska biltrafiken i städerna. Vi är i alla fall överens om den principen. Jag är glad för att det finns en bred uppslutning kring den.

Anf. 96 YVONNE RUWAIDA (mp):

Fru talman! Det är ganska uppenbart att den borgerliga högeralliansen vill göra trängselskattefrågan till den största valfrågan. Det är sällan man hör så onyanserade argument som man hör i den här diskussionen från de borgerliga. Ni brukar faktiskt vara lite mer skärpta, och ni brukar kunna räkna lite bättre. Jag skulle vilja skicka Mikael, Mats och Karin på en mattekurs.

Ni hävdar att det ska kosta 3,8 miljarder. Ni vet själva att det här försöket inte kostar 3,8 miljarder. Över hälften av pengarna går faktiskt till att förstärka kollektivtrafiken i Stockholm, och inte bara under sju månader. Karin, du åker säkert kollektivtrafik, och du vet att det behövs förstärkningar. Här sker viktiga och nödvändiga förstärkningar. Är ni emot detta? Är ni emot att man satsar mer på kollektivtrafiken?

Mats kom i slutskedet på att det här försöket också ger intäkter på över en halv miljard. Vi hade gärna velat att försöket skulle ha varit längre.

Sedan finns andra och mycket viktigare vinster. En av de vinsterna handlar om det som Karin Pilsäter själv tog upp, nämligen trängseln på våra vägar. Trängseln på våra vägar kommer att minska med trängselskatteförsöket. Hur mycket får vi se, men jag är väldigt övertygad om att de som använder bilar, lastbilar och bussar i Stockholm kommer att vara mycket nöjda med försöket. Men det får avgöras efter försöket. Då

kommer också företagen att tjäna pengar. De kommer att tjäna pengar på minskad trängsel. Miljön kommer också att vara en vinnare. Hälsan kommer att vara en vinnare. Våra barn kommer att tjäna på att ha en renare luft, vilket gör att de får mindre astma.

De här kostnaderna, de som inte syns just nu utan är kostnader för framtiden, kan man ju glömma bort om man ingår i den borgerliga högeralliansen. Det är dessutom en allians som ska stödja sig på Moderaterna som avsevärt tänker förstöra miljön i Sverige och världen.

När det gäller det här försöket är det många som pratar om demokrati. Jag har aldrig hört talas om att borgarna, när de vill satsa 40–50 miljarder på nya vägar, motorvägar och asfalt, säger: Låt oss ha en folkomröstning om att vi satsar så här mycket pengar på vägar!

Det hör man aldrig, utan vi ska ha val. Och i de här valen ska folk rösta. Och sedan ska vi, som är så kloka, vi förtroendevalda här, genom majoritet ta olika beslut. Så säger man i fråga efter fråga. När det gäller trängselskatten ska man naturligtvis ha en folkomröstning. Och vet ni vad: Det tycker vi också! Men vi vill ha försöket först. Det kan man tycka är en bakvänd ordning, men vi låter faktiskt folk avgöra hur det kommer att se ut i framtiden, och det är väldigt viktigt. Och om folket, stockholmarna, skulle säga nej, vilket jag inte tror, då kan man faktiskt sälja den vackra teknik som sätts upp på våra gator. Den går att sälja till andra länder. Vi kan få in pengar där.

Först har vi alltså pengarna till kollektivtrafiken, sedan har vi intäkterna och sedan har vi det faktum att vi kan sälja tekniken. Det svenska bolag som jobbar med att sätta upp de här automaterna kan få nya order i andra länder därför att de har utvecklat en teknik. Det är framtida miljöteknik. Men allt sådant här vill man nog inte se från högeralliansen.

Anf. 97 KARIN PILSÄTER (fp) replik:

Fru talman! Det här bör inte vara en diskussion om vare sig kollektivtrafik, kommunalpolitik eller landstingspolitik i Stockholm, för det sköter vi så bra där. Problemet är att ni har fört in en lokal och regional fråga i Sveriges riksdag och över huvudet på stockholmarna fattar beslut som stockholmarna borde få fatta själva.

Jag tycker att man i Stadshuset, i Kommunförbundet Stockholms län, Landstingshuset och så vidare borde få överlägga med varandra om i vilka former ett sådant här beslut, om det ska fattas över huvud taget, ska ske – om det ska vara en folkomröstning före eller efter, om det ska vara någonting som partierna går till val på, om det ska vara landstinget som fattar beslutet eller vilka former det ska ha. Men det rimliga är ju att ett sådant här beslut fattas av dem det berör och inte av helt andra människor på helt andra grunder. Dessutom belastar kostnaden för det hela alla skattebetalare i hela Sverige, men det genomförs så taffligt att man inte ens kan få in en rimlig liten andel.

När det gäller frågan om skatt eller avgift fick Hans Hoff det tidigare att låta som någon sorts semantik, men det är ju det som avgör just det här att det måste vara ett riksdagsbeslut. Om stockholmarna själva hade velat fatta det här beslutet hade det inte funnits några som helst hinder i vägen för att vi hade kunnat ge ett sådant bemyndigande genom att stifta någon sådan lag här i riksdagen. Vi har också lagt fram ett sådant förslag.

Jag tycker att det är en ganska orimlig hållning från Yvonne Ruwaida att säga att jag, Karin Pilsäter, som stockholmare som åker pendeltåg väl borde vara glad för det här. Nej, det är jag inte. Jag måste nämligen varje dag, varje morgon och varje kväll när jag hämtar mina barn på skolan, förklara för grannbarnen och deras föräldrar hur det kommer sig att vi här i riksdagen fattat beslut om att de ska bli övervakade och att vem som helst kan gå in på någon hemsida och kolla när de har rest in till stan och så vidare. De har ingen som helst förståelse för fördelen med någon extra tur på ett pendeltåg, som ändå alltid får stå i kö tack vare att det här i riksdagen är så att just getingmidjan, järnvägens kroppspulsåder, *den* ska stockholmarna delvis betala själva medan vartenda litet stickspår ute i landet betalas av alla skattebetalare.

Anf. 98 YVONNE RUWAIDA (mp) replik:

Fru talman! Ja, då var inte Karin Pilsäter så demokratisk som det lät. När hon pratar om stockholmare pratar hon inte om medborgarna i Stockholm, utan hon pratar om de förtroendevalda i Stockholm. Alltså: De förtroendevalda i riksdagen ska inte ta beslut, därför att det ska de förtroendevalda i Stockholms län och kommun göra.

Men jag kan avslöja för Karin Pilsäter att det hade funnits en uppgörelse på det kommunala planet om ett trängselskatteförsök oavsett den uppgörelse som vi gjorde på riksnivå. Jag kan också berätta att det nu är en trängselskatt men att vi själva hade föredragit trängselavgifter och att man hade gjort en grundlagsändring så att kommunerna kan ta ut den här typen av avgifter. Det är vi positiva till, men det fick vi inte igenom.

Tidigare lät det som om Socialdemokraterna och regeringen har köpt Miljöpartiet. Jag tycker att ni ska sluta med den typen av retorik, därför att ni vet att om era fyra partier skulle hamna i den situationen – vilket jag inte tror – att ni skulle sitta i en regering så skulle ni vara tvungna att kompromissa. Så är det. Och så gör även s, v och mp. Ni vet mycket väl att det finns frågor som vi hade velat få igenom eller hade velat skulle bli annorlunda som vi inte har fått igenom. Likadant är det för sossarna. Vissa frågor kanske man till och med ändrar uppfattning om, men andra frågor kanske man alltid tycker att det är fel att vi inte har fått igenom, och man fortsätter att driva dem. Det varierar från fråga till fråga.

När det gäller frågan om stockholmarna sade Karin Pilsäter tidigare: Det finns ingen stockholmare som tycker om det här förslaget. Jag kan säga att jag har mitt barn på dagis i Stockholm. Jag åker kollektivtrafik i Stockholm – jag åker tunnelbana – och jag träffar en del människor som är negativa, men jag möter också en hel del människor som är positiva, som tycker att det här kan vara en vettig investering för miljön, för minskad trängsel och faktiskt också för framtida barn och barnbarn och för att de ska få en bättre värld att leva i, och som tror att det här kan vara ett sätt. Men nu kommer det här först att avgöras i en folkomröstning, så låt oss inte döma i förväg om vad stockholmarna kommer att säga.

Anf. 99 KARIN PILSÄTER (fp) replik:

Fru talman! Jag har ingen aning om var Yvonne Ruwaida har sitt barn på dagis, men jag kan säga att jag hittills inte träffat någon enda människa som är beroende av pendeltåg och infartsparkeringar som tror ett enda ögonblick på att någon enstaka tur per dag ska kunna lösa de kraf-

tiga trängselproblem som finns i dag inom kollektivtrafiken – men det är en annan sak.

Yvonne Ruwaida tycks vara alldeles omedveten om att det *alltid* är de folkvalda som fattar beslut om det ska genomföras en folkomröstning, förutom när det gäller vissa typer av grundlagsfrågor som också finns grundlagsreglerade, och att det också alltid är de folkvalda som bestämmer vad det ska stå på valsedeln och så att säga i vilka kretsar som folkomröstningen ska genomföras. Så är det ju. Skulle det inte vara lika demokratiskt som att ni fattar beslut här i en uppgörelse mellan regeringen och samarbetspartier om att det ska genomföras en folkomröstning i Stockholms kommun? Det däremot tycker jag har sina klara demokratiska missar, det vill säga att ni fattar beslut på riksnivå om de andra kommunerna som i hög grad, kanske ännu högre grad än de människor som bor i innerstan, faktiskt är berörda av det här. Där tycker jag att ni har klara missar i den demokratiska hållningen när det gäller att man inte ska få bestämma på lokal och regional nivå hur det här ska gå till.

Anf. 100 YVONNE RUWAIDA (mp) replik:

Fru talman! Frågan om folkomröstningen har vad jag vet avgjorts i kommunen och inte på riksdagsnivå, det vill säga hur folkomröstningen ska se ut och var den ska ske. Det är inte någonting som har avgjorts här i riksdagen. Det finns inte med i det här budgetförslaget heller.

När det gäller stockholmarna, då: Jag bor ganska långt från innerstan, och jag åker tunnelbana. Av dem som finns på mitt dagis och mina grannar åker vissa kollektivt – rätt många faktiskt, för det är en fattigare stadsdel än den som Karin bor i förmodligen är – men en hel del åker också bil. En fördel med trängselskatteförsöket är att de ute i förorterna faktiskt får parkera gratis på nätterna, vilket många av dem som bor ute i förorterna tycker är positivt. Det är en del av hela trängselskatteförsöket. Det finns alltså många olika delar av trängselskatteförsöket.

Karin Pilsäter pratar om någon enstaka tur. Vi satsar faktiskt närmare 2 miljarder kronor på kollektivtrafiken. Det är väldigt mycket pengar. Det handlar inte om någon enstaka tur.

Det finns problem med kollektivtrafiken i Stockholms län, och det är egentligen inte en fråga som handlar om trängselskatteförsöket. Det handlar om vagnproblem som man håller på att försöka lösa. Men det är en annan diskussion.

Jag kan säga att när jag åker tunnelbana känner jag inte igen bilden av att det alltid är problem. Ibland är det förseningar, och ibland är det lite trångt, men jag tycker att kollektivtrafiken i Stockholm är en av världens bästa. Jag tycker att den fungerar relativt bra. Den kan förbättras, men om man jämför med många andra länder ser man att kollektivtrafiken där inte är ett alternativ för människor. Människor åker inte kollektivtrafik om de inte är väldigt fattiga så att de inte har råd med någonting annat. I Sverige väljer även människor som har råd med bil kollektivtrafik, därför att den faktiskt är bra.

Anf. 101 CARL-ERIK SKÅRMAN (m):

Fru talman! Det har talats om vilka partier som är för avgifter. Jag förstår inte varför inte också Moderaterna räknats upp i det sammanhanget, för om man tittar på Dennisöverenskommelsen visar det sig att

Moderaterna var med på att man under vissa omständigheter skulle kunna betala avgifter, nämligen för att, såsom Dennisöverenskommelsen sade, förbättra framkomligheten, lätta trycket på miljön och åstadkomma tillväxt i Storstockholmsområdet.

Dennisöverenskommelsen punkterades emellertid, för att inte säga saboterades, av Socialdemokraterna. Det blev ingen bättre miljö. Det blev ingen bättre framkomlighet. Det blev ingen tillväxt i Stockholmsområdet såsom det var tänkt. Sedan blev man beroende av stötpartier, skattetillväxtpartierna kanske man ska säga, och deras sätt att lösa Stockholms trafikproblem är ju att stoppa trafiken.

Det har de lyckats med, men det var svårt, för Annika Billström, finansborgarrådet i Stockholm, vet vad det innebär för Stockholm att lösa trafikproblemen genom att stoppa trafiken. Hon har vid flera tillfällen, senast i fredagens Metro, uttalat att det kändes svårt att få den socialdemokratiska partiledningen över sig som hotade med att hon, om hon inte gick med på avgifterna, skulle störta en socialdemokratisk regering. För henne var det självklart svårt.

Det klart tydligaste vallöftet i förra valrörelsen var att det inte skulle bli några biltullar eller avgifter under den kommande mandatperioden. Det sade Annika Billström, och det upprepades i tv tusentals gånger. Detta stoppades emellertid av den socialdemokratiska partiledningen eftersom de var beroende av stötpartierna.

Nu lägger man ut 3 300 miljoner kronor för att få en inkomst på 500 miljoner kronor. Hela Sverige får vara med och betala för att man under sju månader vill störa trafiken i Stockholm.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under 11 §.)

7 § Prospekt

Föredrogs
finansutskottets betänkande 2005/06:FiU9
Prospekt (prop. 2004/05:158).

Andre vice talmannen konstaterade att ingen talare var anmäld.
(Beslut fattades under 11 §.)

8 § Ändring i dubbelbeskattningsavtalet mellan Sverige och Amerikas förenta stater

Föredrogs
skatteutskottets betänkande 2005/06:SkU5
Ändring i dubbelbeskattningsavtalet mellan Sverige och Amerikas förenta stater (prop. 2005/06:15).

Andre vice talmannen konstaterade att ingen talare var anmäld.
(Beslut fattades under 11 §.)

Prot. 2005/06:36
23 november

*Tilläggsbudget 2
för 2005*

9 § Avräkning av utländsk skatt

Föredrogs
skatteutskottets betänkande 2005/06:SkU7
Avräkning av utländsk skatt (prop. 2005/06:17).

Andre vice talmannen konstaterade att ingen talare var anmäld.
(Beslut fattades under 11 §.)

10 § Beslut om ärenden som slutdebatterats den 18 november

KU5 Valfrågor m.m. – förenklad ordning

Kammaren biföll utskottets förslag.

KU9 Ny vallag

Punkt 5 (Ersättningsordningen vid dubbelvalsavveckling)

1. utskottet
 2. res. 1 (v, kd)
- Votering:
233 för utskottet
50 för res. 1
2 avstod
64 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 120 s, 47 m, 32 fp, 18 c, 15 mp, 1 -

För res. 1: 1 s, 1 fp, 26 kd, 21 v, 1 -

Avstod: 2 fp

Frånvarande: 23 s, 8 m, 13 fp, 7 kd, 7 v, 4 c, 2 mp

Punkt 8 (Tillgängligheten till vallokaler och röstningslokaler)

1. utskottet
 2. res. 3 (fp)
- Votering:
248 för utskottet
36 för res. 3
65 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 120 s, 47 m, 26 kd, 20 v, 18 c, 15 mp, 2 -

För res. 3: 35 fp, 1 v

Frånvarande: 24 s, 8 m, 13 fp, 7 kd, 7 v, 4 c, 2 mp

Punkt 9 (Proportionaliteten vid val till kommunfullmäktige)

1. utskottet
2. res. 4 (fp, kd, v, c, mp)

Votering:

168 för utskottet

114 för res. 4

2 avstod

65 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 121 s, 46 m, 1 -

För res. 4: 35 fp, 26 kd, 20 v, 18 c, 14 mp, 1 -

Avstod: 1 m, 1 mp

Frånvarande: 23 s, 8 m, 13 fp, 7 kd, 8 v, 4 c, 2 mp

Punkt 10 (Elektroniska röstningsförfaranden)

1. utskottet
2. res. 5 (m, mp)

Votering:

221 för utskottet

63 för res. 5

65 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 121 s, 34 fp, 26 kd, 21 v, 18 c, 1 -

För res. 5: 47 m, 15 mp, 1 -

Frånvarande: 23 s, 8 m, 14 fp, 7 kd, 7 v, 4 c, 2 mp

Punkt 15 (Ersättare i landstingsfullmäktige)

1. utskottet
2. res. 7 (v, kd)

Votering:

233 för utskottet

49 för res. 7

67 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 119 s, 47 m, 33 fp, 18 c, 15 mp, 1 -

För res. 7: 2 fp, 26 kd, 20 v, 1 -

Frånvarande: 25 s, 8 m, 13 fp, 7 kd, 8 v, 4 c, 2 mp

Punkt 16 (Funktionshindrades möjlighet att utöva sin rösträtt)

1. utskottet
2. res. 8 (v, mp)

Votering:

248 för utskottet

37 för res. 8

64 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Prot. 2005/06:36
23 november

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 121 s, 47 m, 35 fp, 26 kd, 1 v, 18 c

För res. 8: 20 v, 15 mp, 2 -

Frånvarande: 23 s, 8 m, 13 fp, 7 kd, 7 v, 4 c, 2 mp

Punkt 19 (Parti- och kampanjfinansiering)

1. utskottet

2. res. 9 (c, mp)

Votering:

251 för utskottet

34 för res. 9

64 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 121 s, 47 m, 35 fp, 26 kd, 21 v, 1 -

För res. 9: 18 c, 15 mp, 1 -

Frånvarande: 23 s, 8 m, 13 fp, 7 kd, 7 v, 4 c, 2 mp

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

11 § Beslut om ärenden som slutdebatterats vid dagens sammanträde

FiU1 Utgiftsramar och beräkning av statsinkomsterna

Punkt 1 (Riktlinjer för den ekonomiska politiken [avsnitten 1 och 2])

1. utskottet

2. res. 1 (m, fp, kd, c)

Votering:

154 för utskottet

121 för res. 1

1 avstod

73 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 116 s, 1 m, 21 v, 14 mp, 2 -

För res. 1: 45 m, 32 fp, 26 kd, 18 c

Avstod: 1 fp

Frånvarande: 28 s, 9 m, 15 fp, 7 kd, 7 v, 4 c, 3 mp

Agneta Gille och Mariann Ytterberg (båda s) anmälde att de avsett att rösta ja men markerats som frånvarande.

Runar Patriksson (fp) anmälde att han avsett att rösta nej men markerats ha avstått från att rösta.

Punkt 3 (Beslut om ramar för budgeten 2006 [avsnitten 4 och 5 exkl. 5.8])

1. utskottet
2. res. 3 (m)
3. res. 4 (fp)
4. res. 5 (kd)
5. res. 6 (c)

Förberedande votering 1:

26 för res. 5

18 för res. 6

239 avstod

66 frånvarande

Kammaren biträdde res. 5.

Förberedande votering 2:

35 för res. 4

26 för res. 5

224 avstod

64 frånvarande

Kammaren biträdde res. 4.

Förberedande votering 3:

48 för res. 3

34 för res. 4

203 avstod

64 frånvarande

Kammaren biträdde res. 3.

Huvudvotering:

155 för utskottet

47 för res. 3

81 avstod

66 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 119 s, 21 v, 13 mp, 2 -

För res. 3: 47 m

Avstod: 1 s, 35 fp, 26 kd, 18 c, 1 mp

Frånvarande: 24 s, 8 m, 13 fp, 7 kd, 7 v, 4 c, 3 mp

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

FiU11 Tilläggsbudget 2 för 2005

Punkt 1 (Bemyndigande för anslaget 90:2 Försök med trängselskatt i Stockholm)

1. utskottet

2. res. 1 (m, fp, kd, c)

Votering:

159 för utskottet

126 för res. 1

64 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Prot. 2005/06:36
23 november

Partivis fördelning av rösterna:
För utskottet: 121 s, 21 v, 15 mp, 2 -
För res. 1: 47 m, 35 fp, 26 kd, 18 c
Frånvarande: 23 s, 8 m, 13 fp, 7 kd, 7 v, 4 c, 2 mp

Punkterna 2–12

Kammaren biföll utskottets förslag.

FiU9 Prospekt

Kammaren biföll utskottets förslag.

SkU5 Ändring i dubbelbeskattningsavtalet mellan Sverige och Amerikas förenta stater

Kammaren biföll utskottets förslag.

SkU7 Avräkning av utländsk skatt

Kammaren biföll utskottets förslag.

12 § Bordläggning

Anmälades och bordlades

Motioner

med anledning av prop. 2005/06:34 Utökat svenskt deltagande i den internationella säkerhetsstyrkan i Afghanistan

2005/06:U1 av Alice Åström m.fl. (v)

2005/06:U2 av Allan Widman m.fl. (fp)

med anledning av prop. 2005/06:44 Särskilda skatteåtgärder på grund av stormen Gudrun

2005/06:Sk4 av Lars Gustafsson m.fl. (kd)

med anledning av prop. 2005/06:46 Mottagande av ensamkommande barn

2005/06:Sf7 av Birgitta Carlsson m.fl. (c)

2005/06:Sf8 av Bo Könberg m.fl. (fp)

2005/06:Sf9 av Ulla Hoffmann och Kalle Larsson (v)

2005/06:Sf10 av Sven Brus m.fl. (kd)

2005/06:Sf11 av Mona Jönsson och Gustav Fridolin (mp)

Näringsutskottets betänkande

2005/06:NU4 Statliga företag

Anmälades att följande interpellationer framställts

den 23 november

2005/06:134 av *Stefan Attefall* (kd) till statsrådet Jens Orback
Försöket med trängselskatt i Stockholm

2005/06:135 av *Else-Marie Lindgren* (kd) till utbildnings- och kulturminister Leif Pagrotsky
Professionsuniversitet i Borås

Interpellationerna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 29 november.

14 § Anmälan om frågor för skriftliga svar

Anmälades att följande frågor för skriftliga svar framställts

den 23 november

2005/06:436 av *Solveig Hellquist* (fp) till statsrådet Ylva Johansson
Möjligheter att köpa medicin

2005/06:437 av *Ulrik Lindgren* (kd) till statsrådet Ylva Johansson
Hanteringen av läkemedelsskador

2005/06:438 av *Peter Althin* (kd) till justitieminister Thomas Bodström
Hastighetskontrollers tillförlitlighet

2005/06:439 av *Gustav Fridolin* (mp) till justitieminister Thomas Bodström

Redovisning av hatbrott mot HBT-personer

2005/06:440 av *Karin Svensson Smith* (-) till justitieminister Thomas Bodström

Kraftfulla initiativ mot rattfylleriet

2005/06:441 av *Gustav Fridolin* (mp) till utbildnings- och kulturminister Leif Pagrotsky

Folksagor

2005/06:442 av *Yvonne Ångström* (fp) till samhällsbyggnadsminister Mona Sahlin

Regeringens planer på utbyggnad av vattenkraft

2005/06:443 av *Rosita Runegrund* (kd) till näringsminister Thomas Östros

Barnarbete i Brasilien

2005/06:444 av *Solveig Hellquist* (fp) till jordbruksminister Ann-Christin Nykvist

Insmugglade hundar

Frågorna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 29 november.

15 § Anmälan om skriftliga svar på frågor

Anmälades att skriftliga svar på följande frågor inkommit

den 23 november

2005/06:312 av *Lennart Fremling* (fp) till statsrådet Lena Sommestad
Klimatpåverkan av flygtrafiken

2005/06:338 av *Ingemar Vänerlov* (kd) till statsrådet Ulrica Messing
Dalslands vägpenningar

2005/06:339 av *Liselott Hagberg* (fp) till finansminister Pär Nuder
Höjd fastighetsskatt

2005/06:340 av *Eva Flyborg* (fp) till samhällsbyggnadsminister Mona Sahlin
God elkvalitet

2005/06:341 av *Eva Flyborg* (fp) till samhällsbyggnadsminister Mona Sahlin
Naturgasberoende

2005/06:347 av *Kenneth Lantz* (kd) till statsrådet Ylva Johansson
Drogtest av vårdpersonal

2005/06:348 av *Joe Frans* (s) till statsrådet Jens Orback
Centrum mot rasism

2005/06:349 av *Rolf Gunnarsson* (m) till finansminister Pär Nuder
Skatteregler för idrottsklubbar

2005/06:350 av *Lars Gustafsson* (kd) till finansminister Pär Nuder
Förmånsbeskattning av vinterdäck

2005/06:352 av *Rolf Gunnarsson* (m) till statsrådet Ulrica Messing
Vägprojekt i Sala

2005/06:353 av *Lars Gustafsson* (kd) till statsrådet Ulrica Messing
Bärgningspersonal

2005/06:354 av *Sten Tolgfors* (m) till socialminister Berit Andnor
Reglerna för tillfällig föräldrapenning vid barns sjukdom

2005/06:355 av *Rigmor Stenmark* (c) till statsrådet Lena Hallengren
Utbytesstudenters bostadssituation

2005/06:356 av *Erling Wälivaara* (kd) till statsrådet Ulrica Messing
Registreringsnummer på snöskotrars drivmatta

2005/06:358 av *Rolf Gunnarsson* (m) till försvarsminister Leni Björklund
Reseadministrationen inom försvaret

2005/06:359 av *Birgitta Ohlsson* (fp) till statsminister Göran Persson
Regeringens hållning gentemot Hamas

2005/06:362 av *Gunilla Carlsson* i Tyresö (m) till utrikesminister Laila Freivalds
Säkerhet och utveckling

2005/06:363 av *Gunilla Carlsson* i Tyresö (m) till utrikesminister Laila Freivalds
Rysslands kärnvapenpolitik och den säkerhetspolitiska situationen i vårt

närområde

2005/06:364 av *Gunilla Carlsson* i Tyresö (m) till utrikesminister Laila Freivalds

Utrikesminister Freivalds och tolkningen av folkrätten

2005/06:365 av *Gunilla Carlsson* i Tyresö (m) till utrikesminister Laila Freivalds

Regeringens röst i utrikespolitiken

2005/06:366 av *Gunilla Carlsson* i Tyresö (m) till utrikesminister Laila Freivalds

Svenska soldater på internationella uppdrag

2005/06:367 av *Ragnwi Marcelind* (kd) till statsrådet Ulrica Messing
SJ:s monopolställning Gävle–Stockholm

2005/06:368 av *Christer Nylander* (fp) till utbildnings- och kulturminister Leif Pagrotsky

Läraryrkets status och lärarutbildningen

2005/06:370 av *Ulrik Lindgren* (kd) till statsrådet Morgan Johansson
Vård och behandling av dopningsmissbrukare

2005/06:371 av *Michael Hagberg* (s) till statsrådet Morgan Johansson
Nationell handlingsplan mot övervikt och fetma

2005/06:372 av *Conny Öhman* (s) till näringsminister Thomas Östros
Utvärdering av tobaksdirektivet

2005/06:373 av *Carina Hägg* (s) till näringsminister Thomas Östros
Konkurrens och låglöneländer

2005/06:374 av *Birgitta Sellén* (c) till statsrådet Ulrica Messing
Samordning av alla kommunikationssystem

2005/06:375 av *Birgitta Sellén* (c) till utbildnings- och kulturminister Leif Pagrotsky

HDTV

2005/06:376 av *Inger Davidson* (kd) till utbildnings- och kulturminister Leif Pagrotsky

Minskningen av den kyrkoantikvariska ersättningen

2005/06:377 av *Kaj Nordquist* (s) till statsrådet Lena Hallengren

Punktskriftsutbildning för vuxna i yrkesverksam ålder

2005/06:380 av *Marietta de Pourbaix-Lundin* (m) till statsrådet Jens Orback

Föreningsfrihet för barn och ungdomar

2005/06:381 av *Anita Sidén* (m) till finansminister Pär Nuder

Jämlika skatteregler mellan diesel- och bensinbilar

2005/06:382 av *Kurt Kvarnström* (s) till socialminister Berit Andnor
Färdtjänst för funktionshindrade

2005/06:385 av *Nils Fredrik Aurelius* (m) till statsminister Göran Persson

Statsministerns syn på kärnkraften

2005/06:386 av *Else-Marie Lindgren* (kd) till utbildnings- och kulturminister Leif Pagrotsky

Nationell status för Textilmuseet i Borås

2005/06:387 av *Peter Danielsson* (m) till statsrådet Ibrahim Baylan
Förtrolig information i skolan

Prot. 2005/06:36
23 november

2005/06:388 av *Sten Tolgfors* (m) till socialminister Berit Andnor
Reglerna för tillfällig föräldrapenning
2005/06:390 av *Allan Widman* (fp) till försvarsminister Leni Björklund
Haubitsar på avvägar
2005/06:391 av *Jan Emanuel Johansson* (s) till statsrådet Morgan Johansson
Kostnader för hälsointyg
2005/06:392 av *Carina Adolfsson Elgestam* (s) till statsrådet Sven-Erik Österberg
Kontantflödet i samhället
2005/06:393 av *Torsten Lindström* (kd) till utbildnings- och kulturminister Leif Pagrotsky
Försöksverksamhet med ändrad organisation inom lärarutbildningen
2005/06:394 av *Gudrun Schyman* (-) till statsrådet Ylva Johansson
Våldsutsatta ungdomar
2005/06:395 av *Ulla Löfgren* (m) till samhällsbyggnadsminister Mona Sahlin
Överledning av vatten i Vojmån
2005/06:396 av *Tobias Billström* (m) till statsrådet Barbro Holmberg
Gömda flyktingar
2005/06:397 av *Michael Hagberg* (s) till försvarsminister Leni Björklund
Skrotning av svensk krigsmateriel
2005/06:398 av *Luciano Astudillo* (s) till statsrådet Sven-Erik Österberg
Betalning med kort
2005/06:400 av *Karin Pilsäter* (fp) till finansminister Pär Nuder
Barsebäck 2
2005/06:401 av *Karin Pilsäter* (fp) till finansminister Pär Nuder
Förmögenhetsskatten
2005/06:402 av *Gunnar Andrén* (fp) till utbildnings- och kulturminister Leif Pagrotsky
Tidningsanställdas engagemang i den egna tidningen
2005/06:403 av *Gunnar Andrén* (fp) till finansminister Pär Nuder
Förmånsbeskattning av icke-redaktionella medarbetare i kommersiella tidningsföretag
2005/06:405 av *Ulla Hoffmann* (v) till statsrådet Carin Jämtin
Ekonomiskt bistånd till Turkiet
2005/06:406 av *Bertil Kjellberg* (m) till finansminister Pär Nuder
Flygskattens konsekvenser för Västernorrland
2005/06:407 av *Carina Hägg* (s) till statsrådet Ulrica Messing
Krav för taxiförarens trafik tillstånd
2005/06:409 av *Ewa Björling* (m) till utrikesminister Laila Freivalds
Demokratin i Uganda
2005/06:410 av *Lars Ångström* (mp) till statsrådet Lena Sommestad
Klimatinformationssatsning
2005/06:411 av *Lars Ångström* (mp) till statsrådet Lena Sommestad
Mål för nya bilars klimatpåverkan

Svaren redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 29 november.

Förhandlingarna leddes
av förste vice talmannen från sammanträdet början till och med 5 §
anf. 23 (delvis),
av talmannen därefter till och med anf. 50 (delvis) och
av andre vice talmannen därefter till sammanträdet slut.

Vid protokollet

CHARLOTTE RYDELL

/Monica Gustafson

Innehållsförteckning

1 § Justering av protokoll	1
2 § Anmälan om fördröjda svar på interpellationer	1
3 § Hänvisning av ärende till utskott	2
4 § Förnyad bordläggning.....	2
5 § Utgiftsramar och beräkning av statsinkomsterna	2
Finansutskottets betänkande 2005/06:FiU1	2
Anf. 1 CARIN LUNDBERG (s)	2
Anf. 2 MIKAEL ODENBERG (m).....	3
Anf. 3 KARIN PILSÄTER (fp)	6
Anf. 4 MATS ODELL (kd).....	10
Anf. 5 ROGER TIEFENSEE (c).....	13
Anf. 6 ARNE KJÖRNSBERG (s).....	15
Anf. 7 KARIN PILSÄTER (fp) replik	19
Anf. 8 ARNE KJÖRNSBERG (s) replik.....	20
Anf. 9 KARIN PILSÄTER (fp) replik	20
Anf. 10 ARNE KJÖRNSBERG (s) replik.....	21
Anf. 11 MIKAEL ODENBERG (m) replik	22
Anf. 12 ARNE KJÖRNSBERG (s) replik	22
Anf. 13 MIKAEL ODENBERG (m) replik	23
Anf. 14 ARNE KJÖRNSBERG (s) replik.....	24
Anf. 15 MATS ODELL (kd) replik.....	24
Anf. 16 ARNE KJÖRNSBERG (s) replik.....	25
Anf. 17 MATS ODELL (kd) replik.....	25
Anf. 18 ARNE KJÖRNSBERG (s) replik.....	26
Anf. 19 ROGER TIEFENSEE (c) replik.....	26
Anf. 20 ARNE KJÖRNSBERG (s) replik.....	27
Anf. 21 ROGER TIEFENSEE (c) replik.....	28
Anf. 22 ARNE KJÖRNSBERG (s) replik.....	28
Anf. 23 LARS BÄCKSTRÖM (v).....	29
Anf. 24 YVONNE RUWAIDA (mp).....	31
Anf. 25 Finansminister PÄR NUDER (s)	34
Anf. 26 MATS ODELL (kd) replik.....	38
Anf. 27 Finansminister PÄR NUDER (s) replik	38
Anf. 28 MATS ODELL (kd) replik.....	39
Anf. 29 Finansminister PÄR NUDER (s) replik	39
Anf. 30 MIKAEL ODENBERG (m) replik	40
Anf. 31 Finansminister PÄR NUDER (s) replik	40
Anf. 32 MIKAEL ODENBERG (m) replik	41
Anf. 33 Finansminister PÄR NUDER (s) replik	41
Anf. 34 KARIN PILSÄTER (fp) replik	42
Anf. 35 Finansminister PÄR NUDER (s) replik	42
Anf. 36 KARIN PILSÄTER (fp) replik	43
Anf. 37 Finansminister PÄR NUDER (s) replik	43
Anf. 38 ROGER TIEFENSEE (c) replik.....	44
Anf. 39 Finansminister PÄR NUDER (s) replik	44
Anf. 40 ROGER TIEFENSEE (c) replik.....	45

Anf. 41	Finansminister PÄR NUDER (s) replik	45
Anf. 42	LARS BÄCKSTRÖM (v) replik	45
Anf. 43	Finansminister PÄR NUDER (s) replik	46
Anf. 44	LARS BÄCKSTRÖM (v) replik	46
Anf. 45	Finansminister PÄR NUDER (s) replik	47
Anf. 46	LENNART HEDQUIST (m)	47
Anf. 47	GUNNAR ANDRÉN (fp)	50
Anf. 48	PER LANDGREN (kd)	52
Anf. 49	JÖRGEN JOHANSSON (c)	54
Anf. 50	SUSANNE EBERSTEIN (s)	57
Anf. 51	PER LANDGREN (kd) replik	60
Anf. 52	SUSANNE EBERSTEIN (s) replik	60
Anf. 53	PER LANDGREN (kd) replik	60
Anf. 54	SUSANNE EBERSTEIN (s) replik	61
Anf. 55	LENNART HEDQUIST (m) replik	61
Anf. 56	ANDRE VICE TALMANNEN	62
Anf. 57	SUSANNE EBERSTEIN (s) replik	62
Anf. 58	LENNART HEDQUIST (m) replik	62
Anf. 59	SUSANNE EBERSTEIN (s) replik	62
Anf. 60	GUNNAR ANDRÉN (fp) replik	62
Anf. 61	SUSANNE EBERSTEIN (s) replik	63
Anf. 62	GUNNAR ANDRÉN (fp) replik	63
Anf. 63	SUSANNE EBERSTEIN (s) replik	64
Anf. 64	JÖRGEN JOHANSSON (c) replik	64
Anf. 65	SUSANNE EBERSTEIN (s) replik	64
Anf. 66	JÖRGEN JOHANSSON (c) replik	65
Anf. 67	SUSANNE EBERSTEIN (s) replik	65
Anf. 68	MARIE ENGSTRÖM (v)	66
Anf. 69	GUNNAR ANDRÉN (fp) replik	68
Anf. 70	MARIE ENGSTRÖM (v) replik	69
Anf. 71	GUNNAR ANDRÉN (fp) replik	69
Anf. 72	MARIE ENGSTRÖM (v) replik	69
Anf. 73	ANDERS G HÖGMARK (m)	70
Anf. 74	CARL-ERIK SKÅRMAN (m)	72
Anf. 75	LARS BÄCKSTRÖM (v)	73
Anf. 76	ANDERS G HÖGMARK (m)	74
Anf. 77	LARS BÄCKSTRÖM (v)	74
Anf. 78	ANDERS G HÖGMARK (m) replik	75
Anf. 79	LARS BÄCKSTRÖM (v) replik	75
Anf. 80	ANDERS G HÖGMARK (m) replik	76
Anf. 81	LARS BÄCKSTRÖM (v) replik	76
	(Beslut fattades under 11 §.)	77
6 §	Tilläggsbudget 2 för 2005	77
	Finansutskottets betänkande 2005/06:FiU11	77
Anf. 82	KJELL NORDSTRÖM (s)	77
Anf. 83	MIKAEL ODENBERG (m)	78
Anf. 84	KARIN PILSÄTER (fp)	79
Anf. 85	MATS ODELL (kd)	80
Anf. 86	ROGER TIEFENSEE (c)	80

Anf. 87 HANS HOFF (s)	81
Anf. 88 MATS ODELL (kd) replik	84
Anf. 89 HANS HOFF (s) replik	84
Anf. 90 MATS ODELL (kd) replik	85
Anf. 91 HANS HOFF (s) replik	85
Anf. 92 KARIN PILSÄTER (fp) replik	86
Anf. 93 HANS HOFF (s) replik	86
Anf. 94 KARIN PILSÄTER (fp) replik	87
Anf. 95 HANS HOFF (s) replik	88
Anf. 96 YVONNE RUWAIDA (mp)	88
Anf. 97 KARIN PILSÄTER (fp) replik	89
Anf. 98 YVONNE RUWAIDA (mp) replik	90
Anf. 99 KARIN PILSÄTER (fp) replik	90
Anf. 100 YVONNE RUWAIDA (mp) replik	91
Anf. 101 CARL-ERIK SKÅRMAN (m)	91
(Beslut fattades under 11 §.)	92
7 § Prospekt.....	92
Finansutskottets betänkande 2005/06:FiU9	92
(Beslut fattades under 11 §.)	92
8 § Ändring i dubbelbeskattningsavtalet mellan Sverige och Amerikas förenta stater	92
Skatteutskottets betänkande 2005/06:SkU5	92
(Beslut fattades under 11 §.)	92
9 § Avräkning av utländsk skatt	93
Skatteutskottets betänkande 2005/06:SkU7	93
(Beslut fattades under 11 §.)	93
10 § Beslut om ärenden som slutdebatterats den 18 november	93
KU5 Valfrågor m.m. – förenklad ordning	93
KU9 Ny vallag	93
11 § Beslut om ärenden som slutdebatterats vid dagens sammanträde.....	95
FiU1 Utgiftsramar och beräkning av statsinkomsterna	95
FiU11 Tilläggsbudget 2 för 2005	96
FiU9 Prospekt	97
SkU5 Ändring i dubbelbeskattningsavtalet mellan Sverige och Amerikas förenta stater.....	97
SkU7 Avräkning av utländsk skatt	97
12 § Bordläggning.....	97
13 § Anmälan om interpellationer	98
14 § Anmälan om frågor för skriftliga svar	98
15 § Anmälan om skriftliga svar på frågor	99
16 § Kammaren åtskildes kl. 15.25.	102

